

Jaarstukken 2025

Inhoudsopgave

Jaarstukken 2025	1
Inhoudsopgave	3
Deel A: Jaarverslag	4
Voorwoord College	4
Leeswijzer	5
Analyse financieel resultaat 2025	6
Programma 0 Bestuur	9
Programma 1 Veiligheid	12
Programma 2 Verkeer en vervoer	17
Programma 3 Economie	18
Programma 4 Onderwijs	22
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	26
Programma 6 Sociaal domein	30
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	40
Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing	44
Overige programma onderdelen	49
Overhead	49
Algemene dekkingsmiddelen	52
Paragrafen	56
Paragraaf A Lokale heffingen	56
Paragraaf B Weerstandsvermogen en risicobeheersing	63
Paragraaf C Onderhoud kapitaalgoederen	70
Paragraaf D Financiering	79
Paragraaf E Bedrijfsvoering	83
Paragraaf F Verbonden partijen	90
Paragraaf G Grondbeleid	101
Paragraaf H Openbaarheid	105
Deel B: Jaarrekening	106
B.1. Balans per 31 december	106
B.2. Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2025	108
B.3. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	110
B.3.1. Inleiding grondslagen	110
B.3.2. Algemene grondslagen voor waardering	110
B.3.3. Algemene grondslagen voor resultaatbepaling	112
B.3.4. Algemene grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording	113
B.4. Toelichting op de balans per 31 december	114
B.4.1. Vaste activa	114
B.4.2. Vlottende activa	119
B.4.3. Vaste passiva	124
B.4.4. Vlottende passiva	131
B.4.5. Waarborgsommen en garanties	133
B.4.6. Niet in de balans opgenomen verplichtingen	135
B.4.7. EMU-saldo	135
B.5. Toelichting op overzicht van baten en lasten	136
B.5.1. Toelichting op overzicht van baten en lasten	136
B.5.2. Overzicht mutaties reserves	137
B.5.3. Incidentele baten en lasten	137
B.5.4. Verantwoording Wet Normering Topinkomens (WNT)	139
B.5.5. Analyse begrotingsrechtmatigheid	141
B.6. Rechtmatigheidsverantwoording	142

B.7. Overzicht taakvelden.....	143
B.8. Verantwoording SiSa.....	148
Deel C: Overige gegevens - Controleverklaring van de accountant	148
Deel D: Bijlagen	148
Bijlage 1: Overzicht investeringen 2025	148
Bijlage 2: Interbestuurlijk toezicht	154

Deel A: Jaarverslag

Voorwoord College

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2025. In de jaarstukken laten we zien wat de voortgang van de acties zijn geweest en hoe we de door de raad beschikbaar gestelde middelen hebben besteed.

Het definitieve resultaat valt uiteindelijk hoger uit dan we in de Tweede Bestuursrapportage 2025 hadden opgenomen. Dit komt onder andere door diverse meevallers op grondexploitaties, toeristenbelasting en de algemene uitkering. Daarnaast zijn er tegenvallers op de pensioenvoorziening van wethouders, verlofvoorziening en in het sociaal domein. We stellen voor om het voordeel op de grondexploitaties toe te voegen aan de woningbouwreserve. Deze extra middelen kunnen we weer inzetten voor projecten om woningbouw betaalbaar te houden of om tegenvallers op dit gebied op te vangen. Ook voegen we een deel toe aan de Algemene reserve. Hierdoor behouden we onze goede financiële positie en zijn we voorbereid op de financieel moeilijke jaren die we tegemoet zien.

Het jaar 2025 was het laatste volledige jaar van deze bestuursperiode. We zijn trots op het feit dat nagenoeg alle acties uit het coalitieakkoord zijn afgerond.

Zo hebben we in 2025 het dorpenbeleid van de gemeente vastgesteld. Dit is een belangrijke basis voor hoe we met elkaar samenwerken ondanks de culturele verschillen die er in de dorpen zijn. Ook is de participatieverordening compleet gemaakt met het hoofdstuk 'dorps- en kernendemocratie'. Tot slot hebben we de Westerveldse politiek onder de aandacht gebracht bij jongeren en een kinderburgemeester aangesteld.

De realisatie van twee nieuwe brandweerkazernes is in volle gang. De bouw van de nieuwe brandweerkazerne in Havelte zit in de eindfase. De planontwikkeling voor de nieuwe brandweerkazerne in Vledder wordt meer en meer concreet.

Met de vaststelling van de visie en uitvoeringsprogramma op het gebied van recreatie en toerisme hebben we dit beleidsveld een goede impuls gegeven waarmee we samen met de sector en de partners aan de slag kunnen. Het voorbereidende werk voor het economische koers is in 2025 gestart.

Op het gebied van onderwijshuisvesting hebben we samen met de schoolbesturen het Integraal Huisvestingsplan (IHP) vastgesteld waarin voor de komende periode prioriteit is gegeven aan vernieuwing van de schoolgebouwen.

Op het gebied van voorzieningen zijn stappen gezet in Vledder en Havelte door de realisatie van de nieuwe buitensportaccommodatie in Havelte en de planvorming om diverse nieuwe voorzieningen te realiseren in Vledder.

Tot slot zijn op het gebied van woningbouw goede stappen gezet in de realisatie van de woondoelelstelling, namelijk 1000 woningen erbij in de periode 2022 tot en met 2030.

College van burgemeester en wethouders

Leeswijzer

Inleiding

Deze jaarstukken bestaan uit twee onderdelen: het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag omvat de inhoudelijke verantwoording, de jaarrekening omvat de financiële verantwoording. De jaarstukken zijn opgesteld in overeenstemming met de grondslagen van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (hierna: BBV) en zijn gecontroleerd door Eshuis Accountants.

Deel A: Jaarverslag

Dit deel start met de bestuurlijke samenvatting, waarin het resultaat over 2025 op hoofdlijnen wordt verklaard.

Deel A - 1: Programmaverantwoording

De programmaverantwoording bestaat uit de negen programma's van de gemeente gevolgd door een overzicht van de kosten van overhead en de algemene dekkingsmiddelen. Per programma wordt aangegeven wat we hebben bereikt, wat we daarvoor hebben gedaan en wat het heeft gekost. Bij het onderdeel 'wat hebben we bereikt' staat een toelichting die ingaat op de visie uit de begroting van dat betreffende programma, daarnaast worden de beleidsindicatoren vermeld. De beleidsindicatoren hebben 31 december 2025 als peildatum en zijn terug te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl. Bij het onderdeel 'wat hebben we daarvoor gedaan' worden de doelen uit de begroting en de geboekte voortgang in het jaar 2025 weergegeven. Van de acties (wat gaan we daarvoor doen) wordt ten behoeve van een snelle interpretatie van de voortgang een verkeerslichtenrapportage toegepast. Aan de hand van de volgende kleuren kan de voortgang of het resultaat worden afgelezen. In deze jaarstukken is in samenwerking met de Auditcommissie uitvoering gegeven aan de motie Duisenberg.

	Activiteit is reeds binnen de gestelde kaders van tijd, geld en kwaliteit gerealiseerd.
	Er is actie ondernomen, echter is de doelstelling nog niet behaald.
	Activiteit wordt niet behaald en er is nog geen actie ondernomen.

De kleur groen kan als status ook toegekend worden aan beleid dat overgegaan is naar bestaand beleid. In die gevallen is de actie soms nog niet afgerond, maar de initiële actie wel.

Bij het onderdeel 'wat heeft het gekost' staat het financieel overzicht van alle producten die in 2025 zijn gerealiseerd. Verschillen tussen de 'raming 2025 na wijziging' en de 'realisatie 2025' groter dan € 50.000 worden op taakveldniveau voorzien van een toelichting. Geringe afrondingsverschillen kunnen zich voordoen, omdat bedragen worden afgerond op 1.000-tallen en het kan voorkomen dat de som van de toegelichte bedragen iets hoger of lager uitvalt dan het te verklaren bedrag. Vervolgens wordt per investering aangegeven hoeveel geld er is uitgegeven en wordt de uitgave toegelicht. Wanneer een project in 2025 is afgerond en het bijbehorende actief in gebruik is genomen, dan worden de kapitaallasten vanaf 2026 ten laste van het exploitatieresultaat gebracht. Van de investeringen die in 2025 niet zijn afgerond, wordt het krediet overgeheveld naar 2026. Als de werkelijke kosten lager zijn dan het verstrekte krediet, dan komt het restantkrediet te vervallen. Afwijkingen op de kredieten groter dan 10% of € 50.000 worden toegelicht.

Deel A - 2: Paragrafen

De paragrafen bevatten een dwarsdoorsnede van alle programma's van het jaarverslag, waarbij wordt ingegaan op de relevante beleids- en beheeraspecten. De paragrafen betreffen: lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen, grondbeleid en openbaarheid. Al onze paragrafen zijn voorgeschreven door het BBV.

Deel B: Jaarrekening

Dit hoofdstuk bevat de jaarrekening 2025 en bestaat uit de balans per 31 december 2025 en het overzicht van baten en lasten over het verslagjaar. In de toelichtingen zijn de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling, de toelichting op de balans en het overzicht van baten en lasten opgenomen. Tenslotte is de rechtmatigheidsverantwoording toegevoegd.

Deel C: Bijlagen

In het laatste hoofdstuk zijn de verplichte bijlagen opgenomen. Dit deel bevat het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld, de Single information Single audit (hierna: SiSa) en de controleverklaring van de (onafhankelijke) accountant. De jaarstukken worden afgesloten met het Vaststellingsblad.

Analyse financieel resultaat 2025

Verklaring financieel resultaat op hoofdlijnen

Verklaring saldo Jaarstukken 2025 op hoofdlijnen

Saldo 2e bestuursrapportage 2025	€ 514.000
Saldo jaarstukken 2025	€ 1.827.700
Te verklaren saldo	€1.313.700
1. APPA voorziening	€ - 652.000
2. Algemene uitkering	€ 207.000
3. Overige baten en lasten	€ 445.000
4. Toeristenbelasting	€ 225.000
5. Investerings onderwijshuisvesting	€ 300.000
6. Opvang statushouders en Oekraïne Hesselte	€ 450.000
7. Inkomensregelingen (bijstand)	€ - 615.000

8. Participatiewet (werk)	€ - 170.000
9. Grondexploitatie	€ 880.000
10. Gemeenschappelijke regeling (Omgevingsdienst Drenthe)	€ 300.000
11. Verlofvoorziening	€ - 354.000
12. The Passion	€ 237.417
13. Overige incidentele voor- en nadelen < € 300.000	€ 60.283
Verklaard saldo	€1.313.700

Toelichting bij verklaring op hoofdlijnen:

1. APPA voorziening: De voorziening voor pensioenen voor politieke ambtsdragers onder de APPA (Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers) gaat overgezet worden naar een centrale regeling bij ABP. Dit betekent dat we gebruik gaan maken van de dekkingsgraad die ABP gebruikt. We hadden de APPA voorziening met een 100% dekkingsgraad ingericht, echter gebruikt ABP 123% als dekkingsgraad. Hierdoor hebben we een toevoeging aan de APPA voorziening moeten doen van € 652.000. Het voorstel is om dit bedrag in mindering te brengen op de storting aan de algemene reserve.

2. Algemene uitkering: Er zit een voordeel in de algemene uitkering. Dit komt omdat de decembercirculaire niet is verwerkt op begrotingsbasis, maar wel in werkelijkheid. Dit levert een voordeel op van € 207.000. Het voorstel is om dit bedrag mee te nemen in de storting aan de algemene reserve.

3. Overige baten en lasten: Op de kostenplaats van overige baten en lasten is een voordeel van € 445.000 ontstaan. Dit komt om verschillende redenen; (1) voordelen in de BTW van voorgaande jaren door suppletie aangiften (€ 80.000), (2) een correctie in de voorziening van debiteuren waarvan de waarde te hoog was, wat een voordeel opleverde (€ 98.000), (3) afwikkelen van verschillen in de activamodule wat een voordeel opleverde (€ 14.000) en (4) de stelpost BCF is in de 2e Bestuursrapportage 2025 opgeheven wat in een voordeel resulteert (€ 250.000). Het voorstel is om dit bedrag mee te nemen in de storting aan de algemene reserve.

4. Toeristenbelasting: Er is een hogere toeristenbelasting opgelegd dan op basis van de opbrengsten uit het verleden werd begroot. Dit wordt meegenomen in de storting naar de algemene reserve.

5. Investerings onderwijshuisvesting: Vanuit het Integraal Huisvestingsplan (IHP) basisonderwijs worden onderwijslocaties aangepakt, hier hangt een planning aan wanneer welke basisscholen worden aangepakt. Om de tijd te overbruggen is er dit jaar € 300.000 beschikbaar gesteld voor scholen om onderhoud te plegen. Dit budget is niet uitgegeven in 2025, en om dit bedrag wel te behouden en voor scholen beschikbaar te stellen wordt voorgesteld om dit bedrag terug te storten in de bestemmingsreserve Maatschappelijk Welzijn Breed, waar dit bedrag in eerste instantie ook uit beschikbaar gekomen is.

6. Opvang statushouders en Oekraïne Hesselte: Ondanks dat de normvergoeding voor de opvang behoorlijk is verlaagd hebben we alsnog budget overgehouden doordat we Oekraïners en statushouders op betaalbare huisvestingslocaties kunnen plaatsen.

7. Inkomensregelingen (bijstand): We hebben een nadeel op alle vormen van bijstandsregelingen, zoals reguliere bijstand, IOAW en IOAZ doordat de aantallen zijn toegenomen en de kosten van een bijstandsuitkering toenemen. We hebben meer kosten gemaakt dan de BUIG uitkering die we krijgen van het Rijk. Ook de kosten voor minima en bijzondere bijstand vallen hoger uit dan begroot. Dit is een logische verklaring als het aantal bijstandsgerechtigden toeneemt.

8. Participatiewet (werk): Het nadeel komt voort uit dat we meer kosten hebben gemaakt voor beschut werken en inhuur van medewerkers van Reestmond dan we hebben begroot.

9. Grondexploitatie: Voor wat betreft grondexploitaties wordt aan het einde van het jaar de balans opgemaakt, winsten genomen en de voorziening aangepast. Dit heeft in 2025 een resultaat van € 880.000 opgeleverd. Het voorstel is om dit voordeel in de bestemmingsreserve Woningbouwopgaven te storten.

10. Gemeenschappelijke regeling (Omgevingsdienst Drenthe): We hebben op basis van de jaarstukken 2025 van de Omgevingsdienst Drenthe een nog te ontvangen bedrag opgenomen van € 300.000 als voordeel.

11. Verlofvoorziening: De hoogte van de voorziening verlofrechten (spaarverlof en ouderschapsverlof) is herberekend. Dit heeft gelijk tot een storting in de voorziening en daarmee een nadeel van € 354.000.

12. In 2025 is er een voordeel behaald t.a.v. The Passion. Het voorstel is om dit in 2026 beschikbaar te stellen.

13. Overige incidentele voor- en nadelen: Dit is een restant saldo wat bestaat uit vele voor- en nadelen zowel aan de lasten- als aan de batenkant.
Bovenstaande resultaat zijn voor het overgrote deel incidenteel van aard.
Alle verschillen op lasten en baten van meer dan € 50.000 per taakveld worden bij de programma's toegelicht.

Resultaatbestemming

Voorgesteld wordt het resultaat als volgt te bestemmen:

Saldo Jaarstukken 2025	€ 1.827.700
Grondexploitatie naar bestemmingsreserve Woningbouwopgaven	€ 880.000
Investeringsen onderwijshuisvesting naar bestemmingsreserve Maatschappelijk Welzijn Breed	€ 300.000
Realisatie stimulans naar bestemmingsreserve Woningbouwopgaven	€ 126.000
Algemene Reserve	€ 521.700
Totaal	€ 1.827.700

Toelichting resultaatbestemming:

In 2025 is een NTO geboekt van € 126.000 voor de realisatiestimulans, dit bedrag zit dus in het resultaat voor 2025.

Het idee binnen gemeente Westerveld is om deze gelden in te zetten voor de ontwikkeling van sociale en/of betaalbare woningbouw, welke meestal niet winstgevend zijn en resulteren in negatieve grondexploitaties.

Om dit type woningbouw toch door te laten gaan wil men deze gelden daarvoor inzetten en wordt momenteel een college- en raadsvoorstel gemaakt.

Programma 0 Bestuur

Omschrijving programma

Tot dit programma behoren college, raad, griffie en bestuurlijke samenwerking. Ook de reisdocumenten en rijbewijzen behoren tot dit programma, evenals de burgerlijke stand. Daarnaast valt het beheer van overige gebouwen en gronden in eigendom van de gemeente die niet aan een specifiek taakveld zijn toe te schrijven hier ook onder. Dit zijn bijvoorbeeld gebouwen die de gemeente verhuurt.

Ontwikkelingen en context

Dorpenbeleid

In 2025 is het Dorpenbeleid van de gemeente Westerveld vastgesteld. Kenmerkend voor Westerveld zijn de vele dorpen en buurtschappen, waarbij elke plaats uniek is met zijn eigen sfeer, cultuur en verhaal. Door de verschillen te erkennen willen wij recht doen aan de unieke identiteit en kracht van onze dorpen. De kansen en opgaven die dit met zich meebrengt vragen om flexibiliteit en samenwerking. Om prettig samen te leven en te wonen in Westerveld, is het belangrijk dat we elkaar kennen en begrijpen. Een goede band tussen inwoners, de gemeente en maatschappelijke organisaties is daarbij onmisbaar. Vertrouwen in elkaar en verbinding met elkaar staan voorop. De kern van het dorpenbeleid is samenwerken, om zo samen meer te bereiken voor onze dorpen, en een goede samenwerking zorgt ervoor dat ideeën en plannen beter passen bij wat er echt speelt en nodig is in een dorp. Samenwerken is niet altijd makkelijk. Het vraagt tijd, geduld, en soms een nieuwe manier van denken. Het belangrijkste is: we hebben elkaar nodig om onze dorpen nog leefbaarder te maken.

Participatie

De gemeente Westerveld wil benaderbaar en herkenbaar zijn voor alle inwoners, ambitie uitstralen, ondernemend zijn en denken en handelen vanuit een positieve 'ja, mits' houding. Dit betekent actief zoeken naar mogelijkheden, kansen benutten, initiatieven faciliteren en samenwerken met inwoners, organisaties en ondernemers. In 2025 is de participatieverordening compleet gemaakt, met het hoofdstuk 'dorps- en kernendemocratie'. Als aanvulling hierop is de nota Dorpenbeleid vastgesteld. Het doel is om duidelijkheid te geven hoe wij inwoners betrekken bij het maken en uitvoeren van plannen en beleid. Hiermee geven we richting aan (inwoners)participatie.

Kinderburgemeester

Om de betrokkenheid van jongeren in de lokale politiek te vergroten hebben we een kinderburchemeester gekozen. De kinderburchemeester is een aanspreekpunt voor alle kinderen in onze gemeente. Daarnaast gaat de kinderburchemeester op werkbezoek activiteiten openen of bezoeken. Ook zijn het afgelopen jaar alle jongeren die 16 jaar zijn geworden uitgenodigd voor een gesprek met de wethouder. Het doel was om inzicht te krijgen in wat zij vinden van het wonen en leven in Westerveld, wat de gemeente zou kunnen te doen om het voor deze leeftijdsgroep nog leuker te maken en hoe ze betrokken zouden kunnen worden bij projecten. De belangstelling hiervoor was helaas beperkt.

Bestuurlijke weerbaarheid

We hebben gewerkt aan het versterken van de bestuurlijke weerbaarheid van onze organisatie, met bijzondere aandacht voor digitale weerbaarheid. Dit doen we in samenwerking met de VRD, met de landelijke campagne maatschappelijke weerbaarheid 'Denk vooruit'. De gemeente Westerveld is hiervoor pilotgemeente in Drenthe als het gaat om het inrichten van noodsteunpunten. De eerste voorbereidingen hiervoor zijn opgestart.

Algemene doelstelling programma

Voortbordurend op 'Zo Buiten Zo Binnen' betrekken we steeds vaker, eerder en intenser de samenleving bij beleid. We willen met inwoners, ondernemers, deskundigen, raads- en collegeleden om tafel om gezamenlijk beleid te ontwikkelen.

Wat wilden we bereiken?

0.1 Inwoners meer betrekken bij politieke besluitvormingsproces.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 0.1.1 Betrokkenheid besluitvormingsproces

Omschrijving

We vullen de participatieverordening in 2025 aan met het hoofdstuk dorps- en kernendemocratie en bieden dat aan de raad aan. In dit hoofdstuk worden voorschriften gegeven voor het betrekken van inwoners bij het politieke besluitvormingsproces. In aanvulling hierop volgt de beleidsregel Dorpen waarbij ingegaan wordt op de samenwerking met dorpen en belangenorganisaties.

Status

% voortgang

100%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage (oranje, 50%):

Naar aanleiding van de motie burgerberaad wordt de participatieverordening met invulling en aanpassingen in het derde kwartaal aangeboden aan de gemeenteraad. De stem van Westerveld is als digitale participatietool in gebruik en zit in de pilotfase. Daarnaast wordt nu in samenwerking met dorpsbelangenorganisaties (inwoners) en maatschappelijke partners gewerkt aan het borgen van de samenwerking.

Voortgang 2e Bestuursrapportage (oranje, 75%):

De laatste hand wordt gelegd aan de invulling van de dorps- en kernendemocratie. Door de zomervakanties en het zomerreces is het derde kwartaal niet meer haalbaar, en zal de participatieverordening in het 4e kwartaal van 2025 aan de raad worden aangeboden. Daarnaast zal in november de verkiezing voor kinderburgemeester plaatsvinden.

Voortgang Jaarstukken 2025:

Op 9 en 16 december 2025 is de aangepaste (nieuwe) participatieverordening 2025 vastgesteld, aanvullend daarop heeft de raad ook het Dorpenbeleid Westerveld aangenomen.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Verschil JR 2025
0.1 Bestuur					
Lasten	2.315	1.713	1.817	2.601	784
Baten	50	0	0	0	0
Totaal 0.1 Bestuur	-2.265	-1.713	-1.817	-2.601	-784
0.2 Burgerzaken					
Lasten	720	625	625	746	121
Baten	430	301	301	438	137
Totaal 0.2 Burgerzaken	-290	-324	-324	-308	16
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden					
Lasten	135	124	329	330	1
Baten	170	96	665	729	64
Totaal 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	34	-27	337	399	62
Totaal programma	-2.521	-2.065	-1.805	-2.510	-705

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Vershil JR 2025
0					

Toelichting afwijkingen op taakveld groter dan € 50.000

Taakveld 0.1 Bestuur

Lasten

Wettelijke richtlijnen verplichten gemeenten om de wethouderspensioenen in lijn te brengen met de dekkingsgraad die is voorgeschreven door het ABP. De reden hiervan is de verplichte overgang van de voorzieningen naar het ABP per 2027. De dekkingsgraad die het ABP gebruikt is 123%, terwijl wij een voorziening hebben getroffen van 100%. In 2025 hebben wij de voorziening aangevuld, dit gaat om een bedrag van € 675.000. Daarnaast zijn de gemeentelijke bijdragen aan samenwerkingspartners (onder andere Vereniging Nederlandse Gemeenten, Vereniging Drentse Gemeenten en P10) hoger uitgevallen dan begroot (€ 40.000).

Taakveld 0.2 Burgerzaken

Baten

Er zijn meer reisdocumenten uitgegeven dan begroot (€ 134.000). Dit heeft ermee te maken dat in 2015 veel reisdocumenten vernieuwd moesten worden, en deze zijn allemaal in 2025 verlengd (10 jaar geldigheid). Zie ook paragraaf A Lokale Heffingen.

Lasten

Doordat er meer reisdocumenten zijn uitgegeven dan gedacht betekent dit ook dat er meer bijdragen aan het Rijk zijn gedaan (€ 92.000).

Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Baten

We hebben meer opbrengsten gegenereerd dan begroot. Dit komt door de verkoop van een agrarisch perceel, verkoop van snippergroen en verkoop van een stuk grond aan een netwerkbeheerder.

Programma 1 Veiligheid

Omschrijving programma

Onder het programma valt het onderwerp openbare orde en veiligheid. Hieronder vallen thema's zoals crisisbeheersing, zorg en veiligheid, de aanpak van ondermijnende criminaliteit en digitale veiligheid. Het grootste deel van de kosten in programma 1 betreft uitgaven voor de Veiligheidsregio Drenthe (VRD).

Ontwikkelingen en context

In het Integraal veiligheidsplan zijn de prioriteiten aangegeven waar wij in regionaal verband de focus op hebben tot 2027. Dit zijn:

- Het verminderen van ondermijnende factoren;
- Het terugdringen van sociale overlast;
- Het (beter) in beeld krijgen van digitale criminaliteit en het aanpakken door samenwerking met partners;
- De samenwerking tussen zorg en veiligheid efficiënter organiseren.

Deze prioriteiten zijn geconcretiseerd in het vastgestelde Uitvoeringsplan Openbare orde en veiligheid 2025-2027.

Ook zijn de plannen voor aanpak Ondernijning en regionaal beleidsplan tegen mensenhandel vastgesteld. Deze plannen werken conform de Drentse Aanpak Ondernijning. Dit gebeurt om een waterbed effect te voorkomen, waar mogelijk elkaar te versterken en samen te werken. In het plan zijn per pijler concrete acties en resultaten uitgewerkt die voor de gemeente Westerveld van toepassing zijn.

De realisatie van twee nieuwe brandweerkazernes is in volle gang. De bouw van de nieuwe brandweerkazerne in Havelte zit in de eindfase. De planontwikkeling voor de nieuwe brandweerkazerne in Vledder wordt meer en meer concreet.

Algemene doelstelling programma

Wat wilden we bereiken?

1.1 Het terugdringen van ondernijnende criminaliteit binnen de gemeente Westerveld. We willen een effectieve toepassing van de Wet Bibob in onze gemeente. In Zuidwest Drents verband zetten we in op weerbaarheid en bewustwording van ondernijnende activiteiten. Hierbij worden drie thema's geduid: jonge aanwas, cybercrime en veilig buitengebied.

Wat wilden we bereiken?

1.2 Een sluitende aanpak realiseren op het gebied van woonoverlast. Door middel van beleidsregels vast te stellen en uitvoering te geven aan deze regels willen we woonoverlast aanpakken. Hierbij werken we samen met Welzijn Mensenwerk, handhaving, politie, sociaal team en woningcorporaties.

Wat wilden we bereiken?

1.3 Een veilige leefomgeving voor iedereen. We willen een veilige leefomgeving voor iedereen creëren door optimale samenwerking met onze partners zoals politie en brandweer.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 1.3.1 Brandweerkazernes Havelte en Vledder

Omschrijving

In 2025 wordt de nieuwbouw van brandweerkazerne Havelte afgerond. De planvorming voor de brandweerkazerne Vledder wordt in 2025 afgerond. Hierdoor worden onze kazernes weer optimaal ingericht om een veilige leefomgeving te kunnen garanderen voor iedereen.

Status

% voortgang

50%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage (oranje, 25%):

De brandweerkazerne in Havelte is gesloopt en er is een start gemaakt met de nieuwbouw. Voor wat betreft de kazerne in Vledder zijn we op dit moment bezig met het onderzoek naar verschillende locaties.

Voortgang 2e Bestuursrapportage (oranje, 50%):

De bouw van de nieuwe brandweerkazerne Havelte is in volle gang en zal volgens planning in het eerste half jaar van 2026 gebruiksklaar zijn. Voor de brandweerkazerne in Vledder zijn gesprekken gestart om grond aan te kopen om hier een nieuwe brandweerkazerne te kunnen realiseren. Eind dit jaar verwachten wij een besluit te kunnen nemen op de locatie van de nieuwe brandweerkazerne Vledder.

Voortgang Jaarstukken 2025:

De bouw van de nieuwe brandweerkazerne Havelte is in volle gang en zal volgens planning eind mei geopend worden. Voor wat betreft de brandweerkazerne in Vledder zijn we gesprekken aan het voeren om grond aan te kopen, zodat hier een nieuwe brandweerkazerne gerealiseerd kan worden. In de tussentijd liggen de stukken bij de provincie voor een vooroverleg. Eind Q2 2026 verwachten we een besluit hierover te kunnen nemen.

Ind 1.001 Verwijzingen Halt

Omschrijving

Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar. Jongeren van 12 t/m 17 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.

Bron: Stichting Halt

Gebied	2022	2023	2024	2025
Drenthe	5,00	7,00	8,00	9,00
Westerveld	10,00	5,00	6,00	8,00

Ind 1.002 Gewelddsmisdrijven

Omschrijving

Het aantal gewelddsmisdrijven. Voorbeelden van gewelddsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).

Bron: CBS - Geregistreerde criminaliteit

Gebied	2022	2023	2024	2025
Drenthe	3,70	3,30	3,60	3,90
Westerveld	2,30	2,00	3,00	2,50

Ind 1.003 Diefstallen uit woning

Omschrijving

Het aantal diefstallen uit woningen per 1000 inwoners.

Bron: CBS - geregistreerde diefstallen

Gebied	2022	2023	2024	2025
Drenthe	1,50	1,10	1,00	1,00
Westerveld	1,50	1,00	1,00	0,80

Ind 1.004 Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)

Omschrijving

Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag

Bron: CBS - Geregistreeerde criminaliteit

Gebied	2022	2023	2024	2025
Drenthe	5,70	5,30	4,70	4,70
Westerveld	2,50	2,80	2,70	2,00

Ind 1.005 Winkeldiefstallen

Omschrijving

Dit betreft het aantal winkeldiefstallen per 1000 inwoners.

Bron: CBS - geregistreeerde diefstallen

Gebied	2022	2023	2024	2025
Drenthe	1,40	1,70	1,30	1,50
Westerveld	0,00	0,30	0,20	0,30

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Verschil JR 2025
1.1 Crisisbeheersing en brandweer					
Lasten	1.605	1.704	1.716	1.733	16
Baten	3	4	4	2	-2
Totaal 1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-1.602	-1.700	-1.712	-1.730	-18
1.2 Openbare orde en veiligheid					
Lasten	214	187	317	305	-13
Baten	10	11	11	13	2
Totaal 1.2 Openbare orde en veiligheid	-204	-176	-306	-292	15
Totaal programma 1	-1.806	-1.876	-2.019	-2.022	-4

Toelichting afwijkingen per taakveld groter dan € 50.000

Taakveld 1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Er zijn geen afwijkingen groter dan € 50.000.

Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid

Er zijn geen afwijkingen groter dan € 50.000.

Betrokkenheid Verbonden partijen

Samen met Veiligheidsregio Drenthe (VRD) willen wij een zo groot mogelijke bijdrage leveren aan een veilig Westerveld. Of het nu om brand, infectieziekte of crisis gaat: we proberen zoveel mogelijk incidenten, slachtoffers en schade te voorkomen. En doet zich een incident voor, dan proberen we de schade en onrust zoveel mogelijk te beperken. De VRD is actief op het gebied van brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing en vervult een belangrijke rol als netwerkpartner in het veiligheidsnetwerk van Drenthe. De daarvoor in rekening gebrachte kosten zijn als volgt:

Bedragen x €1.000

Kosten Verbonden partijen	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Verschil JR 2025
6810101 ProactiePreparatie	-1.424	-1.501	-1.501	-1.520	-19
Totaal	-1.424	-1.501	-1.501	-1.520	-19

Programma 2 Verkeer en vervoer

Omschrijving programma

Het programma 'verkeer en vervoer' bevat de kosten van wegen en verkeer, maar ook het onderhoud van bomen, bruggen, gladheidsbestrijding en openbare verlichting. De kwaliteit en het uiterlijk (beleving) van de openbare ruimte is een belangrijk onderwerp binnen dit programma. De bewoners en recreanten waarderen de hoge belevingswaarde van natuur en de openbare ruimte in de dorpen. Mede daarom zetten wij ons in voor een goede, veilige openbare ruimte en wegstelsel.

Ontwikkelingen en context

Motie fietspad Trambaan Havelte

De motie omtrent het fietspad Trambaan Havelte is afgerond. Het tracé is vastgesteld; de kabels en masten zijn inmiddels aangelegd. De verwachting is dat eind juni alles functioneert. Dit in verband met het koppelen aan het net en het inregelen van de dynamische verlichting.

Algemene doelstelling programma

Wat wilden we bereiken?

2.1 Aantrekkelijke openbare ruimte

We willen een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte realiseren.

Wat wilden we bereiken?

2.2 Aantrekkelijke en veilige leefomgeving

Vanuit het visiedocument BrinQ willen we de komende jaren de openbare ruimte inrichten en beheren, zodat er sprake is van een aantrekkelijke, leefbare en veilige leefomgeving.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 2.2.2 Evalueren BrinQ

Omschrijving

De Knoppennotitie bieden we in 2025 aan de raad aan. Deze is gebaseerd op de evaluatie BrinQ waarbij inwoners zijn betrokken. De Knoppennotitie 2.0 geeft inzicht in welke keuzes er gemaakt kunnen worden op het gebied van onderhoudsniveau van de kapitaalgoederen binnen de financiële kaders.

Status

% voortgang

100%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage (oranje, 25%):

De evaluatie van BrinQ wordt in het 2e kwartaal van 2025 aan de raad aangeboden.

Voortgang 2e Bestuursrapportage (groen, 100%):

De evaluatie BrinQ is aan de raad aangeboden. Daarmee komt de knoppennotitie te vervallen, en is deze actie afgerond. In oktober heeft een informele avond plaatsgevonden, waarin Team Openbare Ruimte de raad een inblikje heeft gegeven in de werkwijze en processen rond beheer en onderhoud van de openbare ruimte, uitleg over BrinQ. Deze bijeenkomst is ontstaan uit eerder gedane toezegging bij de oplevering van de evaluatie.

Voortgang Jaarstukken 2025:

Zie voortgang 2e Bestuursrapportage.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Vershil JR 2025
2.1 Verkeer en vervoer					
Lasten	4.895	5.587	5.272	5.311	39
Baten	193	12	139	152	12
Totaal 2.1 Verkeer en vervoer	-4.702	-5.575	-5.133	-5.160	-27
Totaal programma 2	-4.702	-5.575	-5.133	-5.160	-27

Toelichting op taakveld bij afwijkingen groter van € 50.000

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

Er zijn geen afwijkingen groter dan € 50.000 geconstateerd op dit taakveld.

Programma 3 Economie

Taakvelden

Onder programma 3 vallen de kosten uit samenwerking met het bedrijfsleven en de ontwikkeling van economische programma's. Daarnaast vallen grondexploitaties van

bedrijventerreinen, herstructurering van bedrijfslocaties en investeringen in winkelgebieden ook binnen dit programma. De kosten en opbrengsten van het organiseren van markten worden ook hier verantwoord. Stimulering van economische projecten via de Regio Deal, de bijdrage aan het Recreatieschap Drenthe en de opbrengsten uit toeristenbelasting en woonforensenbelasting vallen ook onder het programma 'economie'.

Ontwikkelingen en context

Visie recreatie en toerisme

De visie en het uitvoeringsprogramma Recreatie en Toerisme is voor de zomer van 2025 vastgesteld. Er is extra budget en capaciteit beschikbaar gekomen, zodat we samen met de sector en partners uitvoering kunnen geven aan het programma. De activiteiten zijn gericht op het versterken en optimaliseren van het verblijfs- en dag recreatieve aanbod, het verzilveren van kansen en inzetten op een juiste balans tussen natuur en recreatie met behoud van recreatieve voorzieningen.

Regio Deal 2021 - 2025

2025 was het laatste jaar van de regiodeal, duurzame groei toerisme in de gemeente Westerveld. In 2025 hebben we een bijdrage kunnen leveren aan de vier themalijnen, zoals de overbrugging en marketing van het deelfietsenproject Pak'M. Er zijn video's gemaakt van De Proef, Beleefboerderij Hoeve Willem 3 en Diever, kleurrijk brinkdorp. Er is een subsidiebijdrage verleend voor o.a.:

- Het verbeteren van het zandpad naar dagrecreatie bedrijf Taribush;
- De buiten tentoonstelling bij het schooltje van Boschoord;
- De tentoonstelling in de tramloods;
- De vervanging van de kolonietram;
- De voorbereidingen voor het realiseren van een museum in Havelte over oorlogserfgoed;
- Promotie van de wintercampagne in de Koloniën van Weldadigheid.

Algemene doelstelling programma

Wat wilden we bereiken?

3.1 Wij willen het onderscheidend vermogen van de gemeente versterken op het gebied van toerisme en recreatie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 3.1.2 Transformatie Park Hesselte

Omschrijving

In 2025 ronden we de transformatie van deelgebied 2 van recreatie- naar woonbestemming af.

Status

% voortgang

75%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage (oranje, 75%):

We gaan de afrondende fase in voor de transformatie naar de woonbestemming.

Voortgang 2e Bestuursrapportage (oranje, 75%):

De transformatie van park Hesselte (deelgebied Octagon) zit in de afrondende fase. Wij hebben het concept TAM (Tijdelijke Alternatieve Maatregel) plan klaar voor versturen naar de partners. Ook is de anterieure overeenkomst inmiddels getekend.

Voortgang Jaarstukken 2025:

De transformatie van park Hesselte (deelgebied Octagon) zit in de afrondende fase. Het TAM-plan heeft vanaf 18 december 2025 tot en met 28 januari 2026 ter inzage gelegen als ontwerp. Hierop zijn een aantal zienswijzen ingediend. De beantwoording van de zienswijzen inclusief mogelijke voorgestelde wijzigingen ten opzichte van het ontwerp zal naar verwachting in Q4 aan de raad worden voorgelegd.

Actie 3.1.7 Visie vrijetijdseconomie

Omschrijving

De startnotitie is naar de raad gestuurd en in 2024 is opdracht verleend aan een extern bureau om samen met het toeristisch speelveld invulling te geven aan een nieuwe toeristische visie. Het uitvoeringsprogramma is daaraan gekoppeld. We bieden in 2025 de visie vrijetijdseconomie aan de raad aan.

Status

% voortgang

100%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage (groen, 100%):

De visie vrijetijdseconomie is in april 2025 aan de raad aangeboden.

Voortgang 2e Bestuursrapportage (groen, 100%):

De visie vrijetijdseconomie is in april 2025 aan de raad aangeboden.

Voortgang Jaarstukken 2025:

De visie vrijetijdseconomie is in april 2025 aan de raad aangeboden.

Wat wilden we bereiken?

3.2 Goed economisch klimaat

Wij willen een goed economisch klimaat stimuleren voor inwoners en ondernemers binnen onze gemeente. Hierbij speelt het Ondernemersfonds een belangrijke rol. Over de evaluatie en verlenging van het Ondernemersfonds is in 2024 door de gemeenteraad een besluit genomen.

Ind 3.001 Vestigingen (van bedrijven)

Omschrijving

Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar. De data over het jaar 2025 zijn op het moment van genereren van deze gegevens nog niet bekend.

Er zit een significant verschil tussen het aantal bedrijven per 1.000 inwoners in Westerveld in vergelijking met Drenthe. Uit de cijfers van Kamer van Koophandel (2024) blijkt dat Westerveld als kleine, landelijke gemeente niet veel onderdoet aan vergelijkbare gemeenten binnen de provincie Drenthe. Veel landelijke gemeenten in Drenthe hebben meer vestigingen dan het Drentse gemiddelde. Voor Westerveld geldt dat, vergeleken met het Drentse gemiddelde, ze ver boven het gemiddelde aantal vestigingen zit als het gaat om bedrijven in de sectoren land- en tuinbouw en horeca. Dit is te verklaren omdat Westerveld een landelijke gemeente is met veel agrariërs, en veel toerisme.

Bron: LISA

Gebied	2021	2022	2023	2024
Drenthe	152,20	166,00	171,50	178,10
Westerveld	211,40	226,60	234,20	238,50

Ind 3.002 Functiemenging

Omschrijving

De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

De data over het jaar 2025 zijn op het moment van genereren van deze gegevens nog niet bekend.

Bron: CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research

Gebied	2021	2022	2023	2024
Drenthe	50,10%	51,00%	51,30%	51,50%
Westerveld	52,90%	53,30%	53,50%	53,50%

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Vershil JR 2025
3.1 Economische ontwikkeling					
Lasten	164	186	264	262	-2
Baten	37	0	128	157	29
Totaal 3.1 Economische ontwikkeling	-127	-186	-136	-104	32
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur					
Lasten	537	11	256	237	-19
Baten	179	0	149	207	59
Totaal 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-358	-11	-107	-29	78
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen					
Lasten	97	82	82	106	24
Baten	11	14	14	12	-2
Totaal 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-86	-67	-67	-93	-26
3.4 Economische promotie					
Lasten	1.383	1.774	1.921	1.431	-490
Baten	2.796	2.214	2.646	2.467	-178
Totaal 3.4 Economische promotie	1.413	439	724	1.036	312
Totaal programma 3	842	176	414	809	395

Toelichting afwijkingen op taakveld groter dan € 50.000

Taakveld 3.1 Economische ontwikkeling

Er zijn geen afwijkingen groter dan € 50.000 geconstateerd op dit taakveld.

Taakveld 3.2 Fysieke infrastructuur

Baten

In 2025 zijn de flexwoningen en recreatieobjecten in de verhuur gegaan aan statushouders en Oekraïners. Dit heeft er voor gezorgd dat er meer inkomsten binnen zijn gekomen dan eerder verwacht, en dan voorgaande jaren (€ 58.000).

Taakveld 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Er zijn geen afwijkingen groter dan € 50.000 geconstateerd op dit taakveld.

Taakveld 3.4 Economische promotie

Baten

In 2025 zijn de kosten voor The Passion begroot, maar de meeste inkomsten vinden plaats in het jaar 2026. Daarom presenteren we minder inkomsten dan begroot in 2025 (€ 380.000). Daarnaast is er een voordeel op de toeristenbelasting van € 250.000.

Lasten

In verband met de instructieregel hebben we handhaving met betrekking tot vitale vakantieparken moeten pauzeren. Dit heeft er toe geleid dat voor de ingehuurde handhaver de overeenkomst is ontbonden waardoor we minder kosten hebben gemaakt dan begroot (€ 29.000). Voor het project The Passion zijn in 2025 de kosten begroot, maar de meeste uitgaven hebben echter in het jaar 2026 plaatsgevonden (€ 437.000). Dit heeft te maken met de eis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) waarin prestatielevering een cruciale rol speelt. Omdat The Passion in 2026 heeft plaatsgevonden dienen we de kosten hiervan ook in 2026 te verantwoorden. Dit leidt in 2026 tot een onderschrijding van de lasten.

Betrokkenheid Verbonden partijen

Samen met Recreatieschap Drenthe worden activiteiten ontplooid met als doel versterking van het recreatief-toeristisch beleid en de infrastructuur in Drenthe en de gemeente Ooststellingwerf. De gemeentelijke bijdrage is als volgt:

Bedragen x €1.000

Kosten verbonden partijen	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Verschil JR 2025
6830402 Toerisme en Recreatie	-106	-110	-110	-104	6
Totaal	-106	-110	-110	-104	6

Programma 4 Onderwijs

Omschrijving programma

Dit programma heeft betrekking op onderwijshuisvesting. Dit betreffen de kosten aan schoolgebouwen en het onderwijshuisvestingsbeleid. De huur van gymzalen en andere vormen van bewegingsonderwijs vallen hier ook onder. De kosten voor leerlingenvervoer, leerplicht, voor- en vroegschoolse educatie en het onderwijsachterstandenbeleid vallen ook onder programma 4.

Ontwikkelingen en context

Voor het voeren van een doelgericht, planmatig en samenhangend beleid op het gebied van onderwijshuisvesting is het Integraal Huisvestingsplan vastgesteld. In gezamenlijkheid met de schoolbesturen is de visie, koers en fasering voor dit meerjarig onderwijshuisvestingsbeleid tot stand gekomen. Ook is er intensief overleg geweest met kinderopvangorganisaties en dorpshuizen. Het is een dynamisch plan. Wanneer de omstandigheden veranderen, passen we het plan daarop aan. Jaarlijks zal hierover afstemming zijn met de schoolbesturen.

Naast het Integraal Huisvestingsplan is ook een nieuwe verordening voorzieningen huisvesting onderwijs vastgesteld. Hierin zijn de aanvragen voor onderwijshuisvesting geregeld, wordt meer zicht gekregen op de ontwikkelingen binnen onderwijshuisvesting en de daarmee gepaard gaande kosten.

In de afgelopen jaren hebben wij meer opvanglocaties voor vluchtelingen gekregen. De zorgplicht voor onderwijs aan kinderen van vluchtelingen heeft specifieke aandacht gevraagd. Om de knelpunten binnen het onderwijs voor nieuwkomers het hoofd te kunnen bieden, hebben de gezamenlijke schoolbesturen (primair en voortgezet onderwijs) de krachten gebundeld in een gezamenlijke Taalschool in Meppel. Passend onderwijs voor alle nieuwkomers kinderen die zodra het kan begeleid instromen in de reguliere school thuisnabij.

Algemene doelstelling programma

Wat wilden we bereiken?

4.1 Een leefomgeving creëren die beweging stimuleert en zintuigen ontwikkelt

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 4.1.1 Integraal Huisvestingsplan (IHP)

Omschrijving

We gaan in 2025, op basis van het vastgestelde huisvestingsplan beginnen met de uitvoering ervan. Gemeente en schoolbesturen maken hierin gezamenlijk afspraken zodat leerlingen en personeel in het primair en voortgezet onderwijs kunnen leren en werken in gebouwen die bijdragen aan leer- en werkprestaties. Dat vertaalt zich in duurzame, inspirerende en functionele gebouwen, die een goed binnenklimaat hebben en voor alle partijen binnen de beschikbare middelen te exploiteren zijn.

Status

% voortgang

100%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage (oranje, 25%):

Het IHP is in concept opgesteld. We zijn in de afrondende fase wat betreft overleg met schoolbesturen m.b.t. planvorming. We rekenen daarnaast de financiële effecten door die opgenomen worden in de kadernota 2026.

Voortgang 2e Bestuursrapportage (oranje, 2025):

Het IHP is vastgesteld, daarmee is deze actie afgerond. Inmiddels is er een uitvoeringsplanning in opgenomen, de uitvoering heeft betrekking op 10 jaar. In afstemming met de schoolbesturen stellen we businesscases op voor het uitvoeren van de eerste periode van het IHP.

Voortgang Jaarstukken 2025:

In Q2 is het Integraal Huisvestingsplan (IHP) formeel vastgesteld. De uitvoering van de plannen uit tijdvak 1 (tot 2030) krijgen de komende jaren hun integraal beslag. Hierbij worden de huisvestingsvraagstukken van de scholen nadrukkelijk gekoppeld aan

huisvestingsvraagstukken van andere maatschappelijke functies binnen de betreffende dorpskernen. De komende jaren worden de afzonderlijke projecten per locatie verder geconcretiseerd en onderbouwd in specifieke business cases.

Actie 4.1.2 Aansluiten bij de Gelijke Kansen Alliantie

Omschrijving

We gaan in 2025 onderzoeken of we ons kunnen aansluiten bij de Gelijke Kansen Alliantie. De uitkomsten van het onderzoek worden met de raad gedeeld.

In onze 'maatschappelijke visie': een gezonde, zelfredzame en participerende Westervelder en het bijbehorende uitvoeringsprogramma is één van de ambities dat kinderen in Westerveld allemaal gelijke kansen moeten hebben om te kunnen bewegen, ontwikkelen en mee te doen in de samenleving. Een doelstelling die ook wordt onderschreven in de Gelijke Kansen Alliantie, daarom onderzoeken wij of deelname hieraan onze doelen verder kan versterken.

Status

% voortgang

100%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage (oranje, 25%):

Het onderzoek is opgestart en we komen in Q3 met een uitkomst.

Voortgang 2e Bestuursrapportage (oranje, 50%):

Op basis van de vastgestelde ambities binnen het sociaal domein is een uitwerking gemaakt in de vorm van maatschappelijke resultaten. Maatschappelijke resultaten geven richting aan het handelen op de middellange termijn. Deze actie zal nog in 2025 afgerond worden, en in Q4 van 2025 zal er een uitkomst zijn.

Voortgang Jaarstukken 2025:

Drenthe Breed zijn wij o.a. via de 'Gelijke kansen Agenda' actief betrokken bij de geïntegreerde aanpak van gelijke kansen voor kinderen en jongeren. Wij sluiten niet aan bij de Alliantie. De gemeenteraad is hierover in december 2025 geïnformeerd.

Ind 4.001 Absoluut verzuim

Omschrijving

Het aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren dat absoluut verzuimer is (geweest) gedurende het schooljaar: de jongere is niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling en beschikt niet over een vrijstelling.

De periodeaanduiding '2024' staat voor schooljaar '2023/2024'.

De data over het jaar 2025 zijn op het moment van genereren van deze gegevens nog niet bekend.

Gekeken naar de aantallen absoluut verzuim tussen Drenthe en Westerveld is er een significant verschil geconstateerd. Het blijkt dat in Westerveld het aantal absoluut verzuimers een stuk hoger is dan Drenthe breed. Dat heeft vooral te maken met scholen die vol zitten. Een enkeling is op dit moment strafrechtelijk geworden. Bij de leerplichtambtenaar zijn op dit moment 16 zaken bekend waarbij een schoolinschrijving ontbreekt. Dit zijn vooral nieuwkomers/vluchtelingen, uit bijvoorbeeld Oekraïne of Syrië. Het merendeel is Oekraïens. De taalscholen zitten vol, wat maakt dat de kinderen thuis zitten.

Bron: DUO / Ingrado

Gebied	2021	2022	2023	2024
Drenthe	0,00	2,90	4,50	5,40
Westerveld	0,00	8,10	13,70	32,00

Ind 4.002 Relatief verzuim

Omschrijving

Het aantal leer- of kwalificatieplichtige leerlingen (per 1.000 leerlingen) waarbij sprake is van meer dan 16 uur ongeoorloofd verzuim gedurende 4 opeenvolgende lesweken.

De periodeaanduiding '2024' staat voor schooljaar '2023/2024'.

De data over het jaar 2025 zijn op het moment van genereren van deze gegevens nog niet bekend.

Bron: DUO/Ingrado

Gebied	2021	2022	2023	2024
Drenthe	19,00	23,00	26,00	28,00
Westerveld	11,00	14,00	16,00	22,00

Ind 4.003 Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie)

Omschrijving

Vsv'ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten.

Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma. Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers die aan het begin van het schooljaar ingeschreven staan.

De periodeaanduiding '2024' staat voor schooljaar '2023/2024'.

Op het moment van genereren van de gegevens zijn er geen gegevens over 2025 beschikbaar.

Bron: DUO/Ingrado

Gebied	2021	2022	2023	2024
Drenthe	0,02%	2,30%	2,50%	2,40%
Westerveld	0,01%	2,40%	2,00%	2,50%

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Verschil JR 2025
4.1 Openbaar basisonderwijs					
Lasten	21	21	21	21	0
Totaal 4.1 Openbaar basisonderwijs	-21	-21	-21	-21	0
4.2 Onderwijshuisvesting					
Lasten	737	701	1.048	731	-317
Baten	59	64	64	61	-4
Totaal 4.2 Onderwijshuisvesting	-677	-637	-983	-670	313
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken					
Lasten	914	906	934	977	43
Baten	209	162	202	215	13
Totaal 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-705	-745	-732	-762	-30
Totaal programma 4	-1.404	-1.403	-1.737	-1.454	283

Toelichting afwijkingen op taakveld groter dan € 50.000

Taakveld 4.1 Openbaar basisonderwijs

Er zijn geen afwijkingen groter dan € 50.000 geconstateerd op dit taakveld.

Taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting

Lasten

Het integraal huisvestingsplan is bevat een planning wanneer onderwijslocaties voor het basisonderwijs aangepakt worden. Tot die tijd is een budget beschikbaar gesteld voor scholen om onderhoud te plegen. Dit budget is in 2025 niet uitgegeven (€ 300.000). Het voorstel is om dit te storten in de bestemmingsreserve Maatschappelijk Welzijn Breed zodat dit budget in 2026 gebruikt kan worden (zie resultaatbestemming).

Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Er zijn geen afwijkingen groter dan € 50.000 geconstateerd op dit taakveld.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Omschrijving programma

Programma 5 heeft betrekking op het sportbeleid, bijvoorbeeld kosten van buurtcoaches. De accommodaties voor sportbeoefening vallen hier ook onder. Daarnaast vallen alle subsidies in het kader van cultuur, musea, archeologie en cultuurhistorie onder programma 5. Ook het onderhoud en toezicht op cultureel erfgoed, evenals de kosten voor de bibliotheken zijn hier verantwoord. De aanleg van openbaar groen, vijvers, sloten en speeltuinen zijn ook onderdeel van programma 5.

Ontwikkelingen en context

In de maatschappelijke visie is vastgelegd dat de inzet gericht is op versterking op de thema's: de gezonde, de zelfredzame en participerende inwoner. Dit doen we in de vorm van preventie, faciliteren, stimuleren en aanjagen o.a. door de inzet van de beweegcoaches, verminderen middelen gebruik en goed onderhouden sportaccommodaties. De realisatie van de nieuwe buitensportaccommodatie in Havelte is in volle gang. Daarnaast is met het raadsbesluit van januari 2026 de koers voor de multifunctionele accommodatie in Vledder (onderwijs, sport en ontmoeting) definitief bepaald. De richting is hiermee bepaald en de komende jaren wordt gewerkt aan de feitelijke realisatie van dit besluit. Voor een periode van vijf jaar is invulling gegeven aan het gebruik van de voormalige gemeentewerf in Havelte, in de vorm van een oorlogsmuseum.

De visie op (maatschappelijk) vastgoed is in ontwikkeling. Het doel is komen tot toekomstbestendige (maatschappelijke) voorzieningen inclusief vastgoed en gronden door het stellen van duidelijke kaders.

De visie op spelen is vastgesteld. De visie richt zich op het vernieuwen en verbeteren van het aanbod van speelplekken, met meer variatie, een betere spreiding en een hogere mate van inclusiviteit. Ook participatie en eigenaarschap spelen een rol.

Algemene doelstelling programma

Wat wilden we bereiken?

5.1 Gezonde leefstijl jongeren

Meer jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 21 jaar houden er een gezondere leefstijl op na door (meer) te bewegen, te sporten en minder tot geen consumptie op gebied van roken en alcohol.

Wat wilden we bereiken?

5.2 Beschermen status van werelderfgoed

In overleg met onze stakeholders en de provincie Drenthe uitvoering geven aan het managementplan om de werelderfgoedstatus van de Koloniën van Weldadigheid te behouden.

Wat wilden we bereiken?

5.3 Aantrekkelijkheid sportlocaties

Sportaccommodaties in zowel dorpen als in de openbare ruimte aantrekkelijk, duurzaam, toegankelijk, betaalbaar, veilig, gezond, multifunctioneel en toekomstbestendig houden/maken.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 5.3.1 Toekomstbestendigheid buitensport Havelte en sporthal De Spronk uitwerken.

Omschrijving

In 2025 wordt het voorstel met betrekking tot de toekomstbestendigheid van sporthal De Spronk, als onderdeel van de visie Vledder, aan de raad aangeboden. De verwachting is dat in 2025 op sportpark Havelte de uitvoering van de vastgestelde plannen volop zichtbaar zijn. Hiermee voegt gemeente Westerveld een toekomst bestendige accommodatie toe aan haar voorzieningen die bijdraagt aan ontmoeten en bewegen. Daarnaast komt er een plan voor een sportaccommodatie in Vledder die integraal aansluit bij de ontwikkelingen in Vledder.

Status

% voortgang

75%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage (oranje, 50%):

We zijn met de voetbalvereniging in gesprek over de realisatie van de plannen. Wat betreft Vledder zijn pakketten opgesteld die voor participatie aan de inwoners van Vledder worden voorgelegd.

Voortgang 2e Bestuursrapportage (oranje, 75%):

In oktober 2025 is begonnen met de bouw van de nieuwe sportaccommodatie in Havelte. De resultaten van Vledder zijn deze zomer gedeeld met de raad. In het vierde kwartaal komt het onderwerp terug bij de raad ter besluitvorming..

Voortgang Jaarstukken 2025:

De bouw van de sportaccommodatie in Havelte is in volle gang. Realisatie wordt in de eerste helft van 2026 verwacht. Het College heeft in december 2026 het besluit genomen om de gemeenteraad te adviseren een Multifunctionele accommodatie te gaan realiseren in Vledder en hiervoor de plannen verder uit te werken. Daarnaast is de opdracht om zo spoedig mogelijk te starten met de aanpak van het Lestergeonplein. Voor beide ontwikkelingen wordt een krediet gevraagd.

Actie 5.3.2 Locatie oude gemeentewerf

Omschrijving

Er is in 2025 een passende bestemming gevonden voor de locatie oude gemeentewerf Havelte. Dit zal een tijdelijke bestemming zijn onder andere door de brandweer Havelte hier tijdelijk te huisvesten. Uiteraard worden ook in 2025 de mogelijkheden voor een structurele passende bestemming bekeken. Dit proces kan mogelijk versneld worden door de kaders die in de visie op maatschappelijk vastgoed (zie ook programma 6) worden vastgesteld.

Status

% voortgang

75%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage (oranje, 50%):

In 2025 worden de mogelijkheden voor een andere bestemming opnieuw bekeken.

Voortgang 2e Bestuursrapportage (oranje, 50%):

De tijdelijke huisvesting van de Brandweer op de voormalige gemeentewerf Havelte te Darp zal tot zeker medio 2026 zijn in verband met vertraging nieuwbouw Brandweer. In najaar 2025 worden 2 initiatieven (verzoeken) bekeken voor invulling na de tijdelijke huisvesting Brandweer. Daarnaast wordt dan gekeken naar het opgestelde ontwikkelkader wat in 2021 is opgesteld.

Voortgang Jaarstukken 2025:

De oude gemeentewerf Havelte (Van Helomaweg 39 te Darp) is nog tot de zomer 2026 in gebruik als tijdelijke brandweerkazerne. In het najaar 2025 is het verzoek vanuit Stichting Oorlogsmuseum geweest op de locatie tijdelijk (5 jaar) het museum onder te brengen. Dit verzoek is door het college ingewilligd. Het museum gaat een inrichtingsplan opstellen en zou na de zomer 2026 kunnen beschikken over een deel van de locatie. Het overige deel is in gebruik door Openbare Werken voor opslag van materialen.

Ind 5.001 Niet-sporters

Omschrijving

Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.

De data over het jaar 2021, 2023 en 2025 zijn op het moment van genereren van deze gegevens niet bekend.

Bron: Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM

Gebied	2020	2022	2024
Drenthe	55,50%	52,00%	48,90%
Westerveld	54,40%	48,70%	49,20%

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Verschil JR 2025
5.1 Sportbeleid en activering					
Lasten	378	341	49	50	1
Baten	441	189	189	205	16
Totaal 5.1 Sportbeleid en activering	63	-152	140	155	15
5.2 Sportaccommodaties					
Lasten	932	1.061	984	1.014	30
Baten	138	150	130	93	-37
Totaal 5.2 Sportaccommodaties	-793	-910	-854	-921	-67
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie					
Lasten	284	288	350	352	2
Baten	50	0	0	0	0
Totaal 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-234	-288	-350	-352	-2
5.4 Musea					
Lasten	95	98	98	100	2
Totaal 5.4 Musea	-95	-98	-98	-100	-2
5.5 Cultureel erfgoed					
Lasten	137	189	189	186	-3
Baten	26	0	23	24	1
Totaal 5.5 Cultureel erfgoed	-111	-189	-166	-162	4
5.6 Media					
Lasten	668	489	738	759	20
Baten	125	19	129	128	-1
Totaal 5.6 Media	-543	-470	-609	-630	-21
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie					
Lasten	2.851	2.432	2.582	2.640	59
Baten	68	19	59	72	13
Totaal 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-2.783	-2.413	-2.523	-2.569	-46
Totaal programma 5	-4.496	-4.521	-4.460	-4.579	-118

Toelichting per taakveld op afwijkingen groter dan € 50.000

Taakveld 5.1 Sportbeleid en activering

Er zijn geen afwijking groter dan € 50.000 geconstateerd op dit taakveld.

Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Er zijn geen afwijkingen groter dan € 50.000 geconstateerd op dit taakveld.

Taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Er zijn geen afwijkingen groter dan € 50.000 geconstateerd op dit taakveld.

Taakveld 5.4 Musea

Er zijn geen afwijkingen groter dan € 50.000 geconstateerd op dit taakveld.

Taakveld 5.5 Cultureel erfgoed

Er zijn geen afwijkingen groter dan € 50.000 geconstateerd op dit taakveld.

Taakveld 5.6 Media

Er zijn geen afwijkingen groter dan € 50.000 geconstateerd op dit taakveld.

Taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Lasten

De kosten die worden gemaakt omtrent de gemeentewerf worden intern doorbelast naar verschillende taakvelden, waaronder taakveld 5.7. Deze doorbelasting is hoger uitgevallen dan op voorhand verwacht (€ 27.000). Daarnaast zit er een onterecht voordeel in de begroting voor wat betreft doorbelaste voorzieningen, deze wordt nu op twee verschillende kostenplaatsen begroot. Deze fout wordt vanaf 2026 structureel gecorrigeerd maar zit nog in de begroting van 2025 waardoor dit voordeel ontstaat, dat niet gerealiseerd wordt (€ 14.000).

Programma 6 Sociaal domein

Omschrijving programma

Het programma 'sociaal domein' omhelst het veld dat uitvoering geeft aan de Participatiewet, Jeugdwet en Wmo. Hieronder vallen onder andere inwonersparticipatie, inkomensregelingen, en werkvoorzieningsschappen zoals Reestmond. Ook vallen re-integratie trajecten en maatschappelijke participatietrajecten onder dit programma, net als de huishoudelijke hulp en dagbesteding vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning. De opvang van Oekraïners en armoedebestrijding zijn ook grote thema's binnen dit domein, net als jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering

Ontwikkelingen en context

Het Sociaal domein blijft in ontwikkeling. Dit komt o.a. door de financiële impact, het borgen van de kwaliteit, toenemende vraag en de kwetsbaarheid van de inwoners die hier gebruik van maken. Dit heeft gevolgen voor de organisatie van de uitvoering van de wetten. We hebben een zienswijze ingediend op de ontwerpregeling gemeenschappelijke regeling Jeugdhulpregio Drenthe en op de regiovisie gespecialiseerde Jeugdhulp. Daarnaast is toestemming gegeven om de huidige gemeenschappelijke regeling van de GGD om te vormen naar een regeling waarin drie onderdelen zijn opgenomen:

- Het domein Zorg & Veiligheid met onder meer Veilig Thuis;
- Het Zorg- en Veiligheidshuis Drenthe;
- Publieke gezondheid.

In het kader van de Participatiewet zijn het Breed offensief en de Participatiewet in Balans verder ingevoerd. Voor een rechtmatige uitvoering van de re-integratie taken is een aanbestedingstraject doorlopen om de verschillende doelgroepen in een op werkgericht traject te kunnen plaatsen, zorg te kunnen aanbieden of te participeren in de samenleving. Hierbij is de focus meer op de menselijke maat.

Voor de Wet maatschappelijke ondersteuning is ervaring opgedaan met Domein Overstijgend Werken via een Dorpsverbinder die in Vledder werkzaam is. De dorpsverbinder sluit aan bij wat de inwoner nodig heeft aan preventie of voorziening ongeacht welke instantie dit zou kunnen aanbieden of financieren.

Zoveel mogelijk binnen de kaders van de Spreidingswet en de Drentse puzzel vangen wij diverse doelgroepen vluchtelingen op. De gemeenten in Drenthe werken hier intensief in samen.

Algemene doelstelling programma

Wat wilden we bereiken?

6.1 Onder het motto 'iedereen doet mee' werken we aan een inclusieve samenleving. Regie over eigen leven is daarbij het uitgangspunt

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 6.1.6 Taalschool

Omschrijving

In 2025 hebben we samen met vier gemeenten en samenwerkingsverbanden in het onderwijs een taalschool voor kinderen (2 tot 18 jaar) opgericht in Meppel. Wanneer kinderen in Nederland aankomen, is het van belang dat ze zo snel mogelijk onderwijs kunnen volgen. Onderwijs is een recht en kinderen moeten de kans krijgen zich voor te bereiden op de Nederlandse maatschappij.

Status

% voortgang

100%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage (groen, 100%):

De taalschool in Meppel is geopend. Kinderen uit de Gemeente Westerveld bezoeken deze school.

Voortgang 2e Bestuursrapportage (groen, 100%):

De taalschool in Meppel is geopend. Kinderen uit de Gemeente Westerveld bezoeken deze school.

Voortgang Jaarstukken 2025 (groen, 100%):

De taalschool in Meppel is geopend. Kinderen uit de Gemeente Westerveld bezoeken deze school.

Actie 6.1.7 Visie maatschappelijk vastgoed

Omschrijving

We ontwikkelen een visie op maatschappelijk vastgoed die aan de raad wordt aangeboden. In de visie worden een integrale afweging en beleidskeuzes voor de lange termijn gemaakt voor maatschappelijke accommodaties, waardoor een toekomstbestendig voorzieningen- en accommodatieniveau geborgd is. Hierbij zijn vraag en aanbod op elkaar afgestemd. Tevens wordt beoogd inzicht en duidelijkheid te geven over het realiseren, beheren, exploiteren en faciliteren van accommodaties (en daarmee verenigingen-stichtingen) en daaraan gerelateerde gronden in de gemeente. Het beleid moet het toetsingskader gaan vormen voor alle beleids- en planvorming waarin voorzieningen, accommodaties en gronden op welke wijze dan ook betrokken zijn. Deze visie sluit aan op bestaande visies en beleidsdocumenten.

Status

% voortgang

75%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage (oranje, 25%):

De visievorming voor het inhoudelijke deel is opgestart in samenwerking met ketenpartners.

Voortgang 2e Bestuursrapportage (oranje, 75%):

In het tweede halfjaar toetsen we de conceptkaders van de vastgoedvisie bij stakeholders. Tegelijk laten we de mogelijke effecten doorrekenen om inzicht te krijgen in haalbaarheid en impact. Resultaten worden meegenomen in de verdere uitwerking richting eindrapportage.

Voortgang Jaarstukken 2025:

Eind 2025 heeft het college zich gericht op het inzichtelijk maken van de financiële effecten van de nieuwe strategische beleidskaders. In participatiebijeenkomsten worden gebouwenbeheerders en eigenaren geconsulteerd. De gemeenteraad is eind december 2025 geïnformeerd over de stand van zaken middels een raadsbrief.

Ind 6.000 Banen

Omschrijving

Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.

De data over het jaar 2025 zijn op het moment van genereren van deze gegevens nog niet bekend.

Bron: CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research

Gebied	2021	2022	2023	2024
Drenthe	608,90	773,30	783,40	794,60
Westerveld	654,20	852,50	888,40	889,00

Ind 6.001 Jongeren met een delict voor de rechter

Omschrijving

Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.

De data over het jaar 2024 en 2025 zijn op het moment van genereren van deze gegevens nog niet bekend.

Bron: CBS - Jeugdmonitor

Gebied	2020	2021	2022	2023
Drenthe	1,00%	1,00%	0,88%	1,00%
Westerveld	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%

Ind 6.002 Kinderen in uitkeringsgezin

Omschrijving

Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.

De data over het jaar 2025 zijn op het moment van genereren van deze gegevens nog niet bekend.

Bron: CBS - Jeugdmonitor

Gebied	2021	2022	2023	2024
Drenthe	6,00%	5,02%	5,00%	5,00%
Westerveld	3,00%	3,00%	4,00%	4,00%

Ind 6.003 Netto arbeidsparticipatie

Omschrijving

Het aandeel van de werkzame beroepsbevolking in de bevolking (beroeps- en niet-beroepsbevolking). Deze definitie heeft betrekking op personen die in Nederland wonen (exclusief de institutionele bevolking).

Bron: CBS - Arbeidsdeelname (gemeente)

Gebied	2022	2023	2024	2025
Drenthe	70,60	71,10	70,90	70,80
Westerveld	68,80	69,10	68,90	69,00

Ind 6.004 Werkloze jongeren

Omschrijving

Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker

De data over het jaar 2025 zijn op het moment van genereren van deze gegevens nog niet bekend.

Bron: CBS - Jeugdmonitor

Gebied	2021	2022	2023	2024
Drenthe	2,00%	1,83%	2,00%	2,00%
Westerveld	2,00%	1,00%	2,00%	2,00%

Ind 6.005 Personen met een bijstandsuitkering

Omschrijving

Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.

Bron: CBS - reïntegratiemonitor

Gebied	2021	2023	2024	2025
Drenthe	360,40	305,00	305,10	248,70
Westerveld	211,60	172,30	182,60	155,20

Ind 6.006 Lopende re-integratievoorzieningen

Omschrijving

Het aantal reïntegratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar. De data over het jaar 2025 zijn op het moment van genereren van deze gegevens nog niet bekend.

Bron: CBS - reïntegratiemonitor

Gebied	2021	2022	2023	2024
Drenthe	242,30	234,60	284,60	235,30
Westerveld	110,30	95,90	123,30	52,80

Ind 6.007 Jongeren met jeugdhulp

Omschrijving

In percentage van alle jongeren tot 18 jaar.

Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014), en in natura door de zorgaanbieder is geleverd. PGB gefinancierde hulp en zorg valt hier dus buiten. Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.

Zorg in Natura wordt direct vergoed aan de zorgverlener zonder tussenkomst van de zorggebruiker. In het kader van de jeugdzorg betekent dit dat de hulp rechtstreeks door de gemeente wordt vergoed.

Persoonsgebonden budget (PGB) is een geldbedrag waarmee de zorggebruiker zelf zorg, begeleiding, hulp, hulpmiddelen of voorzieningen in kan kopen. Deze wordt verstrekt via de Sociale verzekeringsbank (SVB) maar is ook afkomstig van de gemeente.

De data over het jaar 2025 zijn op het moment van genereren van deze gegevens nog niet bekend.

Bron: CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura

Gebied	2021	2022	2023	2024
Drenthe	14,10%	13,60%	13,90%	14,50%
Westerveld	13,50%	12,60%	12,40%	12,70%

Ind 6.008 Jongeren met jeugdbescherming

Omschrijving

In percentage van alle jongeren tot 18 jaar, per 1 januari.

Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan 'onder toezicht gesteld' of 'onder voogdij geplaatst'.

De data over het jaar 2025 zijn op het moment van genereren van deze gegevens nog niet bekend.

Bron: CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura

Gebied	2021	2022	2023	2024
Drenthe	1,30%	1,20%	1,10%	1,10%
Westerveld	1,00%	1,00%	0,60%	0,70%

Ind 6.009 Jongeren met jeugdreclassering

Omschrijving

In percentage van alle jongeren in de leeftijd van 12 tot 23 jaar, per 1 januari

Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder de overtreding of het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat de jongere opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De data over het jaar 2022, 2023 en 2025 zijn op het moment van genereren van deze gegevens niet bekend.

Bron: CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura

Gebied	2020	2021	2024
Drenthe	0,40%	0,40%	0,50%
Westerveld	0,00%	0,40%	0,40%

Ind 6.010 Cliënten met een maatwerkarrangement WMO

Omschrijving

Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkvoorziening is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.

Bron: CBS - Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein Wmo

Gebied	2022	2023	2024	2025
Drenthe	666,00	755,11	815,00	753,00
Westerveld	670,00	680,00	680,00	630,00

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Verschil JR 2025
-------------	-----------------	----------------	-----------------------------	-----------------	------------------

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Verschil JR 2025
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie					
Lasten	6.912	3.298	8.493	7.608	-885
Baten	5.408	270	4.853	5.065	212
Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-1.504	-3.028	-3.640	-2.543	1.097
6.2 Wijkteams					
Lasten	2.119	1.800	1.788	1.751	-37
Totaal 6.2 Wijkteams	-2.119	-1.800	-1.788	-1.751	37
6.3 Inkomensregelingen					
Lasten	6.436	4.941	6.446	7.198	752
Baten	5.459	3.606	5.401	5.533	132
Totaal 6.3 Inkomensregelingen	-978	-1.335	-1.045	-1.665	-620
6.4 WSW en beschut werk					
Lasten	3.853	3.910	3.859	4.006	147
Totaal 6.4 WSW en beschut werk	-3.853	-3.910	-3.859	-4.006	-147
6.5 Arbeidsparticipatie					
Lasten	1.323	974	774	795	20
Baten	41	0	0	0	0
Totaal 6.5 Arbeidsparticipatie	-1.282	-974	-774	-795	-20
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)					
Lasten	805	814	814	886	73
Baten	120	219	219	136	-83
Totaal 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-685	-595	-595	-750	-156
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)					
Lasten	2.208	2.260	2.324	2.341	17
Totaal 6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	-2.208	-2.260	-2.324	-2.341	-17
6.712 Begeleiding (WMO)					
Lasten	1.172	1.102	958	1.257	299
Totaal 6.712 Begeleiding (WMO)	-1.172	-1.102	-958	-1.257	-299
6.713 Dagbesteding (WMO)					
Lasten	544	690	690	562	-128
Totaal 6.713 Dagbesteding (WMO)	-544	-690	-690	-562	128
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-					
Lasten	0	0	0	0	0
Totaal 6.72 Maatwerkdienstverlening	0	0	0	0	0

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Verschil JR 2025
18-					
6.72A Jeugdhulp begeleiding					
Lasten	1.502	1.467	0	0	0
Totaal 6.72A Jeugdhulp begeleiding	-1.502	-1.467	0	0	0
6.72B Jeugdhulp behandeling					
Lasten	553	217	0	0	0
Totaal 6.72B Jeugdhulp behandeling	-553	-217	0	0	0
6.72C Jeugdhulp dagbesteding					
Lasten	102	87	0	0	0
Totaal 6.72C Jeugdhulp dagbesteding	-102	-87	0	0	0
6.73A Pleegzorg					
Lasten	203	242	0	0	0
Totaal 6.73A Pleegzorg	-203	-242	0	0	0
6.73B Gezinsgericht					
Lasten	605	369	0	0	0
Totaal 6.73B Gezinsgericht	-605	-369	0	0	0
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig					
Lasten	15	3	0	0	0
Totaal 6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	-15	-3	0	0	0
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf					
Lasten	1.147	742	0	0	0
Totaal 6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-1.147	-742	0	0	0
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf					
Lasten	127	513	0	0	0
Totaal 6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-127	-513	0	0	0
6.751 Jeugdhulp ambulans lokaal					
Lasten	0	0	212	230	18
Totaal 6.751 Jeugdhulp ambulans lokaal	0	0	-212	-230	-18
6.752 Jeugdhulp ambulans regionaal					
Lasten	0	0	3.367	3.659	292
Totaal 6.752 Jeugdhulp ambulans regionaal	0	0	-3.367	-3.659	-292
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal					
Lasten	0	0	162	176	14
Totaal 6.761 Jeugdhulp	0	0	-162	-176	-14

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Verschil JR 2025
met verblijf lokaal					
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk					
Lasten	0	0	821	892	71
Totaal 6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	0	-821	-892	-71
6.791 PGB WMO					
Lasten	0	0	180	182	2
Totaal 6.791 PGB WMO	0	0	-180	-182	-2
6.792 PGB Jeugd					
Lasten	0	0	220	163	-57
Totaal 6.792 PGB Jeugd	0	0	-220	-163	57
6.81A Beschermd wonen (WMO)					
Lasten	22	0	31	31	0
Baten	730	250	750	824	74
Totaal 6.81A Beschermd wonen (WMO)	708	250	719	793	74
6.82A Jeugdbescherming					
Lasten	212	384	384	242	-142
Totaal 6.82A Jeugdbescherming	-212	-384	-384	-242	142
6.82B Jeugdreclassering					
Lasten	49	53	53	45	-9
Totaal 6.82B Jeugdreclassering	-49	-53	-53	-45	9
Gerealiseerd resultaat	-18.151	-19.520	-20.353	-20.466	-113

Toelichting

Taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Baten

Het voordeel is ontstaan doordat de baten op de vergoeding voor opvang Oekraïners en statushouders hoger zijn uitgevallen dan begroot. Dit komt doordat we meer Oekraïners en statushouders hebben opgevangen dan we hadden verwacht. Daarnaast is de specifieke uitkering voor langdurige opvang hoger uitgevallen dan begroot.

Lasten

Er is een voordeel doordat de lasten voor opvang Oekraïners en statushouders lager zijn uitgevallen dan begroot. Ondanks dat de normvergoeding voor de opvang behoorlijk is verlaagd hebben we alsnog budget overgehouden doordat we Oekraïners en statushouders op betaalbare huisvestingslocaties kunnen plaatsen. Daarnaast zit er op dit taakveld een voordeel doordat het budget voor het Integraal Zorgakkoord en Domeinoverstijgende Samenwerking (DOS) hier is begroot, maar de werkelijke kosten staan op een ander taakveld en zijn deels niet uitgegeven. Tot slot is er een projectleider dorpshuizen begroot in de 1e burap en ook deze loonkosten zijn op een ander taakveld besteed.

Taakveld 6.2 Wijkteams

Er zijn geen afwijkingen groter dan € 50.000 geconstateerd op dit taakveld.

Taakveld 6.3 Inkomensregelingen

Baten

Het voordeel is ontstaan doordat de baten van gekorte inkomsten op de bijstandsuitkeringen hoger zijn uitgevallen dan begroot. Bijstandsuitkeringen worden gekort op het moment dat de betreffende inwoners in staat zijn om eigen inkomsten te verkrijgen.

Lasten

We hebben een nadeel op alle vormen van bijstandsregelingen, zoals reguliere bijstand, IOAW en IOAZ doordat de aantallen zijn toegenomen en de kosten van een bijstandsuitkering toenemen. We hebben meer kosten gemaakt dan de BUIG uitkering die we krijgen van het Rijk. Ook de kosten voor minima en bijzondere bijstand vallen hoger uit dan begroot. Dit is een logische verklaring als het aantal bijstandsgerechtigden toeneemt.

Taakveld 6.4 Begeleide participatie

Lasten

Het nadeel komt voort uit dat we meer kosten hebben gemaakt voor beschut werken en inhuur van medewerkers van Reestmond dan we hebben begroot.

Taakveld 6.5 Arbeidsparticipatie

Er zijn geen afwijkingen groter dan € 50.000 geconstateerd op dit taakveld.

Taakveld 6.6 Maatwerk voorzieningen (WMO)

Baten

Het nadeel op de baten komt voort uit het feit dat we een minder opbrengsten uit eigen bijdragen voor de Wmo hebben ontvangen dan begroot.

Lasten

Het nadeel op de lasten is ontstaan doordat we meer hebben uitgegeven aan Wmo voorzieningen zoals scootmobielen, rolstoelen en woonvoorzieningen. De kosten lopen op door hogere aantallen als gevolg van vergrijzing.

Taakveld 6.711 Hulp bij het huishouden (WMO)

Er zijn geen afwijkingen groter dan € 50.000 geconstateerd op dit taakveld.

Taakveld 6.712 Begeleiding (WMO)

Lasten

Het nadeel op de lasten is ontstaan doordat we meer hebben uitgegeven aan Wmo begeleiding en dagbesteding. De kosten lopen op door hogere aantallen als gevolg van vergrijzing. Een deel van dit tekort wordt gecompenseerd met het overschot op taakveld 6.71C.

Taakveld 6.713 Dagbesteding (WMO)

Lasten

Op dit taakveld zit een overschot op de lasten, waardoor het tekort op taakveld 6.71B gedeeltelijk wordt gecompenseerd.

Taakveld 6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal

Er zijn geen afwijkingen groter dan € 50.000 geconstateerd op dit taakveld.

Taakveld 6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal

Lasten

Het nadeel op de lasten is ontstaan doordat we de kosten in de jeugdzorg verder zien oplopen. De aantallen blijven redelijk constant, maar de kosten per jeugdige nemen toe als gevolg van hogere tarieven. De hogere tarieven zijn bij nader inzien niet volledig begroot.

Taakveld 6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal

Er zijn geen afwijkingen groter dan € 50.000 geconstateerd op dit taakveld.

Taakveld 6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk

Lasten

Het nadeel op de lasten is ontstaan doordat we de kosten in de jeugdzorg verder zien oplopen. De aantallen blijven redelijk constant, maar de kosten per jeugdige nemen toe als gevolg van hogere tarieven. De hogere tarieven zijn bij nader inzien niet volledig begroot.

Taakveld 6.791 PGB Wmo

Er zijn geen afwijkingen groter dan € 50.000 geconstateerd op dit taakveld.

Taakveld 6.792 PGB Jeugd

We hebben een voordeel op de PGB's jeugd doordat de afrekening van de Sociale Verzekeringsbank lager uitvalt dan begroot. In onze gemeente worden maar beperkt PGB's ingezet voor Wmo en jeugdhulp. Het gaat om enkele casussen.

Taakveld 6.81A beschermd wonen (WMO)

Baten

De baten vallen hoger uit doordat we een hogere vergoeding ontvangen van de centrumgemeente Assen voor de uitvoering van Beschermd Wonen dan in de 2e bestuursrapportage was ingeschat.

Taakveld 6.82A Jeugdbescherming

Lasten

In algemeenheid zien we dat de kosten voor jeugdzorg toenemen, maar op dit taakveld was een overschot die het tekort op de andere taakvelden jeugd gedeeltelijk compenseert.

Taakveld 6.82B Jeugdreclassering

Er zijn geen afwijkingen groter dan € 50.000 geconstateerd op dit taakveld.

Verbonden partijen

Samen met GGD Drenthe worden activiteiten ontplooid om de gezondheid van de twaalf Drentse gemeenten te bewaken, beschermen en bevorderen. Reestmond (sociale werkvoorziening) verzorgt de werkvoorziening: het plaatsen van mensen uit de deelnemende gemeenten die zijn aangewezen op aangepast werk. Reestmond bevordert het vinden van passende arbeid zo dicht mogelijk bij de arbeidsmarkt. Publiekvervoer Groningen Drenthe verzorgt het vervoer van WMO-cliënten en het vervoer van leerlingen naar en van school. Dit in samenwerking met de andere (openbare) vervoerssystemen in de provincie Groningen en Drenthe. De bijdragen van de gemeente zijn als volgt:

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Verschil JR 2025
6860103 Algemene voorzieningen Jeugd	-58	-43	-43	-50	-8
6860104 Algemene voorzieningen WMO	-16	-15	-15	-19	-4
6860401 Sociale werkvoorziening	-2.576	-2.818	-2.818	-2.761	57
Totaal	-2.651	-2.876	-2.876	-2.830	45

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Omschrijving programma

De kosten voor het gezondheidsbeleid en de bijdrage aan de GGD worden verantwoord in programma 7. Ook de opbrengsten en kosten van de gemeentelijke taken op het gebied van riolering en afval behoren tot dit programma. Milieubeheer is ook onderdeel van dit programma waar alle kosten in het kader van milieu en duurzaamheid, milieuhandhaving en ongediertebestrijding, evenals projecten voor duurzame energie onder vallen. De kosten voor begraafplaatsen, zoals kosten voor lijkschouw en de opbrengsten van grafrechten, worden ook hier verantwoord.

Ontwikkelingen en context

Algemene doelstelling per programma

Wat wilden we bereiken?

7.1 Duurzame landbouw

We streven naar een duurzame en toekomstbestendige landbouw.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 7.1.5 Beleidskader voedselbossen

Omschrijving

We stellen beleidskaders rondom de vraagstukken klimaatadaptie voedsellandschappen, agroforestry en bossenstrategie (voedselbossen) op.

Status

% voortgang

25%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage (oranje, 25%):

De beleidskaders worden in Q4 aan de raad aangeboden.

Voortgang 2e Bestuursrapportage (oranje, 25%):

De beleidskaders worden in Q4 2026 aan de raad aangeboden.

Voortgang Jaarstukken 2025:

De beleidskaders worden in Q4 2026 aan de raad aangeboden.

Wat wilden we bereiken?

7.2 Bevorderen volksgezondheid

We willen de volksgezondheid bevorderen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 7.2.3 Aansluiten landelijke aanpak mentale gezondheid

Omschrijving

We sluiten ons aan bij de landelijke aanpak 'mentale gezondheid: van ons allemaal', met specifieke aandacht voor de zorgen rondom het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en de aanwezigheid van de wolf.

Status

% voortgang

50%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage (oranje, 25%):

De vraagstukken van gewasbeschermingsmiddelen en de wolf zijn actuele thema's in onze gemeente. Waar we kunnen zullen we aansluiten bij een landelijke aanpak.

Voortgang 2e Bestuursrapportage (oranje, 25%):

We sluiten ons niet aan bij het specifieke programma 'mentale gezondheid: van ons allemaal'. Echter, de vraagstukken van gewasbeschermingsmiddelen en de wolf zijn en blijven actuele thema's in onze gemeente. De vraagstukken rondom sierteelt zorgen voor polarisatie in de lokale samenleving en we proberen dit zo veel mogelijk te mitigeren. Zo zijn we nauw aangesloten bij het overheidsinitiatief van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties 'Verbindend Omgaan met Ongenoegen'. Uiteraard blijven we in contact met de samenleving in Westerveld.

Voortgang Jaarstukken 2025:

Momenteel zijn vraagstukken wolf en gewasbeschermingsmiddelen nog volop onder de aandacht; zowel landelijk als lokaal in de gemeente.

Wat wilden we bereiken?

7.3 Goed woon- en leefklimaat

We streven naar een goede kwaliteit van het woon- en leefklimaat met oog voor klimaat, milieu, duurzaamheid en biodiversiteit.

Ind. 7.001 Hernieuwbare electriciteit

Omschrijving

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit.

De data over het jaar 2023,2024 en 2025 zijn op het moment van genereren van deze gegevens nog niet bekend.

Bron: Berekening

Gebied	2019	2020	2021	2022
Drenthe	22,40%	32,40%	44,80%	72,20%
Westerveld	13,90%	19,10%	22,30%	28,00%

Ind 7.002 Omvang huishoudelijk restafval

Omschrijving

Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval in kg per inwoner.

De data over het jaar 2025 is op het moment van genereren van deze gegevens nog niet bekend.

Bron: CBS - Huishoudelijk afval

Gebied	2021	2022	2023	2024
Drenthe	148,00	129,13	127,00	129,00
Westerveld	127,00	114,70	121,00	89,00

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Vershil JR 2025
7.1 Volksgezondheid					
Lasten	823	886	923	893	-30
Totaal 7.1 Volksgezondheid	-823	-886	-923	-893	30
7.2 Riolering					
Lasten	2.576	2.414	2.418	2.484	67
Baten	2.199	2.152	2.152	2.142	-10
Totaal 7.2 Riolering	-377	-262	-266	-342	-76
7.3 Afval					
Lasten	2.041	2.350	2.350	2.624	274
Baten	3.233	2.750	2.763	3.164	401
Totaal 7.3 Afval	1.191	400	412	539	127
7.4 Milieubeheer					
Lasten	731	204	796	663	-133
Baten	439	0	485	402	-83
Totaal 7.4 Milieubeheer	-293	-204	-311	-261	50
7.5 Begraafplaatsen en crematoria					
Lasten	461	475	467	485	18
Baten	256	375	375	283	-93
Totaal 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-205	-99	-92	-202	-110
Totaal programma 7	-507	-1.051	-1.179	-1.159	20

Toelichting op taakveld van afwijkingen groter dan € 50.000

Taakveld 7.1 Volksgezondheid

Er zijn geen afwijkingen groter dan € 50.000 geconstateerd op dit taakveld.

Taakveld 7.2 Riolering

Lasten

Door een aanvullende inspectie en vervuiling door het zakken van de riolering zijn de werkelijke kosten voor riolering hoger dan begroot (€ 36.500). Daarnaast zijn er meer waterschapskosten gemaakt voor hoofdgemalen (€ 22.500) en de kosten voor elektriciteit zijn gestegen (€ 14.000).

Taakveld 7.3 Afval

Baten

Het verschil tussen de begrote en werkelijke baten wordt veroorzaakt door vergoedingen vanuit Verpact die betrekking hebben op voorgaande jaren (€ 250.000). Daarnaast zijn de inkomsten van het Afvalbrengrstation (ABS) hoger dan begroot (€ 150.000). Verder is het aandeel van de gemeente Meppel in de kosten van het ABS hoger dan begroot, hierdoor hebben we meer kunnen doorbelasten naar de gemeente Meppel dan begroot (€ 40.000).

Lasten

Bij de berekening van de kostendekkendheid van afval is gebleken dat de inkomsten hoger waren dan de uitgaven. Hierdoor was het kostendekkendheid percentage hoger dan 100%. Conform het BBV is dit niet toegestaan en dient er een bedrag in de egalisatievoorziening gestort te worden. Dit is op voorhand niet begroot en daarom zijn de lasten hoger uitgevallen dan begroot (€ 387.000). Daarnaast zijn de kosten voor het ABS lager uitgevallen dan begroot, dit komt doordat de verwerkingskosten lager zijn uitgevallen dan gedacht (€ 111.000).

Taakveld 7.4 Milieubeheer

Baten

De gemeente Westerveld heeft een specifieke uitkering ontvangen voor CDOKE (Tijdelijke regeling Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en energiebeleid). De middelen uit deze specifieke uitkering mogen ingezet worden voor personeel die werken aan onder meer energietransitie en isolatieprogramma's. De uitkering mag per jaar ingezet worden voor een bedrag van maximaal de uitgaven die zijn gedaan. Doordat er personeelskrapte op de afdeling heeft gespeeld zijn de lasten lager uitgevallen dan begroot, hierdoor zijn ook de inkomsten lager (€ 80.000)

Lasten

Doordat er personeelskrapte op de afdeling is geweest zijn de lasten lager uitgevallen dan begroot (€ 110.000).

Taakveld 7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Baten

Er zijn minder baten van begraafplaatsrechten binnengekomen dan dat we begroot hebben (€ 93.000). Een verklaring hiervoor is dat er meer wordt gekozen voor crematies dan voor begraven.

Betrokkenheid Verbonden partijen

Samen met GGD Drenthe worden activiteiten ontplooid om de gezondheid van de twaalf Drentse gemeenten te bewaken, te beschermen en te bevorderen. De bijdragen van de gemeente is als volgt:

Bedragen x €1.000

Kosten Verbonden partijen	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Vershil JR 2025
6870101 Jeugdgezondheidszorg	-517	-581	-625	-623	1
6870102 Algemene gezondheidszorg	-189	-189	-189	-158	31
Totaal	-707	-769	-813	-781	32

Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Omschrijving programma

Programma 8 bevat kosten die op grond van de Omgevingswet worden gemaakt, bijvoorbeeld kosten gerelateerd aan het opstellen van omgevingsplannen. Daarnaast vallen de kosten en opbrengsten van het grondbedrijf die in de gemeentelijke exploitatie tot uitdrukking komen hier ook onder evenals kosten voor het opstellen van (nieuw) woonbeleid. Opbrengsten van bouwleges en kosten die betrekking hebben op woningbouw en woningverbetering, bouwtoezicht en de basisregistratie adressen en gebouwen (BAG) worden hier ook verantwoord.

Ontwikkelingen en context

Algemene doelstelling programma

Wat wilden we bereiken?

8.1 Realiseren 1.000 woningen voor 2030

Het is onze ambitie om 1.000 nieuwe woningen voor 2030 te realiseren. We willen dat de planvorming hiervoor deze collegeperiode klaar is.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actie 8.1.6 Planvorming bouw 1.000 woningen

Omschrijving

Het afronden van (lopende) omgevingsplanprocedures, het faciliteren en opstarten van nieuwe (gemeentelijke en particuliere) woningbouwprojecten en het actief verwerven van gronden ten behoeve van grotere woningbouwlocaties zorgen ervoor dat de planvorming voor 1.000 nieuwe woningen aan het einde van de collegeperiode gereed is.

Status

% voortgang

100%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage (oranje, 50%):

De landelijke ontwikkelingen op dit moment met betrekking tot stikstof zorgen er voor dat de planvorming voor de bouw van 1.000 woningen vertraagd is.

Voortgang 2e Bestuursrapportage (oranje, 75%):

We hebben een plancapaciteit van 700 woningen en zoeken naar nieuwe locaties voor minimaal 300 extra woningen. Een deel van de woonprojecten is in de afrondende fase. Een deel van de 700 woningen kan op korte termijn worden gerealiseerd. Het uitblijven van landelijk beleid met betrekking tot stikstof en spuitvrije zones zorgt er echter voor dat de planvorming (en het vlot doorlopen van procedures) voor de bouw van 1.000 woningen vertraagd wordt. Daarnaast is bij een aantal woningbouwprojecten bezwaar en/of beroep ingediend. Dit kan tot gevolg hebben dat vergunningenprocedures vertraging oplopen en nieuwbouw van woningen daardoor uitgesteld moet worden.

Voortgang Jaarstukken 2025:

In de periode 2022 tot 2025 zijn 375 nieuwe woningen gebouwd (zie Jaaroverzicht Wonen 2025). Op 31 december 2025 hadden we een plancapaciteit van 641 nog te bouwen woningen. Daarnaast zoeken we nog naar nieuwe locaties voor minimaal 300 extra woningen.

De opgave om de planvorming van nieuwe 1000 woningen in de huidige collegeperiode gereed te hebben is hiermee in 2025 behaald ($375 + 641 = 1.016$).

Het uitblijven van landelijk beleid met betrekking tot stikstof en spuitvrije zones zorgt er echter voor dat de planvorming (en het vlot doorlopen van procedures) voor de bouw van een deel van de 1.000 woningen vertraagd wordt. Daarnaast is bij een aantal

woningbouwprojecten bezwaar en/of beroep ingediend. Dit kan tot gevolg hebben dat vergunningenprocedures vertraging oplopen en nieuwbouw van woningen daardoor uitgesteld moet worden.

Actie 8.1.7 Locaties Storkschool en Valderse III

Omschrijving

We zijn gestart met de realisatie van locatie Storkschool en Valderse III in Dwingeloo (circa 115 woningen).

Status

% voortgang

75%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage (oranje, 50%):

Voor de Storkschool locatie is een stedenbouwkundig plan opgesteld waarbij scenario's aan de raad zijn voorgesteld. Het bestemmingsplan Valderse III is door de raad vastgesteld, er loopt op dit moment een juridische procedure.

Voortgang 2e Bestuursrapportage (oranje, 75%):

Bij vaststellen van de grondexploitatie (GreX) voor de voormalige Storkschoollocatie heeft de raad verzocht nog een stedenbouwkundige variant uit te werken. Naar verwachting is deze variant in najaar 2025 verder uitgewerkt en kan dan aan college en raad worden voorgelegd. Voor Valderse III is het bouw- en woonrijp maken gestart in zomer 2025, de kavels voor sociale woningbouw worden in 2e helft van 2025 overgedragen.

Voortgang Jaarstukken 2025:

In voorjaar 2026 wordt herziene grondexploitatie voormalige Storkschoollocatie aan de gemeenteraad aangeboden.

Voor Valderse III (initiatief projectontwikkelaar) wordt de bouw gestart in 1e kwartaal 2026. De kavels voor sociale woningbouw zijn in najaar 2025 aan de woningbouwcorporatie overgedragen.

Actie 8.1.8 Woonvisie en woningmarktonderzoek

Omschrijving

In 2025 doen we een woningmarktonderzoek en vernieuwen we de woonvisie. Deze bieden we ter informatie aan de raad aan.

Status

% voortgang

100%

Toelichting

Voortgang 1e Bestuursrapportage (oranje, 25%):

Onderzoek is opgestart. De verwachting is dat de visie in het laatste kwartaal aan de raad wordt aangeboden.

Voortgang 2e Bestuursrapportage (oranje, 75%):

Het woningmarktonderzoek is uitgevoerd en de resultaten worden in de Woonvisie verwerkt. De Woonvisie zelf zal naar verwachting in december 2025 aan de raad worden aangeboden.

Voortgang Jaarstukken 2025:

De Woonvisie (met als bijlage het woningmarktonderzoek 2025) voor de periode 2026-2030 is op 16 december 2025 door de gemeenteraad vastgesteld en gepubliceerd

Ind 8.001 Demografische druk

Omschrijving

Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.

Bron: CBS Bevolkingsstatistiek

Gebied	2022	2023	2024	2025
Drenthe	81,20%	81,40%	81,90%	82,20%
Westerveld	90,80%	92,00%	92,40%	94,70%

Ind 8.002 Gemeentelijk woonlasten eenpersoonshuishoudens

Omschrijving

Som van de gemiddeld betaalde ozb op basis van de gemiddelde woz-waarde van woningen in de gemeente + reinigingsheffing + rioolheffing minus eventuele heffingskorting.

Bron: COELO - Atlas lokale lasten

Gebied	2022	2023	2024	2025
Drenthe	810,00	831,00	864,00	889,00
Westerveld	778,00	867,00	849,00	888,00

Ind 8.003 Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens

Omschrijving

Som van de gemiddeld betaalde ozb op basis van de gemiddelde woz-waarde van woningen in de gemeente + reinigingsheffing + rioolheffing minus eventuele heffingskorting.

Bron: COELO - Atlas lokale lasten

Gebied	2022	2023	2024	2025
Drenthe	860,00	883,00	916,00	936,00
Westerveld	858,00	973,00	943,00	919,00

Ind 8.004 Gemiddelde WOZ waarde (€ 1.000)

Omschrijving

De WOZ-waarde van alle woningen. Alle verblijfsobjecten in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) met minimaal een woonfunctie en eventueel een of meer andere gebruiksfuncties worden als woning aangemerkt

Bron: CBS - Waarde onroerende zaken

Gebied	2022	2023	2024	2025
Drenthe	255,00	294,00	307,00	323,00
Westerveld	327,00	374,00	390,00	422,00

Ind 8.005 Nieuw gebouwde woningen

Omschrijving

Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.

De data over het jaar 2025 zijn op het moment van genereren van deze gegevens nog niet bekend.

Bron: Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research

Gebied	2021	2022	2023	2024
Drenthe	7,80	6,40	5,80	5,70
Westerveld	3,00	20,70	4,60	6,80

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Verschil JR 2025
8.1 Ruimte en leefomgeving					
Lasten	987	846	732	910	178
Baten	61	21	21	302	281
Totaal 8.1 Ruimte en leefomgeving	-926	-825	-711	-608	103
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)					
Lasten	284	940	3.496	536	-2.960
Baten	133	940	3.496	1.416	-2.081
Totaal 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-150	0	0	880	880
8.3 Wonen en bouwen					
Lasten	2.205	2.329	2.460	2.263	-197
Baten	1.267	530	985	1.516	532
Totaal 8.3 Wonen en bouwen	-938	-1.799	-1.475	-747	729
Totaal programma 8	-2.014	-2.624	-2.186	-475	1.711

Toelichting per taakveld van afwijkingen groter dan € 50.000

Taakveld 8.1 Ruimte en leefomgeving

Baten

We hebben een perceel aan een netwerkbeheerder verkocht en inkomsten gegenereerd uit anterieure overeenkomsten (€ 293.000).

Lasten

Er zijn in 2025 bedragen overgeboekt naar geopende grondexploitaties, voorbereidingskredieten en anterieure overeenkomsten. Dit zijn bedragen die op dit taakveld begroot zijn (€ 13.000), maar uiteindelijk door de doorbelasting in werkelijkheid op andere plekken in de administratie verantwoord zijn. Daarnaast zijn er minder kosten gemaakt door personele krapte op de afdeling voor wat betreft het omgevingsplan (€ 15.000). Dit wordt in 2026 intensiever opgepakt. Daarnaast zijn voor faciliterend grondbeleid extra lasten gemaakt wat te maken heeft met de verkoop van een perceel aan een netwerkbeheerder (bodemsanering, onderzoek), en zijn er uren doorbelast naar anterieure overeenkomsten die op dit taakveld worden verantwoord (€ 250.000).

Taakveld 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Op dit taakveld worden de grondexploitaties verantwoord. De voor- en nadelen van grondexploitaties worden niet begroot. Voor de verklaringen hiervoor verwijzen we naar Paragraaf G Grondbeleid.

Taakveld 8.3 Wonen en bouwen

Baten

De Regeling Realisatiestimulans is in november 2025 door het Rijk vastgesteld. Vanuit het ministerie ontvangen we achteraf het bedrag als stimulans voor de bouw van betaalbare woningen in het jaar 2025 (€ 126.000). Daarnaast is een voordeel geconstateerd in de ontvangsten uit leges omgevingsvergunningen (€ 400.000). Dit betreft een aantal

incidentele baten. Dit voordeel is gestort in de bestemmingsreserve Omgevingswet (zie mutaties reserves).

Lasten

Vanuit de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Drenthe (ODD) heeft Westerveld een terug storting gehad van € 300.000. Dit heeft ermee te maken dat de ODD een begroting opstelt waarin het aantal uren dat aan Westerveld wordt besteed geschat wordt. De gemeentelijke bijdrage wordt op basis van deze schatting vastgesteld. De werkelijke urenbesteding aan Westerveld is fors minder geweest, en het besluit van de ODD is geweest dat we dit teruggestort krijgen. Daarnaast hebben we meer kosten gemaakt rondom WABO vergunningen (€ 60.000) en de basisregistratie adressen en gebouwen (€ 33.000). Ook is er een woningbehoefteonderzoek uitgevoerd in 2025 welke niet is begroot (€ 12.000).

Verbonden partijen

De RUD Drenthe draagt zorg voor de uitvoering van alle milieuvergunningen- en meldingen, het milieutoezicht en handhaving van alle milieuaspecten en advisering op het gebied van milieu. De te betalen bijdrage is als volgt:

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Verschil JR 2025
6880301 Handhaving en toezicht					
Lasten	919	1.310	1.310	1.014	-296
Totaal 6880301 Handhaving en toezicht	-919	-1.310	-1.310	-1.014	296
Gerealiseerd resultaat	-919	-1.310	-1.310	-1.014	296

Overige programma onderdelen

De presentatie in dit onderdeel sluit aan bij de regelgeving van het BBV.

Overhead

Omschrijving programma

In het programma 'Overhead' worden alle kosten met betrekking tot ondersteuning van de ambtelijke organisatie verantwoord. Dit betreffen salariskosten, kosten voor inhuur van personeel, en huisvestingskosten. Daarnaast worden ook de kosten voor informatievoorziening en faciliteiten verantwoord in dit programma. Bijdragen aan de gemeenschappelijke regeling Shared Service Centrum ONS zijn ook onderdeel van 'overhead'.

Ontwikkelingen en context

Beveiliging wordt ingezet op de momenten dat het interventieteam niet volledig aanwezig is. Afgelopen jaar is er een start gemaakt op de herijking van de dienstverlening, hiervoor is een werkgroep gevormd.

Algemene doelstelling programma

Wat wilden we bereiken?

O.1 Toekomstbestendige informatievoorziening

Wij streven naar een optimale dienstverlening, met transparantie in beleid, efficiëntie, hulpvaardigheid.

Ind 0.001 Formatie (fte per 1.000 inwoners)

Bron: Eigen gegevens

Onderdeel	2021	2022	2023	2024	2025
Formatie	8,62	8,40	8,72	10,48	10,31

Ind 0.002 Bezetting (fte per 1.000 inwoners)

Bron: Eigen gegevens

Onderdeel	2020	2021	2022	2023	2024
Bezetting	8,62	8,48	8,12	8,72	9,44

Ind 0.003 Apparaatskosten (per inwoner)

Bron: Eigen begroting

Gebied	2021	2022	2023	2024	2025
Westerveld	769,90	793,60	819,82	671,00	748,38

Ind 0.004 Externe inhuur (kosten als % van de totale loonsom + kosten totale inhuur)

Bron: Eigen begroting

Gebied	2021	2022	2023	2024	2025
Westerveld	19,44	19,60	4,42	16,14	16,43

Ind 0.005 Overhead (als % van de totale lasten)

Bron: Eigen begroting

Gebied	2021	2022	2023	2024	2025
Westerveld	15,00	15,51	20,60	18,65	19,54

Kosten van Overhead

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Verschil JR 2025
0.4 Overhead					
Lasten	14.255	13.768	15.617	15.616	-1
Baten	314	71	71	178	107
Totaal 0.4 Overhead	-13.941	-13.697	-15.546	-15.438	108
Totaal Overhead	-13.941	-13.697	-15.546	-15.438	108

Toelichting per taakveld op afwijkingen groter dan € 50.000

Taakveld 0.4 Overhead

Lasten

De kosten ten aanzien van onze gemeenschappelijke regeling Shared Service Center ONS zijn minder hoog in werkelijkheid dan vooraf begroot (€ 63.000). Dit komt omdat wij een bedrag uit het voordelige resultaat van ONS teruggestort krijgen. Dit is een beslissing die het bestuur van ONS heeft gemaakt. Dit nog te ontvangen bedrag is in mindering gebracht op de werkelijke lasten voor ONS.

Baten

De omzet die gegenereerd wordt van de kantine is niet begroot. Dit heeft een voordeel van € 33.000 als resultaat. Daarnaast zijn een aantal personeelsleden gedetacheerd waarvan we de doorbelasting van de gewerkte uren niet hebben begroot. Dit heeft een voordeel van € 75.000 opgeleverd.

Kosten van overhead als percentage

De kosten voor overhead bestaan uit huisvestingskosten, personeelskosten, kosten voor informatievoorziening en faciliteiten. Deze kosten zijn verantwoord in taakveld 0.4.

Kostensoort	Gewijz. begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Voordeel/nadeel
Huisvestingskosten	547	473	74	V
Personeel	11.254	11.452	-198	N
Informatievoorziening	3.340	3.067	273	V
Faciliteiten	405	447	-47	N
Totaal lasten overhead	15.546	15.438	108	V

Percentage overhead	20,80%	20,66%	0,14%	V
----------------------------	---------------	---------------	--------------	----------

De hier gepresenteerde bedragen zijn dus exclusief bestuur en griffie. Ze sluiten aan op de taakveld 0.4: Overhead.

Het percentage overhead stijgt, omdat de aan de programma's toegerekende inzet lager is. De personeelskosten stijgen door de ontwikkeling van de Cao-lonen en premies. De personeelskosten worden vooraf op basis van verzamelde uren en verwachte inzet toegerekend aan de programma's. Dat geldt niet voor het budget voor vervanging tijdens ziekte en voor de inhuur van personeel.

Betrokkenheid Verbonden partijen

ONS is de partner (in de vorm van een Gemeenschappelijke Bedrijfsvoering) die het technisch beheer ICT en de personeels- en salarisadministratie verzorgt. Vanaf 1 januari 2022 verzorgt ONS ook de Inkoopfunctie. De daarvoor in rekening gebrachte kosten zijn als volgt:

Bedragen x €1.000

Kosten Verbonden partijen	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Vershil JR 2025
6800413 Dienstverlening SCCONS	-2.070	-2.255	-2.246	-2.122	124
Totaal	-2.070	-2.255	-2.246	-2.122	124

Algemene dekkingsmiddelen

Omschrijving programma

De algemene dekkingsmiddelen worden gevormd uit een aantal structurele niet aan taakvelden gekoppelde inkomsten. Deze dekkingsmiddelen krijgen we van het Rijk (algemene uitkering), van inwoners (heffingen) dan wel uit beleggingen. De inkomsten zijn onder te verdelen in treasury, belastingen, algemene uitkering, overige uitkeringen gemeentefonds en overige baten en lasten. De mutaties reserves en voorzieningen vallen ook onder dit programma.

Ontwikkelingen en context

Algemene doelstelling programma

We streven naar kostendekkende tarieven.

Wat wilden we bereiken?

A.1 Kostendekkend maken afvalstoffenheffing

We streven naar een tariefstelling die voor 100% kostendekkend is. De opbrengsten van de afvalstoffenheffing brengen dan evenveel op als de afvalinzameling voor de gemeente kost.

Wat heeft het opgeleverd?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Vershil JR 2025
0.5 Treasury					
Lasten	12	86	192	185	-7
Baten	975	984	984	1.007	23
Totaal 0.5 Treasury	962	899	792	822	30
0.61 OZB woningen					
Lasten	303	194	224	260	36
Baten	3.380	3.539	3.744	3.697	-47
Totaal 0.61 OZB woningen	3.077	3.345	3.520	3.437	-83
0.62 OZB niet-woningen					
Lasten	5	5	5	5	0
Baten	1.287	1.304	1.304	1.352	48
Totaal 0.62 OZB niet-woningen	1.282	1.299	1.299	1.346	48
0.64 Belastingen overig					
Lasten	139	129	129	183	54
Baten	24	31	31	41	10
Totaal 0.64 Belastingen overig	-115	-98	-98	-143	-44
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds					
Baten	46.172	46.063	49.098	49.305	207
Totaal 0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	46.172	46.063	49.098	49.305	207
0.8 Overige baten en lasten					
Lasten	871	-109	26	-11	-37
Baten	995	0	-250	176	426
Totaal 0.8 Overige baten en lasten	124	109	-276	188	464
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	51.502	51.616	54.335	54.956	621

Toelichting per taakveld op afwijkingen groter dan € 50.000

Taakveld 0.5 Treasury

Er zijn geen afwijkingen groter dan € 50.000 geconstateerd op dit taakveld.

Taakveld 0.61 OZB Woningen

Er zijn geen afwijkingen boven de € 50.000 geconstateerd. Voor meer informatie en een analyse op de heffingen verwijzen we naar Paragraaf A Lokale Heffingen.

Taakveld 0.62 OZB niet-woningen

Er zijn geen afwijkingen groter dan € 50.000 geconstateerd op dit taakveld.

Taakveld 0.64 Belastingen overig

Lasten

De inningskosten zijn hoger uitgevallen dan begroot. Daarnaast zijn er extra kohieren gedraaid vanuit DataB en we hebben meer kosten gemaakt met betrekking tot deurwaarders (€ 50.000).

Taakveld 0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds

Baten

De hogere inkomsten komen voornamelijk door een positieve decembercirculaire 2025 (€ 250.000). De decembercirculaire wordt niet in de begroting verwerkt, omdat de hoogte ervan bepaald wordt in december. Alle begrotingwijzigingen moeten voor of op 31 december van het betreffende jaar door de raad goedgekeurd zijn.

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten

Baten

In de 2e Bestuursrapportage 2025 is de stelpost BCF opgeheven, dit voordeel is op taakveld 0.8 verantwoord (€ 250.000). Daarnaast zijn er diverse correcties doorgevoerd die op taakveld 0.8 een voordeel op hebben geleverd (€ 176.000). Dit zijn correcties op de activamodule, waar activa die niet meer in bezit is van de gemeente Westerveld maar die nog wel een waarde hadden in de activa. Deze waarden zijn afgeboekt en hebben een voordeel opgeleverd. Daarnaast zijn er 2 BTW suppleties uit 2019 die een voordeel hebben opgeleverd in 2025 dat niet begroot was, en is de voorziening dubieuze debiteuren aangepast naar de werkelijkheid wat ook een voordeel op taakveld 0.8 heeft opgeleverd.

Baten Algemene dekkingsmiddelen

Overzicht van de baten algemene dekkingsmiddelen.

Bedragen x €1.000

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Verschil JR 2025
0.5 Treasury					
6800501 Resultaat financieringsmiddelen	384	107	307	270	-37
6800502 Beleggingen	112	91	91	179	88
6800503 Beleggingen nutsbedrijven	479	786	586	558	-28
Totaal 0.5 Treasury	975	984	984	1.007	23
0.61 OZB woningen					
6800612 Onroerend zaakbelasting eigenaren Woningen	3.380	3.539	3.744	3.697	-47
Totaal 0.61 OZB woningen	3.380	3.539	3.744	3.697	-47
0.62 OZB niet-woningen					
6800622 Onroerend zaakbelasting gebruikers nietwoningen	425	435	435	436	1
6800623 Onroerend zaakbelasting eigenaren nietwoningen	862	869	869	916	47

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Verschil JR 2025
Totaal 0.62 OZB niet-woningen	1.287	1.304	1.304	1.352	48
0.64 Belastingen overig					
6800641 Inningskosten belastingen	24	29	29	40	11
6800642 Kwijtschelding belastingen	0	2	2	0	-1
Totaal 0.64 Belastingen overig	24	31	31	41	10
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds					
6800701 Algemene uitkering	42.964	43.054	45.800	45.976	177
6800702 Integratie Uitkering Sociaal Domein	3.208	3.009	3.298	3.328	30
Totaal 0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	46.172	46.063	49.098	49.305	207
Totaal baten algemene dekkingsmiddelen	51.838	51.921	55.161	55.401	240

Baten Overige dekkingsmiddelen

Deze inkomsten zijn gepresenteerd onder programma 3: Economie.

Bedragen x €1.000

Baten Forensen- en toeristenbelasting	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Verschil JR 2025
6830404 Forensenbelasting					
I_22230 Forensenbelasting	1.014	889	889	874	-14
Totaal 6830404 Forensenbelasting	1.014	889	889	874	-14
6830405 Toeristenbelasting					
I_22100 Belastingopbrengsten	1.561	1.307	1.307	1.532	226
Totaal 6830405 Toeristenbelasting	1.561	1.307	1.307	1.532	226
Totaal baten forensen- en toeristenbelasting	2.575	2.195	2.195	2.406	211

Paragrafen

Paragraaf A Lokale heffingen

Inleiding

De paragraaf lokale heffingen beschrijft de geraamde inkomsten en het beleid, geeft een overzicht van de diverse heffingen, lokale lastendruk en het kwijtscheldingsbeleid. De volgende belastingen, heffingen en leges komen aan bod:

- Onroerende zaakbelastingen
- Toeristenbelasting
- Forensenbelasting
- Riool- en waterzorgheffing
- Afvalstoffenheffing
- Leges
- Lijkbezorgingsrechten

Gerealiseerde inkomsten

In deze tabel wordt uitgegaan van de inkomsten uit de lokale heffingen, hierin zijn de kosten die de gemeente moet maken niet meegenomen.

Belasting en heffingen (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 gewijzigd	Rekening 2025	Vershil ten opzichte gewijzigde begroting
<u>Belastingen</u>					
OZB gebruikers niet-woningen	425	435	435	436	1
OZB eigenaren niet-woningen	862	869	869	916	47
OZB eigenaren woningen	3380	3539	3744	3697	-47
Toeristenbelasting	1561	1.307	1.307	1500	193
Forensenbelasting	1014	889	889	874	-15
<u>Heffingen</u>					
Riool- en waterzorgheffing	2.196	2.148	2.148	2.142	-6

Afvalstoffenheffing	2.376	2.110	2.110	2.117	7
<u>Leges</u>					
Leges burgerzaken	430	301	301	438	137
Leges markten	12	14	14	12	-2
Leges lijkbezorgingsrechten	256	375	375	283	-92
Leges bestemmingsplannen	15	21	21	9	-12
Leges vergunningen	1267	530	980	1635	655
Totaal	13.794	12.538	13.193	14.059	866

In deze bovenstaande tabel wordt uitgegaan van de inkomsten, hierin zijn de kosten die de gemeente moet maken niet meegenomen.

De opbrengsten van 'OZB eigenaren niet- woningen', 'OZB eigenaren woningen' en 'OZB-gebruikers niet-woningen' zijn per saldo nagenoeg op het niveau van de gewijzigde raming uitgekomen.

Voor de forensenbelasting zijn de inkomsten enigszins lager uitgevallen dan geraamd. Dit is het gevolg van de verlaging van de forensenbelastingtarieven en het terugbrengen van het aantal tariefklassen voor de forensenbelasting van 5 naar 3 ten opzichte van 2024.

Voor de riool- en waterzorgheffing en de afvalstoffenheffing wijken de opbrengsten slechts marginaal af van de raming.

De baten van de burgerzakenleges zijn in totaliteit toegenomen ten opzichte van de begroting. Deze toename wordt veroorzaakt door meer verlengingen en nieuw uitgegeven reisdocumenten en naturalisaties dan is begroot. Voor de lijkbezorgingsrechten blijven de inkomsten achter, omdat er minder verlengingen op de begraafplaatsen zijn geweest en er minder nieuwe begraafrechten zijn uitgegeven dan geraamd.

De inkomsten van leges voor vergunningen zijn per saldo ook hoger dan geraamd. Dit is het gevolg van een aantal grote bouwprojecten binnen onze gemeente en door het later verwerken van aanvragen uit het voorgaande jaar.

Belastingen

De gemeente Westerveld kent een drietal belastingen:

- Onroerende zaakbelastingen
- Toeristenbelasting
- Forensenbelasting

Kenmerkend aan belastingen is dat er geen direct aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat. Met andere woorden: de belastingplichtige draagt bij aan de algemene kas van de gemeente, waaruit een deel van de uitgaven betaald worden. De opbrengst uit belastingen betreft een algemeen dekkingsmiddel, waarvan het de gemeenteraad vrij staat de bestemming te kiezen.

Onroerende zaakbelastingen

De OZB wordt geheven over de onroerende zaken die binnen de gemeentegrenzen van Westerveld gelegen zijn. Dit wordt berekend op basis van de WOZ-waarde. Er wordt bij de OZB onderscheid gemaakt tussen woningen en niet-woningen, ook qua tarieven.

Tarieven

Tarieven Onroerende Zaakbelasting	Tarief 2024	Tarief 2025	Tarief 2026
OZB eigenaar woningen, in percentage van de WOZ-waarde	0,0945	0,0958	0,0888
OZB eigenaar niet-woningen, in percentage van de WOZ-waarde	0,1947	0,2038	0,2000
OZB gebruiker niet-woningen, in percentage van de WOZ-waarde	0,1293	0,1331	0,1300

Toeristenbelasting

Vanaf het belastingjaar 2025 zijn de vrijstellingen voor vreemdelingen die onder de verantwoordelijkheid van het COA vallen en van kinderen onder de 13 jaar komen te vervallen. Deze effecten willen wij rond de zomer van 2026 monitoren, wanneer alle aangiftes binnengekomen en verwerkt zijn.

Tarieven toeristenbelasting	Tarief 2024	Tarief 2025	Tarief 2026
Toeristenbelasting (hoog) per nacht tarief in €	1,90	2,00	2,00
Toeristenbelasting (laag) per nacht tarief in €	1,35	1,00	1,00

Forensenbelasting

Voor de forensenbelasting wordt een heffingsgrondslag gehanteerd naar brandverzekerde waarde, of als die niet bekend is, naar de geschatte herbouwwaarde van het object. Deze heffingsgrondslag staat behoudens wijzigingen aan het opstal vast tot en met 31 december 2025.

Vanaf het belastingjaar 2026 wordt een hele andere heffingssystematiek toegepast in plaats van de brandverzekerde waarde. De heffingsgrondslag zal dan gebaseerd worden op basis van de onderstaande 2 categorieën, namelijk:

1. voor woningen die naar aard en inrichting in geheel of in delen verplaatsbaar zijn;
2. voor woningen die naar aard en inrichting niet verplaatsbaar zijn.

Tarieven

Tarieven forensenbelasting	Tarief 2024	Tarief 2025	Tarief 2026
Forensenbelasting op basis van brandverzekerde waarde, tarief in Euro.			

< 25.000	256,00	250,00	N.V.T.
25.000 - 50.000	433,00	250,00	N.V.T.
50.000 - 100.000	776,00	750,00	N.V.T.
100.000 - 200.000	1.080,00	1.000,00	N.V.T.
> 200.000	1.297,00	1.000,00	N.V.T.
woningen die naar aard en inrichting in geheel of in delen verplaatsbaar zijn			260,00
woningen die naar aard en inrichting niet verplaatsbaar zijn			775,00

Bestemmingsbelasting

De gemeente Westerveld kent een tweetal bestemmingsbelastingen:

- Riool- en waterzorgheffing
- Afvalstoffenheffing

Kenmerkend aan de bestemmingsbelastingen is dat de opbrengst ervan niet vrij te besteden is, maar dat het ook niet zo is, dat er een volledig aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat (zoals bij retributie).

Riool- en waterzorgheffing

De gemeente draagt zorg voor de afvoer van afvalwater, de afvoer en opslag van hemelwater (regen, sneeuw, hagel) en voor een goed grondwaterpeil. De begrote lasten hiervan worden volledig doorbelast door middel van de riool- en waterzorgheffing.

Kostendekkendheid

Onderstaand wordt een vergelijking gemaakt tussen de begroting en de realisatie.

Rioolheffing	Letter	Begroting 2025	Jaarstukken 2025	Verskil
Kosten taakveld incl. rente	x	2.345.805	1.854.072	-491.733
Aanwending voorziening vervangingsinvestering	y	-475.755	-	475.755
Netto kosten taakvelden	x-y	1.870.050	1.854.072	-15.978
Overhead		227.100	227.100	-
BTW		265.141	162.193	-102.948
Totale kosten	a	2.362.291	2.243.365	-118.926
Opbrengst heffingen	b	2.148.310	2.142.145	-6.165
Dekkingspercentage voor onttrekking aan de	b/a	91,1%	95,5%	-0,4%

voorzieningen

Bijdrage in de exploitatie uit de exploitatievoorziening riolering	c	213.981	101.220	-112.761
--	---	---------	---------	----------

Dekkingspercentage	(b+c)/a	100.0%	100,0%	0,0%
---------------------------	----------------	---------------	---------------	-------------

De totale kosten voor riolering vallen lager uit dan begroot, voornamelijk veroorzaakt doordat er minder BTW toegerekend is aan riolering. Hierdoor is het dekkingspercentage hoger dan begroot en is er een lager bedrag uit de exploitatievoorziening gehaald om het dekkingspercentage op 100% te krijgen.

Tarieven

De eigenaar van een perceel is de belastingplichtige betaler. Er wordt een vast bedrag geheven van € 150 vermeerderd met een percentage van de WOZ-waarde.

Berekening tarieven rioolheffing 2025	Grondslag	Tarief	Bedrag
Vast bedrag per object	10.650	150,00	1.597.500
Percentage van de WOZ waarde	4.127.697.000	0,0133%	550.500
Totale opbrengst rioolheffing			2.148.000

Hieronder staat het vergelijk weergegeven van de tarieven rioolheffing in 2024, 2025 en 2026.

Tarieven rioolheffing	Tarief 2024	Tarief 2025	Tarief 2026
Eigenaarstarief in €	150,00	150,00	150,00
Percentage van de WOZ waarde	0,0156%	0,0133%	0,0143%

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven bij alle huishoudens. De gemeente heeft de plicht de huishoudelijke afvalstoffen in te zamelen. Daarom is ieder huishouden verplicht bij te dragen in de kosten van de afvalinzameling. Het maakt daarbij niet uit of mensen wel of geen afval aanbieden.

Kostendekkendheid

Onderstaand wordt een vergelijking gemaakt tussen de begroting en de realisatie.

Afvalstoffenheffing	Letter	Begroting 2025	Jaarrekening 2025	Vershil
Kosten taakveld incl. rente		2.216.000	2.078.072	-137.928
Inkomsten taakvelden exclusief heffingen		-642.000	-973.632	-331.632
Netto kosten taakvelden		1.574.000	1.104.440	-469.560
Kwijtschelding		53.000	53.000	-
Overhead		124.000	124.000	-

BTW		372.000	291.208	-80.792
Totale kosten	a	2.123.000	1.572.648	-550.352
Opbrengst heffingen	b	2.110.000	2.110.956	-956
Dekkingspercentage voor onttrekking aan de voorzieningen	b/a	99,4%	134,2%	34.8%
Bijdrage in de exploitatie uit de exploitatievoorziening afval	c	13.000	-538.308	-551.308
Dekkingspercentage	(b+c)/a	100,0%	100,0%	0%

De kosten voor afval zijn achter gebleven op de raming, doordat de verwerkingskosten lager uitvallen dan begroot. Daarnaast zijn de inkomsten (niet zijnde heffingen) hoger uitgevallen dan begroot door diverse eenmalige uitkeringen vanuit Stichting Verpact welke betrekking hadden op voorgaande jaren. Door deze lagere kosten is ook de BTW lager uit gevallen. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in een storting in de exploitatievoorziening van € 538.308 in plaats van een onttrekking uit de exploitatievoorziening van € 13.000 zoals begroot. Hieronder staat het vergelijk weergegeven van de tarieven afvalstoffenheffing in 2024, 2025 en 2026.

Tarieven afvalstoffen	Tarief 2024	Tarief 2025	Tarief 2026
Afvalstoffenheffing in €			
Vast tarief voor eenpersoonshuishouden	180,00	190,00	190,00
Vast tarief voor meerpersoonshuishouden	246,00	190,00	190,00
Vast tarief voor recreatiewoning niet permanent bewoond	200,00	190,00	190,00
Extra containergebruik (groen)	0,00	0,00	0,00
Extra containergebruik (groen) vanaf extra 2de container	25,00	25,00	25,00
Extra containergebruik (oranje)	0,00	0,00	0,00
Extra containergebruik (oranje) vanaf extra 2e container	25,00	25,00	25,00
Variabel tarief restafval minicontainer (240 liter)	10,60	10,60	10,60
Variabel tarief woningen zorgcomplexen afgesloten container	N.V.T.	25,00	25,00
Variabel tarief minicontainer 40 l of onder-	1,80	1,80	1,80

/bovengrondse container

Retributies

De gemeente Westerveld kent twee soorten retributies:

- Leges
- Lijkbezorgingsrechten

Kenmerkend aan retributies is dat er een direct aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat. Met andere woorden retributies zijn vergoedingen die de gemeente vraagt voor verleende diensten of het gebruik van voorzieningen. Retributies mogen maximaal 100% kostendekkend zijn.

Tarief

Kostendekkendheid van 100% is niet voor alle leges mogelijk doordat een aantal tarieven wettelijk gemaximeerd zijn. De leges die wettelijk gemaximaliseerd zijn, worden vastgesteld op het wettelijke maximale tarief.

Kostendekkendheid

Leges	(gewijzigde) Begroting 2025			Jaarstukken 2025		
	lasten	baten	dekking	lasten	baten	dekking
Leges burgerzaken	625	301	48,2%	746	438	58,7%
Leges bestemmingsplannen	360	21	5,8%	322	9	2,7%
Leges vergunningen	2.034	980	48,2%	1.792	1.635	91,2%
Leges markten	82	14	17,1%	106	12	11,3%
Lijkbezorgingsrechten	467	376	80,5%	485	283	58,4%
Totaal Leges	3.568	1.692	47,4%	3.461	2.377	68,7%

Aanduiding lokale lastendruk

In het onderstaande overzicht wordt een vergelijking gemaakt van de woonlasten in Westerveld met enkele omliggende gemeenten op basis van de tarieven van 2025. Onder gemeentelijke woonlasten verstaan we het gemiddelde bedrag dat een huishouden in een gemeente betaalt aan OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Bij de interpretatie moet de nodige voorzichtigheid in acht worden genomen, omdat slechts een aantal categorieën belastingplichtigen met elkaar wordt vergeleken en er verschillende heffingsmethodieken voor de rioolheffing worden gehanteerd. Tevens merken wij op dat niet elke gemeente hetzelfde dekkingspercentage voor rioolheffing en afvalstoffenheffing hanteert.

Gemeente	Westerveld	De Wolden	Meppel	Midden Drenthe	Steenwijkerland	Westerveld
----------	------------	-----------	--------	----------------	-----------------	------------

Gemiddelde woningwaarde Westerveld	422.000	409.000	310.000	351.000	339.000	3
------------------------------------	---------	---------	---------	---------	---------	---

Eenpersoonshuishouden

OZB-woningen	404	343	350	366	256
Afvalstoffenheffing	220	182	230	194	253
Rioolheffing	206	213	186	247	229
Totale woonlasten	828	738	766	807	738

Meerpersoonshuishouden

OZB-woningen	404	343	350	366	256
Afvalstoffenheffing	235	236	230	216	268
Rioolheffing	206	237	186	247	229
Totale woonlasten	846	816	766	829	753

Bronnen: Atlas van de lokale lasten (www.coelo.nl) en voor de gemiddelde WOZ waarde (www.waarderingskamer.nl)

Kwijtscheldingbeleid

Westerveld hanteert voor de kwijtschelding een inkomensgrens van 100% van de bijstandsnorm. Westerveld maakt daarmee, net als het overgrote deel van de andere gemeenten in Nederland, gebruik van het recht die lokale overheden hebben om de landelijke norm van 90% maximaal te verhogen naar 100%. Voor gepensioneerden is de inkomensgrens vastgesteld op de netto AOW-uitkering. Als het inkomen de vastgestelde norm niet overschrijdt en er beperkt vermogen aanwezig is, komt men in aanmerking voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding. Vanaf 2023 hebben wij ook de vermogensnormen verhoogd met de volgende bedragen: alleenstaande € 1.500, alleenstaande ouder € 1.800 en gehuwden € 2.000.

Kwijtschelding kan worden verleend op afvalstoffenheffing en in uitzonderlijke gevallen op de OZB en riool- en waterzorgheffing. Door toepassing van de Uitvoeringsregeling komen eigenaren van onroerende zaken in de meeste gevallen niet in aanmerking voor kwijtschelding omdat de overwaarde van een woning aangemerkt wordt als vermogen. Indien er geen sprake is van overwaarde kan er mogelijk kwijtschelding worden verleend.

Paragraaf B Weerstandvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Deze paragraaf beschrijft de risico's die de bedrijfsvoering van de gemeente in gevaar kunnen brengen. Voldoende weerstandvermogen voorkomt dat een financiële tegenvaller ons direct dwingt tot bezuinigen. Het weerstandvermogen is voldoende als financiële tegenvallers goed opgevangen kunnen worden. Daarvoor zetten we weerstandscapaciteit en risico's tegen elkaar af.

Risicobeheersing

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, wordt de relatie gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's, de bijbehorende benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen deze componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit (A)}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit (B)}}$$

Wij streven naar een weerstandsvermogen dat ten minste voldoende is. Dit vereist een ratio weerstandsvermogen dat gelijk is of hoger is dan 1,0.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	uitstekend
B	1,4 - 2,0	ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	voldoende
D	0,8 - 1,0	matig
E	0,6 - 0,8	onvoldoende
F	<0,6	ruim onvoldoende

Weerstandscapaciteit betreft alle middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet-begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken zonder dat aanpassingen nodig zijn in de begroting en het beleid.

Inventarisatie van risico's (benodigde weerstandscapaciteit)

Een risico is de kans dat een mogelijke gebeurtenis zich voordoet met een negatieve impact voor de organisatie. Om risico's te kwantificeren dienen zowel de kans op als de impact van het risico te worden bepaald. De niet-financiële risico's, zoals imagoschade, worden niet gekwantificeerd. In de programmabegroting en de jaarrekening wordt de risico-inventarisatie geactualiseerd.

1. Overige verstrekte leningen

De gemeente heeft leningen verstrekt in het kader van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN). Het risico bestaat dat de leningen oninbaar worden. De kans dat dit scenario zich voordoet, schatten wij in op 10%.

2. Gewaarborgde leningen

Voor 8 instellingen binnen de gemeentegrenzen heeft de gemeente een financiële borgstelling afgegeven. Dit betekent dat wanneer de instelling zelf niet aan haar aflossingsverplichting kan voldoen, de gemeente hiervoor zorg moet dragen. De kans dat dit zich voordoet, schatten wij in op 10%.

3. Garantstelling WSW-achtervang

De gemeente is door middel van een garantstelling verbonden aan de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Mocht een woningbouwvereniging niet aan haar financiële verplichtingen kunnen voldoen, dan zal zij eerst de WSW aangespreken. Wanneer blijkt dat de WSW onvoldoende financiële middelen heeft, worden andere woningbouwverenigingen aangesproken en tenslotte kan de gemeente worden aangesproken. Het vastgoed fungeert in deze situatie als onderpand. Actium is de grootste woningbouwvereniging die actief is binnen de gemeente Westerveld. Actium beschikt over circa 16.000 woningen die verspreid zijn over verschillende gemeenten. In de gemeente Westerveld zijn ongeveer 1.600 woningen (10%) in het bezit van Actium. Naast Actium is woningcorporatie Woonconcept vertegenwoordigd binnen de gemeente. Zij verhuurt één wooncomplex aan een instelling, bestaande uit circa 20 woningen. Op basis daarvan schatten wij dat maximaal 10% opeisbaar is. De kans dat dit scenario zich voordoet, schatten wij in op 5%.

4. Cybercriminaliteit

Door cybercriminaliteit (o.a. ransomware en phishing) zijn onder andere ICT systemen niet beschikbaar. Het risico ontstaat dat de systemen niet beschikbaar zijn, waardoor de gemeente veel kosten maakt om systemen weer werkend te krijgen. De kosten voor het opnieuw inrichten van de systemen worden geschat op € 2.500.000, het risico schatten wij in op 25%.

5. Algemene uitkering Gemeentefonds

In 2024 ontving de gemeente ruim € 46 miljoen uit het Gemeentefonds. De rijksoverheid kijkt bij de verdeling van het Gemeentefonds onder andere naar het aantal inwoners, jongeren en uitkeringsgerechtigden, de oppervlakte van de gemeente en de grootte van de watergebieden. Bij de circulaires in mei en september kan het voorkomen dat er wijzigingen zijn in de hoogte van de algemene uitkering. De grootste negatieve bijstelling in de afgelopen jaren was circa 3%. Dit risico schatten wij op € 1.385.000. De kans daarop schatten wij op 10%.

6. Kosten vervanging wegens ziekteverzuim

In de begroting 2025 wordt een bedrag van afgerond € 209.000 geraamd voor vervanging bij ziekte. Hierbij wordt uitgegaan van een ziekteverzuim van 2%. Overschrijding van het budget voor vervanging bij ziekte is toegestaan tot het landelijk gemiddelde verzuimpercentage. Er bestaat een aannemelijk risico dat het werkelijke ziekteverzuim hoger is dan 2%. Gegeven de huidige context wordt het risico geschat op € 250.000. De kans schatten wij op reëel op 70%.

7. Volume ontwikkelingen exploitatie en Sociaal domein

In de begroting hebben we een zo realistisch mogelijke inschatting gemaakt van de ontwikkelingen in volume en prijs. Er bestaat een risico dat de indexering en zorgvraag bij het Sociaal domein meer toeneemt dan onze inschatting of dat de prijsontwikkeling afwijkt. De kans daarop schatten wij in op 10%. De impact schatten we op circa 5% van de exploitatie. Gezien de ingezette koers om zoveel mogelijk grip te houden rond processen en de budgetresultaten van de afgelopen jaren is dit een realistisch scenario.

8. BTW-compensatiefonds

Er wordt uitgegaan van een lagere aanspraak onder het plafond. Gemeenten mogen deze ruimte meenemen in hun begroting, al blijft voorzichtigheid geboden. Het ministerie van BZK heeft in afstemming met VNG en provinciale toezichthouders een advies opgesteld over de wijze waarop de ruimte onder het plafond BOF door gemeenten kan worden opgenomen als verwachte bate. Dit advies luidt: Gezien de onzekerheid over de toekomstige ontwikkeling van de ruimte onder het plafond BCF, adviseren wij om voorzichtigheid in acht te nemen door een raming op te nemen, die maximaal gebaseerd is op de meest recente, gerealiseerde ruimte onder het plafond BCF. Volgens de meest recente gegevens is het effect 10.7 punten van de uitkeringsfactor. Provincie Drenthe staat structurele raming toe, mits deze post wordt opgenomen. Er bestaat een risico op uitnutting van het compensatiefonds door alle gemeenten samen. De kans dat dit scenario zich voordoet wordt geschat op 50%.

9. Dividend

Het dividend is zo realistisch mogelijk begroot. Wel geven de partners waarin wij deelnemen geven allen aan dat winsten zullen afnemen en derhalve de uit te keren dividend lager zal zijn. Zo geeft Rendo aan dat het toekomstige dividend gebaseerd zal zijn op een lagere uitkeerbare winst. In vergelijking met de huidige uitkeerbare winst wordt een verlaging voorzien van het dividend. Dat bedrag betreft dus ons risico van lagere inkomsten in de toekomst. Ook Enexis geeft aan dat de dividend uitkering zal dalen. Verder voorziet ook ROVA een lager dividend. Het risico schatten wij op € 225.000. De kans dat het dividend daadwerkelijk lager zal zijn, schatten wij op 20%.

10. Gemeenschappelijke regelingen

De gemeente participeert in zeven gemeenschappelijke regelingen (te weten SSC-ONS, Reestmond, Veiligheidsregio Drenthe, GGD Drenthe, ODD, Recreatieschap Drenthe en Publiekvervoer Groningen Drenthe). Het risico bestaat dat een gemeenschappelijke regeling te maken krijgt met een financiële tegenvaller, die dan ook de gemeente Westerveld treft. Wij gaan er vanuit dat de lastenverzwaring met maximaal 5% zal toenemen. De kans dat dit scenario zich voordoet schatten wij in op 50%.

11. Personeel/inhuur

Op de huidige arbeidsmarkt is het lastig om goed gekwalificeerd personeel te vinden. Door de schaalgrootte van Westerveld betreft het ook vaak functies die door één persoon ingevuld worden, waardoor bij het wegvallen van een collega er snel gehandeld moet worden. Hierdoor zien we ons vaak genoodzaakt in te huren, daarbij is het een grote uitdaging om binnen de gestelde budgetten te blijven. Het risico op overschrijding van de bestaande budgetten wordt ingeschat op 50%.

Samenvatting:

Omschrijving Risico (afgeronde bedragen in €)	I/S	Kans	Impact	Risico in Euro
1. Overige verstrekte leningen (scenario volledig afboeken)	I	10%	679.000	68.000
2. Gewaarborgde leningen (scenario volledig opgeëist)	I	10%	2.168.000	217.000
3. Garantstelling WSW-achtervang (scenario 10% opgeëist)	I	5%	5.600.000	280.000
4. Cybercriminaliteit	I	25%	2.500.000	625.000
5. Algemene uitkering Gemeentefonds	I	10%	1.385.000	139.000

6. Kosten vervanging wegens ziekteverzuim	I	50%	250.000	125.000
7. Volume ontwikkelingen exploitatie/Sociaal domein	I	10%	2.000.000	200.000
8. BTW-compensatiefonds	I	50%	207.000	104.000
9. Dividend	S	20%	225.000	45.000
10. Gemeenschappelijke regelingen (scenario 5% extra)	S	50%	396.000	198.000
11. Personeel/inhuur en bedrijfscontinuïteit	I	25%	1.500.000	375.000
Totaal benodigde weerstandscapaciteit				2.376.000

Inventarisatie beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet-begrote kosten te dekken. Bij het bepalen van de weerstandscapaciteit worden incidentele risico's afgedekt met incidenteel geld en worden structurele risico's opgevangen met structurele middelen.

Op basis van de Nota reserves en voorzieningen is het volgende bepaald:

- De algemene reserves worden volledig meegenomen in de berekening van de weerstandscapaciteit;
- De bestemmingsreserves, stille reserves en stille voorzieningen worden niet meegenomen in de berekening van de weerstandscapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen om calamiteiten eenmalig op te vangen. Deze middelen zijn direct aan te wenden voor de financiële gevolgen van een risico.

Vrij beschikbaar Per 31 - 12 -2025

Algemene reserve   9.469.195

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit geeft de mogelijkheid om door middel van een verhoging van belastingen en leges structurele risico's op te vangen. De OZB is de enige belasting die hiervoor in aanmerking komt. De onbenutte belastingcapaciteit wordt berekend door de maximale tarieven (norm van artikel 12) te vergelijken met het tarief dat de gemeente Westerveld hanteert. De onderstaande tabel laat zien dat de onbelaste belastingcapaciteit € 2.551.557 bedraagt. Dit bedrag stijgt ten opzichte van de jaarrekening 2024. Immers de OZB-waarde stijgt, waardoor de belastingruimte wordt vergroot.

Soort	WOZ-waarde	Tarief Westerveld	Tarief art. 12	Vershil	Onbenutte capaciteit
OZB eigenaren woningen	3.867.776.000	0,0958	0,1595	0,0637	2.463.773
OZB eigenaren niet-woningen	451.895.000	0,2038	0,1595	-0,0443	-

OZB gebruikers niet-woningen	332.591.000	0,1331	0,1595	0,0264	87.804
Totaal					2.551.557

Beoordeling weerstandsvermogen en kengetal

Op basis van voorgaande inventarisatie resulteert dat in onderstaande beoordeling en confrontatie.

Beoordeling	Per 31-12-2025
Incidentele weerstandscapaciteit	9.469.195
Structurele weerstandscapaciteit	2.551.557
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit (A)	6.917.638
Totaal benodigde weerstandscapaciteit (B)	2.376.000
Weerstandsvermogen absoluut (A-B)	4.541.638
Ratio weerstandsvermogen (A/B)	2,91

De ratio voor het weerstandsvermogen bedraagt 2,91. Zoals beschreven onder het kopje 'Risicobeheersing' hanteren wij als norm 'voldoende' als sprake is van een bijbehorende ratio weerstandsvermogen van ten minste 1,0. Per saldo wordt voldaan aan ons eigen uitgangspunt. De gemeente kan de geïnventariseerde risico's opvangen. Een kanttekening is op zijn plaats. Wordt de beschikbare weerstandscapaciteit werkelijk benut (ingezet voor tegenvallers) dan heeft dit consequenties voor de solvabiliteit en/of de lokale lasten.

Financiële kengetallen normen

In onderstaande tabel worden de uitkomsten van de financiële kengetallen weergegeven. De gezamenlijke toezichthouders hebben de financiële kengetallen gecategoriseerd en bandbreedtes bepaald. De categorieën variëren van minst risicovol en gemiddeld risicovol tot meest risicovol. Per kengetal wordt een korte toelichting gegeven.

Beoordeling vanuit het interbestuurlijk toezicht	Minst risicovol	Gemiddeld risico	Meest risicovol
Netto schuldquote	<90%	90 - 130%	>130%
Solvabiliteitsratio (1)	>50%	20 - 50%	<20%
Grondexploitatie	<20%	20 - 35%	>35%
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%

Belastingcapaciteit

<95

95 -105

>105

Financiële kengetallen

Excel-tabel

Financiële kengetallen	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1. Netto schuldquote	21,9%	17,1%	11,4%	2,3%	-1,14%	-5,55%
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor leningen	20,8%	18,3%	9,4%	1,3%	-1,9%	-19,0%
3. Solvabiliteitsratio (1) incl. bestemmingsreserves	34,2%	35,2%	37,3%	41,0%	44,0%	39,3%
4. Solvabiliteitsratio (2) excl. Bestemmingsreserves	4,6%	8,4%	12,8%	14,9%	14,2%	14,9%
5. Grondexploitatie	-2,5%	-0,6%	-2,8%	-1,3%	0,1%	2,0%
6. Structurele exploitatieruimte	-0,9%	2,8%	6,4%	11,0%	6,1%	11,4%
7. Belastingcapaciteit	92,2%	96,8%	98,3%	96,1%	87,3%	85,0%

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft de verhouding tussen de netto schuld en de totale exploitatieomvang aan. De gezamenlijk toezichthouders beschouwen een netto schuldquote kleiner dan 90% als het minst risicovol. De gemeente Westerveld heeft eind 2025 een netto schuldquote van - 5,55%, wat beschouwd wordt als minst risicovol.

Het kengetal netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is een raming van het totaal van alle financiële activa, met uitzondering van de kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen. Omdat bij leningen een onzekerheid kan bestaan of deze allemaal worden terugbetaald wordt er hierbij onderscheid gemaakt door het kengetal ook zonder de doorgeleende gelden te berekenen. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen is in de exploitatie, en daarmee ook wat dit betekent voor de schuldenlast. De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen in 2025 is -18,3%, wat laat zien dat er weinig vreemd vermogen is.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente Westerveld in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit voor de financiële weerbaarheid van de gemeente is. De solvabiliteitsratio geeft de verhouding van het eigen vermogen inclusief bestemmingsreserves ten opzichte van de totale balansomvang aan. De gezamenlijke toezichthouders beschouwen een solvabiliteitsratio groter dan 50% als het minst risicovol. De gemeente Westerveld heeft eind 2025 een solvabiliteitsratio van 39,3%. Door dit positieve resultaat kan er een toevoeging aan de algemene reserve gedaan worden.

Een solvabiliteitsratio exclusief bestemmingsreserves geeft een beter beeld van de vermogenspositie van gemeenten. Omdat de gemeenteraad zelf bestemmingsreserves kan opheffen en toevoegen aan de algemene reserve wordt vaak alleen naar de solvabiliteitsratio (1) gekeken. De mogelijkheid bestaat om een bedrag uit de bestemmingsreserves ter dekking voor de kapitaallasten te gebruiken, waardoor de bestemmingsreserves die hiervoor worden ingezet niet zonder consequenties voor bezuinigingen op de exploitatie zijn door te voeren, is het ook gewenst om de volgende ratio te betrekken in het oordeel over de financiële positie van de gemeente.

Grondexploitatie

Dit ratio laat de verhouding zien tussen de waarde van de grond en de totale baten. Hoe minder grond de gemeente heeft verkocht, hoe hoger de grondpositie is en hoe hoger de boekwaarde en dit ratio. De gezamenlijke toezichthouders vinden een grondexploitatie ratio van boven de 35% het meest risicovol. De gemeente Westerveld heeft in 2025 een grondexploitatie ratio van 2,0%. Dit wordt gezien als minst risicovol.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte geeft de verhouding aan tussen het structurele exploitatieoverschot (of tekort) en de totale exploitatieomvang. De gezamenlijke toezichthouders vinden een structurele exploitatieruimte groter dan 0% het minst risicovol. De gemeente Westerveld beschikt in 2025 over een structurele exploitatieruimte van 11,4%.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft de hoogte van de woonlasten aan (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) van een meerpersoonshuishouden ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De gezamenlijke toezichthouders vinden een belastingcapaciteit kleiner dan 95% het minst risicovol. De gemeente Westerveld heeft in 2025 een belastingcapaciteit van 85,0%. Als grens wordt vaak 105% aangehouden.

Ten opzichte van 2024 is de belastingcapaciteit in 2025 gedaald. Dit komt doordat de landelijk gemiddelde woonlasten gestegen zijn in 2025, terwijl de gemiddelde woonlasten van de gemeente Westerveld nagenoeg gelijk zijn gebleven. Dit leidt tot een daling in belastingcapaciteit en geeft de gemeente meer ruimte om de tarieven te verhogen.

Paragraaf C Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen beschrijft de realisatie van het beleid dat betrekking heeft op wegen, civieltechnische kunstwerken, riolering, water en groen, gebouwen en overige ruimte (begraafplaatsen, sportvelden en spellocaties). Er wordt ingegaan op de kwaliteit van de openbare ruimte, de vertaling van de financiële consequenties en de voortgang van het geplande onderhoud.

Algemeen kwaliteitsniveau

In de gemeente Westerveld is de kwaliteit van de openbare ruimte vastgelegd in de BrinQ-visie. In de BrinQ-visie wordt onderscheid gemaakt in basisvoorwaarden en onderscheidende waarden. De eerst genoemde voorwaarden hebben vooral betrekking op de kwaliteit van de openbare ruimte, de tweede gaat vooral over de beleving van het gebied.

De basisvoorwaarden zijn randvoorwaarden waarin in alle gevallen en overal aan moet worden voldaan. Er worden vier basisvoorwaarden onderscheiden:

Deze waarden drukken uit hoe de gebruiker zich op een plek wil voelen: het is er schoon en heel, veilig, toegankelijk en hij/zij wil de ruimte duurzaam doorgeven aan toekomstige gebruikers. Hoewel er niet een directe relatie is tussen deze waarden en de technische kwaliteit volgens de CROW-meetlat, kan in z'n algemeenheid worden gesteld dat sprake moet zijn van een basis min niveau (kwaliteit tussen B- en C-niveau). Daarnaast zijn vier onderscheidende waarden naar voren gekomen uit het belevingsonderzoek (expedities en enquête):

Deze onderscheidende waarden zijn plaatsgebonden en hoeven niet overal hetzelfde te zijn. Voor de productonderdelen verharding, groen en meubilair wordt in het BrinQ de gewenste kwaliteit aangegeven. De riolering en gebouwen behoren niet tot het BrinQ. Voor riolering is het vastgestelde Watertakenplan (voorheen GRP) leidend en voor het onderhoud aan onze gebouwen is sober en doelmatig het uitgangspunt. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de door de raad vastgestelde beheersplannen.

Naam / Omschrijving	Vastgesteld	Planning	Wegen	Riolering	Groen en water	Gebouwen	Overige ruimte
BrinQ-visie	2018	2025	✓		✓		✓
Wegenbeheerplan	2022	2025	✓				

Beheerplan kunstwerken	2018	2025	√			
Visie op groenstructuur	2017				√	
Beleid- en beheerplan brinken gemeente Westerveld	2013				√	
Riolering en waterprogramma 2023-2028	2022			√	√	
Beheerplan waterpartijen	2016				√	
Beleidsplan openbare verlichting	2022	2026	√			
Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP)	2020		√			
Beleidsnota duurzaamheid	2020			√	√	√
Meerjaren onderhoudsplan gebouwen	2021	2025				√
Duurzaam meerjaren onderhoud- en investeringsplan gebouwen	In uitvoering	2025				√
Boombeleidsplan	2023				√	

Wegen

De kwaliteit van de (zand)wegen en paden maken deel uit van het BrinQ. In de BrinQ-visie gelden voor wegen de basiswaarden schoon, heel en veilig. Vertaald naar kwaliteitsniveaus volgens de CROW-meetlat betekent dit een combinatie van basisniveau (kwaliteitsniveau B) en een niveau laag (kwaliteitsniveau C). Het merendeel van de wegen wordt onderhouden op niveau C (laag) Conform de BBV-richtlijnen wordt onderscheid gemaakt in klein- en grootonderhoud en reconstructie en vervangingen. Voor het planmatig onderhoud van de wegen (grootonderhoud en reconstructie en vervangingen) is een meerjaren onderhoudsplan opgesteld. Voor het grootonderhoud is een voorziening aanwezig en investeringen worden jaarlijks via de planning- en controlcyclus aangevraagd. Derhalve zijn op dit moment geen structurele achterstanden in het onderhoud aanwezig. Wel dient hierbij de opmerking te worden gemaakt dat om de jaarlijkse dotatie minder snel te laten stijgen gekeken is binnen de kwalitatieve planning (planjaar 1 t/m 5) van het wegenbeheerplan of er wegen zijn waar de voorgestelde onderhoudsmaatregel aangepast, afgezwakt of uitgesteld kan worden. Wegen die hiervoor in aanmerking komen, zijn bijvoorbeeld doodlopende wegen waar geen woningen aan staan of wegen met uitsluitend een agrarische functie, wegen met een gecombineerde functie van zowel agrarisch gebruik als knooppuntenfietsroute omvormen naar een betonverharding en een afgezwakte onderhoudsmaatregel toepassen zonder dat dit meteen tot kapitaalsvernietiging leidt. Er is dan sprake van een beperkt risico op schadeclaims en voldoen aan wettelijke eisen. De openbare verlichting valt eveneens onder wegen. In het 'Licht en duisternisplan' is het beleid ten aanzien van de verlichting verwoord.

Wegen	Eenheid	Hoeveelheid
Verhardingen binnen en buiten de bebouwde kom		
Rijbanen	m2	1.867.867
Fietspaden	m2	259.744
Voetpaden	m2	126.304
Parkeervlakken	m2	79.166
Overige	m2	217
Totaal verhardingen	m2	2.333.298
Semi-verharde paden	m2	584.100
Zandwegen	m2	468.000
Bermen	m2	2.368.746
Civiele kunstwerken	stuk	73
Lichtmasten	stuk	4.656
Verkeersborden	stuk	4.200

Uitgevoerd in 2025

- We hebben het volgende project in de openbare ruimte gerealiseerd:
Ruimtelijk Actieplan Havelte, gebied Molenweg.
- Groot onderhoud en vervanging Eemster, Wapserveenseweg te Wittelte, Veldhuizenweg, Lhee. Euringerkerkweg te Havelte, Groningerweg te Diever.
- We hebben de fietsnota uitgevoerd.

Financiële consequenties Wegen

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Verschil JR 2025
6820101 Wegbeheer	-1.253	-1.385	-1.283	-1.314	-31
6820102 Grootonderhoud wegen	-2.693	-3.513	-3.414	-3.401	12
Totaal onderhoudsbudget	-3.947	-4.897	-4.697	-4.716	-19

Financiële consequenties Kunstwerken

Dit betreft de uitgaven conform het meerjaren onderhoudsplan kunstwerken. De uitgaven worden 'bekostigd' uit de voorziening voor kunstwerken. Voor het op peil houden van deze voorziening wordt jaarlijks € 13.000 gedoteerd.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Verschil JR 2025
6820106 Onderhoud civiele kunstwerken bruggen	0	0	219	13	-206
Totaal onderhoudsbudget	0	0	219	13	-206

Riolering

In het samenwerkingsverband Fluvius is met waterschap Drents Overijsselse Delta en de zes daarin liggende gemeenten het Riolering en Water Programma 2023 – 2028 (RWP) opgesteld.

Het RWP geeft aan hoe invulling wordt gegeven aan de wettelijke gemeentelijke watertaken en een programmering voor de activiteiten in de planperiode.

Riolering	Enheid	Hoeveelheid
Vrijvervalriolering	km	236,7
Persleidingen	km	204,5
Rioolgemalen	stuk	574
Bergbezinkbassin	stuk	10
Sloten binnen bebouwde kom	km	27
Wadi's en waterpartijen	stuk	21

Uitgevoerd in 2025:

Activiteiten gemeentelijke watertaken, waaronder:

- Het dagelijkse beheer en onderhoud afvalwater, hemelwater en grondwater
- Reguliere rioolinspecties en herstelmaatregelen
- Reparaties en vernieuwing van areaal (integrale aanpak)
- Het afstemmen van nieuwe Ruimtelijke Ontwikkelingen en de vernieuwingsopgaven voor de riolering op andere opgaven zoals klimaatadaptatie, energietransitie, wegbeheer en dorpsvernieuwing.

Projecten als De Hoek te Vledder en Rollestraat te Wapse.

- Onderzoeksprojecten met een regionaal karakter onder de paraplu van Fluvius:
- Ontwikkeling gezamenlijk monitoring systeem functioneren riolering
- Klimaatadaptatie gericht tegen wateroverlast en droogte.

Financiële consequenties Rioleringen

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Vershil JR 2025
6870201 Rioleringzorg beheer	-932	-675	-675	-817	-142
6870202 Rioleringzorg nieuw Waterplan	-870	-968	-968	-902	66
6870204 Waterkering en afwatering	-771	-770	-774	-765	9
Gerealiseerd resultaat	-2.573	-2.414	-2.418	-2.484	-67

Meerjarig grootonderhoud Rioleringen

Dit betreft de uitgaven conform het meerjaren onderhoudsplan riolering. Deze worden 'bekostigd' uit de voorziening voor riolering. Voor het op peil houden van deze voorziening wordt jaarlijks € 700.000 gedoteerd.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Vershil JR 2025
6870202 Rioleringzorg nieuw Waterplan	-99	-536	-512	-4	508
Meerjarig onderhoud riolen	-99	-536	-512	-4	508

Groen en water

De kwaliteitsniveaus van het groen en de waterpartijen maken deel uit van de BrinQ-visie, die in 2018 is vastgesteld. Deze visie is vertaald in een beheersplan voor het onderhoud van groen en water. De financiële vertaling daarvan werkt door in deze begroting. Voor watergangen en duikers is een meerjarig beheer- en onderhoudsplan opgesteld.

Groen en water	Eenheid	Hoeveelheid
-----------------------	----------------	--------------------

Bomen	stuk	45.000
Bos(plantsoen)	m2	881.800
Heesters	m2	153.400
Hagen	m1	13.200
Gras / gazon	m2	965.800
Waterpartijen	km	580

Uitgevoerd in 2025

- In de kernen (Uffelte en Dwingeloo) zijn diverse plantvakken gerenoveerd. De technische kwaliteit was in slechte staat. Het grondwerk is uitgevoerd door onze eigen buitendienst waarna de medewerkers ROVA de beplanting hebben aangebracht. Hierbij zijn de bewoners vooraf geïnformeerd dmv een brief met QR code. Hiermee kon men vooraf zien welke plantvakken gerenoveerd werden en welke beplanting werd aangebracht.
- Uitvoering gegeven aan ons bomenplan. Rayon E is gesnoeid, er zijn 231 bomen geplant.
- Bij diverse monumentale bomen behandeling volgens de TFI methode (lucht en grondverbetering onder de kroon aanbrengen).
- Het jaarlijks regulier onderhoud aan de watergangen is door de contractpartners (onder andere dorpskrachten) uitgevoerd. Aanvullend zijn diverse watergangen met achterstallig onderhoud vrijgemaakt van overhangend groen en is de functie hersteld.

Financiële consequenties Groen en water

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Vershil JR 2025
6850701 Bosbezit landschapsbeheer en onderhoud bomen	-789	-643	-695	-696	0
6850702 Plantsoenen en openbaar groen	-1.527	-1.394	-1.453	-1.497	-43
Totaal onderhoudsbudget	-2.316	-2.037	-2.149	-2.192	-44

Gebouwen

Het planmatig onderhoud is vastgelegd in een meerjaren onderhoudsplan op een niveau 'sober en doelmatig'. Voor het planmatig onderhoud is per gebouw een voorziening aangemaakt. Er zijn voldoende middelen aanwezig om het onderhoudsniveau te kunnen halen. In 2025 worden onze meerjarige onderhoudsplanningen geactualiseerd waarna deze in 2026 voor de komende 4 jaar kunnen worden vastgesteld door de Raad.

Dit doen we eens per 4 jaar per vastgoedobject volgens de geldende kwaliteitsnorm (nen2767), we toetsen hiermee onafhankelijk of het gestelde onderhoudsniveau behaald wordt. Hiermee worden de kosten voor het onderhoud voor de komende 20 jaar inzichtelijk gemaakt. Het MJOB en de uitkomsten van de inspectie worden toegevoegd aan het beheers programma GBI, welke al gebruikt worden binnen de gemeente Westerveld.

Gebouwen	Eenheid	Hoeveelheid
Gemeentelijk vastgoed	stuk	38
Sportaccommodaties)	stuk	15

Uitgevoerd in 2025

- Sportaccommodaties in zowel dorpen als in de openbare ruimte aantrekkelijk, toegankelijk, betaalbaar, duurzaam, veilig, gezond, multifunctioneel en toekomstbestendig gehouden/gemaakt.
- Uitvoering gegeven aan het duurzame meerjaren onderhoudsplan, incl. genomen duurzaamheidsmaatregelen (afname energieverbruik en reductie CO2-uitstoot).

Financiële consequenties Gebouwen

Bedragen x €1.000

Meerjarig onderhoud gebouwen	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Vershil JR 2025
6800304 Voormalige werf Havelte van Helomaweg	-30	-2	-6	-6	0
6800307 Voormalige school Heidehoek Vledderveen	0	-5	-5	0	5
6800309 Brink 4 Dwingeloo	-2	-27	-12	-25	-14
6800312 Voormalige school Darp	-9	-7	-4	-4	0
6800401 Bestuurscentrum	-160	-113	-121	-121	0
6800402 Gemeentewerf Tractie	-61	-15	-18	-37	-19
6810101 ProactiePreparatie	-31	-54	-13	-44	-31
6830402 Toerisme en Recreatie	-6	-7	-12	-14	-3
6840203 Brede School Dwingeloo De Twingel	-6	-7	0	0	0
6850203 Sporthal Dwingeloo	-45	-70	-74	-44	29
6850204 Sporthal De Spronk	-1	-42	-40	-40	0
6850504 Kerktorens molens en onderduikershol	-16	-63	-63	-45	18
6860112 Accommodaties sociaal cultureel werk	-25	-16	-135	-37	98
6870303 Afvalbrengrstation Havelte	-176	-222	-221	-289	-69
6870501 Begraafplaatsen	-1	-8	-8	-10	-2
Totaal onderhoudsbudget	-570	-656	-728	-716	13

Overige ruimte

Het kwaliteitsniveau van de begraafplaatsen is vastgelegd in de BrinQ-visie. Door de raad is er richting gegeven mbt onderhoud en inrichting speellocaties. Er is een bedrag beschikbaar gesteld en in 2026 wordt het beleidsplan aangeboden aan de raad. Sportvelden worden op een basisniveau onderhouden.

Overige ruimte	Einheid	Hoeveelheid
Speellocaties	stuk	69

Speeltoestellen	stuk	409
Sportvelden	stuk	21
Begraafplaatsen	stuk	7

Uitgevoerd werk 2025

- Onderhoud sportvelden conform raambestek. Er is een veld genoveerd (Diever)
- Er zijn twee robotmaaiers aangeschaft voor de sportcomplexen in Havelte en Wilhelminaord.
- Speeltoestellen worden veilig gehouden, en wanneer dit niet meer mogelijk is wordt het speeltoestel verwijderd. Vervanging is binnen het huidige budget niet meer mogelijk. Visie spelen is vastgesteld door de raad.
- Diverse monumenten, op de begraafplaatsen, waarvan de termijn was verstreken zijn verwijderd.

Financiële consequenties overige ruimte

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Verschil JR 2025
6850202 Groene sportvelden en terreinen	-195	-169	-214	-225	-11
6850703 Speelsterreinen	-174	-90	-88	-95	-7
6870501 Begraafplaatsen	-461	-475	-467	-485	-18
Totaal onderhoudsbudget	-829	-733	-769	-805	-36

Paragraaf D Financiering

Inleiding

De paragraaf financiering beschrijft de wijze waarop binnen de gemeente Westerveld gelden worden belegd of worden aangetrokken. In deze paragraaf komen achtereenvolgens de ontwikkeling van de schuldpositie, de ontwikkeling van de rente, het schatkistbankieren en het risicobeheer aan bod.

Uitvoering treasurybeleid

We zetten het bestaande treasurybeleid in 2025 voort. We zorgen ervoor dat er continu inzicht is in de uitgaande en inkomende gemeentelijke geldstromen. De interne sturing is gericht op beperking van de schuldenlast, kostenefficiency, voorkoming van renterisico's en maatwerkfinanciering. We volgen de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt. We zorgen voor voldoende liquiditeit en solvabiliteit zodat we zowel op korte als op de langere termijn aan onze financiële verplichtingen kunnen voldoen. We bewaken de houdbaarheid van onze schuldpositie. We trekken alleen dan externe financieringsmiddelen aan als dat met het oog op de uitoefening en financiering van de publieke taak noodzakelijk is. Het rentebeleid in de begroting 2025 en de meerjarenramingen zijn gestoeld op duurzaamheid, financiële stabiliteit en op het voorkomen van budgettaire schommelingen. In 2025 hebben we geen (kasgeld) lening aangetrokken.

Ontwikkeling van de schuldpositie

Elk jaar inventariseren we onze financieringsbehoefte. Deze wordt vooral bepaald door de investeringen en besteding van de middelen uit de bestemmingsreserve. Omdat het saldo van deze laatste afneemt, daalt de financieringscapaciteit van het eigen vermogen. En daarmee stijgt de externe financieringsbehoefte. Daarnaast zullen door het nieuwe meerjarig onderhoudsplan wegen in de eerste jaren de stortingen in de voorzieningen hoger zijn dan de onttrekkingen waardoor deels kan worden voorzien in een interne financiering. Verder houden we rekening met de ontwikkeling van het resultaat. Zo bepalen we of er nieuwe leningen afgesloten moeten worden, of we eerder kunnen aflossen en of we andere financieringskeuzes willen maken. In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van (bestaande) aangetrokken leningen. De gemeentelijke leningenportefeuille omvat eind 2025 in totaal vijf langlopende leningen met een gezamenlijke omvang van € 10,3 miljoen.

Lening	Laatste Jaar aflossing	Boekwaarde 31-12-2024	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2025	Rente %
BNG 98177	2028	800	200	600	4,77%
BNG 112544	2044	2.400	120	2.280	1,33%
BNG 113821	2025	800	800	0	0,15%
BNG 115758	2047	5.520	240	5.280	2,05%
BNG 116153	2032	2.400	300	2.100	2.76%
Totaal leningen		11.920	1.660	10.260	1,61%

De omvang van de vaste schuld van de gemeente is in 2025 als gevolg van reguliere aflossing met bijna € 1,7 miljoen afgenomen ten opzichte van 2024.

Ontwikkeling schuldpositie

In onderstaande tabel geven we inzicht in de geraamde ontwikkeling van de omvang van de vaste geldlening. Op basis van de huidige inzichten verwachten wij dat de schuldpositie jaarlijks daalt met de aflossingen en hebben wij geen verwachting om op korte termijn nieuwe leningen aan te trekken.

Ontwikkeling schuldpositie (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
Vaste geldleningen	11.920	10.260	9.400	8.540	7.680
Totaal externe financieringsbehoefte	11.920	10.260	9.400	8.540	7.680

Uitstaande leningen

Er zijn geen andere uitstaande leningen.

Rentebeleid

We zetten het bestaande rentebeleid in 2025 voort. Dat beleid is gestoeld op duurzaamheid, financiële stabiliteit en op het voorkomen van budgettaire schommelingen. Het interne rentebeleid en het daaraan gekoppelde rente-omslagstelsel voldoen aan de voorschriften en bepalingen uit het vernieuwde Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Renteverwachtingen

Het rentepeil op de geld- en kapitaalmarkt is van veel factoren en internationale

ontwikkelingen afhankelijk. Het rentepeil heeft in de afgelopen jaren bijzonder laag gestaan, maar mede als gevolg van de geopolitieke ontwikkelingen is de rente de afgelopen periode gestegen en zijn de vooruitzichten onzeker. Aanhoudende spanningen op het geopolitieke speelveld, kunnen zorgen voor stijgende inflatie, wat de rente alleen maar opdrijft.

Renteschema jaarrekening 2025

De begrotings- en verantwoordingsvoorschriften schrijven voor dat gemeenten de wijze waarop ze de rentelasten aan de gemeentelijke producten, programma's en projecten toerekenen in de begroting en in de jaarrekening zichtbaar maken. De doelstelling daarvan is het bevorderen van een eenduidige handelswijze met betrekking tot rente door gemeenten (harmonisering), stimuleren dat gemeente de verwachte rentelasten opnemen in de begroting en het eenduidig inzichtelijk maken van de wijze waarop de gemeenten met rente zijn omgegaan (transparantie).

In onderstaand renteschema wordt inzicht gegeven in de rentelasten van de externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rente toerekening.

Renteschema jaarstukken 2025			
a.	De externe rentelasten voor de korte en lange financiering	+/+	241.269
b.	De externe rentebaten voor de korte en lange financiering	-/-	259.855
Saldo rentelasten en rentebaten			-18.586
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	-/-	0
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	65.696
c3.	De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken, die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend.	+/+	0
Aan de taakvelden toe te rekenen externe rente			-84.282
d1.	Rente over eigen vermogen	+/+	0
d2.	Rente over voorzieningen	+/+	0
Aan de taakvelden toe te rekenen externe rente			-84.282
e.	De aan de taakvelden toegerekende rente	-/-	0
Renteresultaat op het taakveld Treasury			-84.282

Risicobeheer

Voor de beheersing van de renterisico's kent de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) een tweetal richtlijnen waar gemeenten zich in de uitvoering van treasurybeleid aan moeten houden. Dat zijn: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Daarnaast stelt de wet beperkingen aan het extern beleggen van overtollige middelen. Dat ligt vast in de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet begrenst de omvang van de netto kortlopende schuld van de gemeente. Het geeft het volume aan dat de gemeente maximaal mag invullen met geldleningen met een looptijd korter dan een jaar. Het maximum bedraagt 8,5 % van het begrotingstotaal van de begroting. Op basis van de cijfers in de begroting 2025 bedroeg de norm voor het jaar 2025 € 5,5 miljoen. Bij overschrijding van de kasgeldlimiet moet een vaste geldlening worden aangetrokken of moet gemotiveerd worden waarom hier niet voor is gekozen. In deze begroting ramen we vanwege de additionele financieringsbehoefte een beperkt gebruik van kasgeldleningen. De gemeente mag de kasgeldlimiet niet meer dan drie achtereenvolgende kwartalen overschrijden. Als die situatie zich voordoet moet de gemeente de provincie daarover informeren en een plan aanbieden waarin wordt aangegeven hoe en op welke termijn weer aan de kasgeldlimiet wordt voldaan. Daarvan is door de externe langlopende financiering geen sprake. We maken bij de voorziening in de dagelijkse financieringsbehoefte zo optimaal mogelijk gebruik van de gunstige rentestanden op de geld- en/of de kapitaalmarkt.

Een overzicht van de verwachte ontwikkeling van de netto vlottende schuld ten opzichte van de kasgeldlimiet wordt hierna weergegeven.

Kasgeldlimiet 2025	Letter	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
<u>Vlottende schulden</u>					
Opgenomen kasgelden < 1 jaar		0	0	0	0
Totaal Vlottende schulden	a	0	0	0	0
<u>Vlottende middelen</u>					
Tegoeden in rekening courant		266	252	254	254
Courante gelden in kas		6	9	7	6
Totaal Vlottende middelen	b	272	261	261	260
Netto vlottende positie (schuld)	c=a-b	272	261	261	260
<u>Kasgeldlimiet</u>					
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-) van de kasgeldlimiet	g=f-c	5.415	5.426	5.426	5.427

Berekening kasgeldlimiet 2025		2025
Begrotingstotaal (lasten)	d	66.900
Percentage conform de regeling	e	8,5%
Toegestane kasgeldlimiet	f=d*e	5.687

Renterisiconorm

De renterisiconorm is het bedrag dat de gemeente in enig jaar maximaal mag (her)financieren. Dit om te voorkomen dat er in enig jaar een te grote concentratie van aflossingen en renteherzieningen op de lopende leningen plaatsvindt en zo het risico van de ontwikkeling van kapitaalmarktrente op de rentelasten van de organisatie te beperken. De renterisiconorm is een bedrag ter grootte van een percentage van het begrotingstotaal bij aanvang van dat jaar. De norm (wet FIDO) stelt dat per jaar maximaal 20% van het begrotingstotaal in aanmerking kan komen voor herfinanciering of renteherziening. Gemeenten hebben de plicht om te informeren ten aanzien van het renterisico dat zij over hun vaste schuld lopen.

Onderstaande tabel laat zien dat we binnen de grenzen van de risiconorm blijven.

Beoordelen risico's	Letter	2025	2026	2027	2028
Renterisico: Renteherzieningen	a	-	-	-	-
Renterisico: Aflossingen	b	1.660	860	860	860
Renterisico's	c=a+b	1.660	860	860	860

Berekening renterisiconorm

Begrotingstotaal (totaal lasten)	d	66.900	72.776	70.738	69.036
Percentage conform de regeling renterisiconorm	e	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	f=d*e	13.380	14.555	14.148	13.807

Toetsing risico's aan de renterisiconorm

Ruimte binnen (+) c.q. overschrijding(-) van de norm	g=f-c	11.720	13.695	13.288	12.947
---	--------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Paragraaf E Bedrijfsvoering

Inleiding

De paragraaf bedrijfsvoering beschrijft de sturing en beheersing van de ondersteunende processen binnen de organisatie. Een aantal van deze ondersteunde processen zijn:

- Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie
- Personeel & organisatie (HRM)
- Inkoop, aanbesteding en contractmanagement
- Informatievoorziening en automatisering (ICT)

Financien, toezicht en controle op de eigen organisatie

Investeringsbeleid

De geplande investeringen zijn per programma toegelicht.

Interne controle en rechtmatigheid

Het afgelopen jaar was een belangrijk jaar voor de rechtmatigheid. Het jaar 2025 is het derde jaar waarop het college van burgemeester & wethouders zelf een verklaring aflegt over de rechtmatigheid. Om deze verklaring betrouwbaar af te kunnen leggen zijn we in Westerveld gaan werken volgens het 3 lijnen principe. De eerste lijn als verantwoordelijke voor controles in het primaire proces, de tweede lijn verantwoordelijk voor de controles rond rechtmatigheid en de derde lijn als verantwoordelijke voor de verbijzonderde interne controle (de review op de controles van de tweede lijn). De rechtmatigheidsverantwoording wordt als een aparte bijlage meegenomen in deze rapportage. In deze paragraaf lichten we de bevindingen toe omtrent de interne controle en rechtmatigheid.

Rechtmatigheidsverantwoording college

Vanaf 2023 moet het college van de gemeente Westerveld expliciet verantwoording afleggen over de naleving van regels die belangrijk zijn voor de financiële situatie van de gemeente. Dit wordt de rechtmatigheidsverantwoording genoemd. Het college is al verantwoordelijk voor de naleving van deze regels, maar vanaf 2023 moet ze hier zelf ook verslag van doen. Dit betekent dat een uitspraak wordt gedaan of de drie hiervoor geldende rechtmatigheidscriteria zijn nageleefd:

1. Voorwaardencriterium: de naleving van wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader dat op 16 december 2025 door de raad is vastgesteld;
2. Begrotingscriterium: het handelen binnen de budgettaire kaders die de raad stelt in de begroting en begrotingswijzigingen;
3. Misbruik & Oneigenlijk gebruik criterium: het in voldoende voeren van een beleid om misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen te voorkomen.

Voor de uitvoering van de rechtmatigheidsverantwoording heeft de gemeenteraad een zogenaamde verantwoordingsgrens en rapporteringsgrens vastgesteld. De verantwoordingsgrens is de grens die bepaald waarbinnen het niet naleven van de hierboven genoemde criteria akkoord is. Deze grens dient tussen de 0% en de 2% te zijn. De verantwoordingsgrens is vastgelegd binnen de financiële verordening. In de raadsvergadering van 25 november 2025 heeft de gemeenteraad deze vastgesteld op 2% van de totale lasten exclusief dotatie aan de reserves. Voor de jaarrekening 2025 betreft dit (afgerond) € 1.580.000. De rapporteringsgrens is de grens van fouten waarboven de raad geïnformeerd wil worden. De rapporteringsgrens is gelijkgesteld aan de verantwoordingsgrens. Hieronder hebben wij per criterium de bevindingen gerapporteerd in lijn met de door de raad vastgestelde grens. Voor 2025 komen wij tot de volgende bevindingen die hierna per criterium nader toegelicht worden.

Onderdeel	Toelichting	Bedrag
A.		
Begrotingscriterium		

1A	Overschrijding lasten programma's begroot versus werkelijke	1.749.000
1B	Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	56.739
2	Ongeautoriseerde reserve mutaties	0
3	Onderschrijdingen van lasten of investeringsbudgetten en/of hogere of lagere baten dan begroot die niet tijdig met begrotingswijzigingen zijn aangepast.	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden		1.805.739
Totaal van begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 t/m 2) dat past binnen het vooraf gestelde beleid en daarmee als acceptabel is geduid onder verwijzing naar dit vooraf vastgestelde beleid.		1.805.739
Resterende saldo aan begrotingsonrechtmatigheden		0
Voorwaarden criterium		
Inkopen ten onrechte niet EU aanbesteed		1.054.584
M&O criterium		
Geen bevindingen		0
Totaal		
Totaal onrechtmatigheden (bruto)		2.860.323
Acceptabel onrechtmatigheden		1.805.739
Totaal onrechtmatigheden (netto)		1.054.584

Begrotingscriterium

Uit de financiële verordening blijken de afspraken tussen de gemeenteraad en het college inzake de begrotingsrechtmatigheid. Hieruit blijkt dat een toelichting inzake de onderschrijding van lasten en over- en onderschrijding van baten in 1 van de P&C documenten (waaronder de jaarrekening) door de gemeenteraad als tijdig aangemerkt wordt en dus niet als onrechtmatig aangemerkt hoeven te worden. Overschrijding van lasten zijn te allen tijde onrechtmatig, maar kunnen als acceptabel bestempeld worden indien de overschrijdingen vallen binnen de afspraken tussen raad en college. Er is sprake van een overschrijding op 7 programma's en op 7 kredieten. Deze overschrijdingen zijn in de programmaverantwoording en in hoofdstuk "analyse begrotingsrechtmatigheid" nader toegelicht. Belangrijke overschrijdingen betreffen de aanvulling op de voorziening voor ambtsdragers (APPA) als gevolg van een uitspraak van de commissie BBV in december 2025 (geen begrotingswijziging meer mogelijk) en de overschrijdingen in het sociaal domein (open einde regeling). De overschrijdingen vallen allemaal binnen de afspraken die tussen raad en college in de financiële verordening vastgelegd zijn en zijn derhalve allemaal acceptabel.

Voorwaarden criterium

Ten aanzien van het voorwaarden criterium zijn onrechtmatigheden geconstateerd ten aanzien van de naleving van de Europese aanbestedingsregels. In totaal gaat het om een onrechtmatigheid van € 1.054.584. De onrechtmatigheden zien toe op:

1. Het onderhoud aan elementverhardingen.
2. Recycling.

Ten aanzien van de elementverhardingen geldt dat de kosten van 2025 gedeeltelijk onrechtmatig zijn. Er is een nieuwe overeenkomst afgesloten welke voldoet aan de vereisten en de opdrachten die onder die overeenkomst weggezet zijn, zijn rechtmatig. Ten aanzien van de recycling wordt onderzocht hoe we de juiste inkoopprocedure moeten doorlopen. In dit proces zijn wij ook afhankelijk van de provincie.

Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium

Op het gebied van misbruiken oneigenlijk gebruik zijn vanuit onze uitgevoerde werkzaamheden geen bijzonderheden geconstateerd.

Totaal conclusie

Ten aanzien van de rechtmatigheid concluderen wij dat de totale onrechtmatigheid € 2.860.323 betreft, dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 1.580.000. Van de onrechtmatigheid wordt € 1.805.739 als acceptabel bestempeld.

Personeel en organisatie (HRM)

Organisatieontwikkeling en samenwerking

In 2025 heeft de relatief nieuwe laag teamleiders een duidelijke bijdrage geleverd aan het versterken van de aansturing en ondersteuning binnen de teams. Om de ontwikkelingen binnen de verschillende teams in samenhang met de brede gemeentelijke opgaven organisatiebreed te bezien, is het instrument strategische personeelsplanning ingezet. Dit heeft het mogelijk gemaakt om de impact van zowel actuele als toekomstige ontwikkelingen op de organisatie-inrichting, werkprocessen en ondersteunende systemen integraal te analyseren en hierop tijdig te anticiperen. De verdere uitwerking hiervan vindt plaats in 2026. Strategische personeelsplanning blijft ook komend jaar een belangrijk aandachtspunt.

De uitkomsten van het in 2024 uitgevoerde medewerkersonderzoek zijn in 2025 vertaald naar concrete acties en geïntegreerd in de strategische HR-thema's. Deze richten zich op het binden en boeien van medewerkers, het stimuleren van ontwikkeling en het versterken van een inclusieve organisatiecultuur waarin medewerkers zich gewaardeerd voelen en zich kunnen ontwikkelen. Medio 2026 wordt een nieuw medewerkers onderzoek uitgevoerd.

Ook in 2025 is ingezet op het behouden en versterken van een aantrekkelijke werkomgeving, met korte lijnen, betrokkenheid en ruimte voor persoonlijke ontwikkeling. De teamleiders spelen hierin een belangrijke rol door dichterbij de medewerkers te staan en beter in te kunnen spelen op individuele behoeften.

Daarnaast is in 2025 verder gewerkt aan de samenwerking met ONS. Dit heeft geleid tot het verder optimaliseren en aanscherpen van processen rondom personeelsadministratie en verzuim. Deze samenwerking wordt in 2026 verder doorontwikkeld.

Personeelsformatie en personeelsbudgetten

Onderstaand overzicht geeft inzicht in de formatie in 2025 zoals begroot (stand 01-01-2025) ten opzichte van de formatie uit de jaarrekening 2025 (stand 31-12-2025).

Formatie in FTE	Begroting 2025	Jaarrekening 2025	Verschil
Bestuur (B&W)	4,00	4,00	0,00
Bestuursondersteuning (griffie)	3,56	3,56	0,00
Totaal formatie bestuur	7,56	7,56	0,00
Subtotaal directe taken programma's	109,90	95,82	-14,08
Subtotaal ondersteunende taken (overhead)	80,40	98,18	17,78
Totaal formatie ambtelijke organisatie	190,30	194,00	3,70
FTE overhead / FTE Totaal	42,20%	50,61%	

De totale formatie is toegenomen. Deze groei is voornamelijk toe te schrijven aan:

- het in dienst nemen van de beweegcoaches per januari 2025 (voorheen gedetacheerd via Sport Drenthe);
- de uitbreiding van handhaving met 1 fte.

De ontwikkeling van de formatie en met name het aandeel overhead in de totale formatie vraagt de komende jaren blijvende aandacht. Hierbij blijft het van belang om de balans tussen ondersteunende capaciteit, uitvoeringskracht en bestuurlijke ambities goed te bewaken.

De arbeidsmarkt bleef in 2025 krap. Het blijft daardoor een uitdaging om vacatures tijdig en kwalitatief goed in te vullen. In 2026 wordt daarom extra ingezet op het versterken van de recruitmentstrategie en arbeidsmarktcommunicatie.

Ook blijft de verschuiving van vaste formatie naar inhuur een aandachtspunt. Door inzet van teamleiders, gerichte ontwikkelmogelijkheden, medewerkers onderzoek en strategische personeelsplanning wordt actief gewerkt aan het binden en boeien van medewerkers en het beperken van externe inhuur.

Personeelsbudgetten

De totale personeelsbudgetten zijn gestegen met € 0,7 miljoen van € 16,5 miljoen (stand 01-01-2025) naar € 17,1 miljoen (stand 31-12-2025). Deze stijging hangt samen met:

- de toename van de formatie;
- Cao stijgingen en periodieke verhogingen;

De bijbehorende budgetten zijn als volgt:

Budget formatie	01-01-2025	31-12-2025	Vershil
Bestuur B&W	€ 405.990	€ 405.990	€ 0
Bestuursondersteuning (Griffie)	€ 310.980	€ 317.900	€ 6.920
Totaal Bestuur	€ 716.970	€ 723.890	€ 6.920
Burgerlijke stand (trouwambtenaren)	€ 10.000	€ 10.000	0
Personeelslasten binnendienst	€ 8.585.553	€ 7.983.700	€ -601.853
Personeelslasten buitendienst	€ 7.137.831	€ 8.412.970	€ 1.275.139
Totaal ambtelijke organisatie	€ 15.733.384	€ 16.406.670	€ 673.286
Totaal personeelsbudget	€ 16.450.354	€ 17.130.560	€ 680.206

Incl. secundaire arbeidskosten zoals Arbo, etc.

Personeelsbeleid

Onze medewerkers vormen het fundament van de organisatie. In 2025 is ingezet op het creëren en behouden van een werkomgeving waarin medewerkers zich kunnen ontwikkelen en hun talenten optimaal kunnen benutten. Dit kreeg onder andere vorm door investeringen in opleidingen en trainingen en door het stimuleren van interne mobiliteit. Hiermee is beoogd medewerkers duurzaam inzetbaar te houden en hun betrokkenheid bij de organisatie te versterken.

Samenwerking en verbinding vormen belangrijke pijlers binnen de organisatiecultuur. Medewerkers zijn actief betrokken bij projecten en organisatiebrede ontwikkelingen. Daarnaast dragen personeelsbijeenkomsten, teamactiviteiten en informele contactmomenten bij aan onderlinge verbondenheid en een positieve werksfeer. Deze elementen blijken van toegevoegde waarde voor zowel de samenwerking als het werkplezier.

Als werkgever is nadrukkelijk ingezet op het voorkomen en beperken van ziekteverzuim. Door middel van vroegtijdige signalering en passende begeleiding zijn medewerkers ondersteund waar dat nodig was. Teamleiders vervullen hierin een sleutelrol en zijn hiervoor toegerust met gerichte opleidingen en trainingen. Ondanks deze inzet is het ziekteverzuim in 2025 hoger uitgevallen dan beoogd.

Het ziekteverzuim binnen de gemeente Westerveld bedroeg in 2025 gemiddeld 7,34% (exclusief zwangerschapsverlof), terwijl het landelijk gemiddelde binnen de sector gemeenten naar verwachting uitkomt op 7,7%. Met name (medisch) langdurig ziekteverzuim heeft een substantiële invloed gehad op het totale verzuimcijfer. Hoewel inspanningen zijn geleverd op het gebied van verzuimbegeleiding, is het in 2025 niet gelukt om het verzuim terug te brengen. Het hogere ziekteverzuim heeft niet alleen financiële gevolgen, maar legt ook extra druk op de beschikbare capaciteit en de continuïteit van werkzaamheden binnen teams.

Deze ontwikkeling onderstreept het belang van blijvende aandacht voor preventie, tijdige signalering en duurzame inzetbaarheid. De ervaringen in 2025 maken duidelijk dat een meer gerichte aanpak van langdurig ziekteverzuim noodzakelijk is. Deze inzichten vormen de basis voor een intensivering en verdere aanscherping van het verzuimbeleid in 2026.

Voor de vervanging bij ziekte en verlof, waaronder zwangerschaps- en ouderschapsverlof, is jaarlijks een budget beschikbaar van € 208.450. Indien dit budget ontoereikend blijkt, heeft de raad in de tweede bestuursrapportage van 2014 toestemming verleend om de uitgaven

te laten oplopen tot een niveau dat aansluit bij het landelijk gemiddelde ziekteverzuimpercentage.

Inkoop, aanbesteding en contractmanagement

Voor het verder borgen en verbeteren van de vakkennis rond inkoop is ook in 2025 het inkoopvakberaad verder vormgegeven. Een thema dat in het vakberaad aan de orde is gekomen en werd uitgediept is onder andere de inzet van Social Return On Investment (SROI). Ook in 2026 willen we de samenwerking met het Expertisecentrum SROI versterken.

In het afgelopen jaar zijn grote stappen gemaakt in de richting van verdere professionalisering van Inkoop en Contracten. In 2025 is er wederom een extra impuls gegeven aan het goed op orde krijgen (en houden) van inkoop, contractmanagement en contractbeheer. In 2025 zijn de contracten verder in kaart gebracht, vastgelegd en in beheer genomen. Deze verdere professionalisering draagt ook bij aan het versterken van de rechtmatigheid en het beperken van risico's op het gebied van aanbestedingen en contractbeheer. Zo zijn alle facilitaire contracten inmiddels inzichtelijk en rechtmatig en worden momenteel de contracten van openbare ruimte samen in beeld gebracht en waar nodig aangepast.

Er wordt verder toegewerkt naar een toekomstbestendige interne (inkoop en contract) organisatie. Hierbij wordt zo veel mogelijk gebruik wordt gemaakt van de kennis, kunde en middelen van SSC-ONS.

Informatievoorziening, informatiebeveiliging en automatisering (ICT)

In 2025 hebben we binnen informatievoorziening gewerkt aan diverse projecten vanuit een projectenportfolio.

In totaal zijn er 24 projecten succesvol afgerond en lopen 19 projecten door in 2026. Een deel van deze projecten voeren we uit samen met SSC-ONS en aangesloten partners om daar waar het kan te standaardiseren.

Een van de belangrijkste mijlpalen van dit jaar was de afronding van de implementatie van het vernieuwde beheerpakket voor de openbare ruimte.

Hierdoor hebben we beter toegang tot informatie en meer grip op het beheer van onze openbare ruimte.

Daarnaast is de aanbesteding voor een nieuw zaakstelsel afgerond en zijn we gestart met de implementatie hiervan, deze zal in 2026 geïmplementeerd zijn.

Dit stelsel is bedoeld om onze (digitale) dienstverlening aan inwoners en bedrijven te verbeteren, terwijl we tegelijkertijd zorgen voor beter informatie- en archiefbeheer.

Tot slot hebben we dit jaar Informatie Security Management Systeem (ISMS) geïmplementeerd.

Dit systeem helpt ons om beter grip te krijgen op de risico's rondom cybersecurity en zorgt ervoor dat we voldoen aan diverse audits en wettelijke vereisten.

Informatiebeveiliging en ENSIA

Om blijvend aan de geldende wet- en regelgeving te kunnen blijven voldoen, hebben we uitvoering gegeven aan hetgeen in voorgaande jaren hebben opgezet. Aangezien de wet- en regelgeving binnen dit vakgebied snel aan het veranderen is, blijven we de impact hiervan op onze organisatie in kaart brengen. Ook komen de toezichthouders met strengere toetsingskaders (Opzet bestaan en werking) en vragen meer bewijslast. Hierin is voorzien, waardoor het gebruik volgens de aansluitende eisen van onze bronsystemen gewaarborgd zijn. Met de vaststelling van de Europese verordening van de Nis2, wordt de gemeente een kritische entiteit, waardoor we meer en meer te maken krijgen met zorgplicht, meldplicht en (nieuwe) toezicht. Hiervoor is een werkgroep ingericht dat zich richt op de impact van deze wetgeving.

Paragraaf F Verbonden partijen

Inleiding

De gemeente onderhoudt banden met diverse partijen waarbij zij een bestuurlijk of financieel belang heeft, de zogeheten verbonden partijen. Het aangaan van banden met deze partijen komt voort uit politieke motieven en maatschappelijke relevantie. Een bestuurlijk belang betekent dat leden van het college in het bestuur van een gemeenschappelijke regeling vertegenwoordigd zijn. Een financieel belang houdt in dat de gemeente door deelname aan een verbonden partij op enigerlei wijze risico kan lopen. De verbonden partijen zijn gerubriceerd naar de volgende categorieën:

1. Gemeenschappelijke regelingen
2. Deelnemingen in vennootschappen
3. Participaties in stichtingen en verenigingen

1. Gemeenschappelijke regelingen

Werkvoorzieningsschap Reestmond

Werkvoorzieningsschap Reestmond te Meppel		
<i>Openbaar belang</i>		<i>Aandeel</i>
Het plaatsen van mensen uit de deelnemende gemeenten die aangewezen zijn op aangepast werk op een dergelijke plek. Hierbij wordt gestreefd naar passende arbeid zo dicht mogelijk bij de reguliere arbeidsmarkt. Dit houdt mede in het ontwikkelen van de arbeidsmogelijkheden van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, waardoor hun door- en uitstroomkansen vergroot worden.		24%
<i>Financieel</i>		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2025	3.648
	31-12-2025	4.525
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2025	1.387
	31-12-2025	1.136
Resultaat over 2025 (x € 1.000)	2025	878
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2025	2.758
<i>Risico's</i>		
Voor een beschrijving van de risico's wordt verwezen naar paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' in de jaarrekening 2025 van Reestmond.		

Veiligheidsregio Drenthe

Veiligheidsregio Drenthe te Assen

<i>Openbaar belang</i>			<i>Aandeel</i>
------------------------	--	--	----------------

Het uitvoeren van taken en bevoegdheden die bij of krachtens de wet aan de Veiligheidsregio zijn opgedragen. Het uitvoeren van overige taken en bevoegdheden die door de deelnemende gemeenten aan de veiligheidsregio zijn opgedragen			4%
--	--	--	----

<i>Financieel</i>		
-------------------	--	--

Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2025	3.102
	31-12-2025	3.382
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2025	35.060
	31-12-2025	32.219
Resultaat over 2025 (x € 1.000)	2025	834
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2025	1.501

Veiligheidsregio is een gemeenschappelijke regeling (GR), waarbij de risico's uiteindelijk verhaald kunnen worden op de deelnemende gemeenten. De Veiligheidsregio geeft zelf aan dat er risico's gezien worden in de financiële afwikkeling van de integratie van de Meldkamer Noord Nederland in de Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO), herziening FLO overgangsrecht en de kosten voor personeel (vergoeding vrijwilligers en loon- en prijsontwikkeling). De reserves worden als ruim voldoende ingeschat om de risico's af te dekken. Daarnaast worden nieuwe ontwikkelingen vroegtijdig gesignaleerd en zullen de daaruit voortkomende consequenties voorgelegd worden aan uw raad.

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Drenthe

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Drenthe		
--	--	--

<i>Openbaar belang</i>			<i>Aandeel</i>
------------------------	--	--	----------------

Samenwerkingsverband tussen alle twaalf Drentse gemeenten om de gezondheid van de inwoners van de twaalf Drentse gemeenten te bewaken, beschermen en bevorderen.			Op basis van inwoner aantal
--	--	--	-----------------------------

<i>Financieel</i>		
-------------------	--	--

Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2025	2.808
	31-12-2025	2.826
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2025	9.036
	31-12-2025	6.738
Resultaat over 2025 (x € 1.000)	2025	67

Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2025	857
------------------------------------	------	-----

Risico's

Omgevingsdienst Drenthe

Omgevingsdienst Drenthe te Assen

Openbaar belang

Aandeel

Het uitvoeren van alle milieuvergunningverlening- en meldingen, milieutoezicht en handhaving en alle milieuspecialisten en advisering op het gebied van milieu

3,7%

Financieel

Eigen vermogen (x € 1.000)	31-12-2024	1.837
----------------------------	------------	-------

correctie beginbalans Omgevingsdienst	01-01-2025	1.583
---------------------------------------	------------	-------

	31-12-2025	2.782
--	------------	-------

Vreemd vermogen (x € 1.000)	31-12-2024	8.908
-----------------------------	------------	-------

correctie beginbalans Omgevingsdienst	01-01-2025	9.163
---------------------------------------	------------	-------

	31-12-2025	12.233
--	------------	--------

Resultaat over 2025 (x € 1.000)	2025	1.300
---------------------------------	------	-------

Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2025	1.013
------------------------------------	------	-------

Risico's

Op dit moment vindt een aantal wijzigingen plaats binnen de RUD op grond van het rapport van Seinstra en van der Laar. Deze ontwikkelingen in de organisatie en het financieel meer in control komen, hebben gevolgen voor de bijdrage van de gemeente. De bijdrage is inmiddels al gestegen. Wanneer bij de RUD tekorten ontstaan, zijn de gemeenten en de provincie naar rato verantwoordelijk voor het bijpassen van deze tekorten

Recreatieschap Drenthe

Recreatieschap Drenthe te Dwingeloo

Openbaar belang

Aandeel

Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de gemeenten in Drenthe en de gemeente Ooststellingwerf op het gebied van de

1/13 deel

---

vrijetijdseconomie (recreatie en toerisme)

Financieel

Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2025	1.624
	31-12-2025	1.678
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2025	966
	31-12-2025	2.205
Resultaat over 2025 (x € 1.000)	2025	49
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2025	75

Risico's

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de eventuele tekorten van de gemeenschappelijke regeling en dus voor het Recreatieschap Drenthe.

Eems Dollard Regio

Eems Dollard Regio te Bad Nieuweschans

Openbaar belang

Aandeel

Bevorderen van samenwerking aan zowel Duitse als Nederlandse kant van de grens 0,94%

Financieel

Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2025	NNB
	31-12-2025	NNB
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2025	NNB
	31-12-2025	NNB
Resultaat over 2025 (x € 1.000)	2025	NNB
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2025	4,1

Risico's

Volgens paragraaf 15 lid 3 Gemeenschappelijke Regeling EDR zijn de deelnemers aan de EDR verplicht om naar rato van hun deelnemersbijdragen bij liquidatie extra bijdragen te verstrekken

---

EDR levert geen gegevens aan, aangezien er door deze organisatie niet of niet tijdig een begroting wordt opgesteld. Publiek Vervoer Groningen en Drenthe

Publiek Vervoer Groningen en Drenthe		
<i>Openbaar belang</i>		<i>Aandeel</i>
Alle gemeenten in Drenthe en Groningen en het OV-bureau Groningen Drenthe werken samen aan het creëren van een optimaal vervoersnetwerk dat betaalbaar en toekomstbestendig is en waarin duurzaam gebruik wordt gemaakt van alle vervoersmiddelen.		1,58%
<i>Financieel</i>		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2025	353
	31-12-2025	718
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2025	189
	31-12-2025	164
Resultaat over 2025 (x € 1.000)	2025	235
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2025	21
<i>Risico's</i>		
Het risico voor de deelnemers in deze gemeenschappelijke regeling is beperkt. De risico's betreffen de interne bedrijfsvoering waarvoor beheersmaatregelen worden ingezet om dat risico te beperken.		

Overheid en Services (ONS)

Overheid en Services (ONS)		
<i>Openbaar belang</i>		<i>Aandeel</i>
De gemeente Westerveld is per 1 januari 2021 toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling ONS. Het is een lichte regeling voor de bedrijfsvoering. De gemeente neemt sinds 1 januari 2021 diensten af voor de Personeels- en salarisadministratie en sinds 1 september 2021 voor het technisch beheer van de ICT. Per 1 januari 2022 worden inkoopdiensten afgenomen. Naast Westerveld nemen de gemeenten Zwolle, Kampen, Dalfsen en de provincie Overijssel deel in de gemeenschappelijke regeling. Het deelnemingspercentage is gebaseerd op het bedrag aan bijdrage van de gemeente Westerveld t.o.v. het totale bedrag. Qua zeggenschap heeft de gemeente dezelfde stem als een andere deelnemers, waarmee het aandeel op 20% uit zou komen.		10%
<i>Financieel</i>		

Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2025	3.914
	31-12-2025	4.052
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2025	14.555
	31-12-2025	17.571
Resultaat over 2025 (x € 1.000)	2025	1.506
Gemeentelijke bijdrage (x € 1.000)	2025	2.166

Risico's

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de eventuele tekorten van de gemeenschappelijke regeling en dus ook voor de tekorten van ONS. Via tussentijdse rapportages en bestuurlijke afwegingen zal dit zoveel mogelijk beperkt worden.

2. Deelnemingen in vennootschappen

Onderstaande vennootschappen zijn ontstaan door de splitsing van het netwerkbedrijf en het leveringsbedrijf van Essent en daarnaast door de verkoop van de aandelen in het leveringsbedrijf Essent.

Enexis Holding B.V

Enexis Holding B.V. te 's Hertogenbosch

Openbaar belang

Aandeel

Enexis Holding B.V. beheert het energienetwerk in zeven provincies in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland en zorgt ervoor dat gas en elektriciteit van de energieleveranciers veilig bij de klanten (plm. 2,6 miljoen huishoudens) terecht komt.

0,0928%

Financieel

Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2025	5.538.000
	31-12-2025	5.811.000
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2025	5.949.000
	31-12-2025	7.627.000
Resultaat over 2025 (x € 1.000)	2025	400.000

Risico's

Enexis is financieel gezond. Enexis heeft de Standard & Poor's (S&P) rating A+ (Stable outlook) en bij Moody's Aa3 (stable outlook). Het risico voor de aandeelhouders is gering

omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering, in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V. Wettelijk is minimaal 40% eigen vermogen vereist, Enexis heeft op dit moment meer dan 50% eigen vermogen.

CSV Amsterdam B.V.

CSV Amsterdam B.V. te 's Hertogenbosch		
<i>Openbaar belang</i>		<i>Aandeel</i>
Deze aandelen zijn bij de verkoop van de Essent-aandelen ontvangen en dienen ter afwikkeling van de diverse zaken rondom de verkoop.		0,0928%
<i>Financieel</i>		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2025	8.580
	31-12-2025	0
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2025	7
	31-12-2025	0
Resultaat over 2025 (x € 1.000)	2025	0
<i>Beleidsvoornemens en risico's</i>		
CSV Amsterdam b.v. is in 2025 opgeheven. De gemeente Westerveld heeft naar rato de vereffening terug ontvangen.		

N.V RENDO

N.V RENDO te Hoogeveen		
<i>Openbaar belang</i>		<i>Aandeel</i>
Eigenaar zijn van een netwerkbedrijf, ter voorkoming van misbruik van de monopolypositie en zorgdragen voor een stabiele en veilige levering		7,97%
<i>Financieel</i>		
Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2025	80.328
	31-12-2025	NNB
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2025	16.378
	31-12-2025	NNB

Resultaat over 2025 (x € 1.000)	2025	NNB
---------------------------------	------	-----

Risico's

Eigenaar zijn van een netwerkbedrijf, ter voorkoming van misbruik van de monopolypositie en zorgdragen voor een stabiele en veilige levering

N.V Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD)

N.V Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD) te Assen

<i>Openbaar belang</i>		<i>Aandeel</i>
------------------------	--	----------------

Eigenaar zijn van een netwerkbedrijf, ter voorkoming van misbruik van de monopolypositie en zorgdragen voor een stabiele en veilige levering		1,079%
--	--	--------

Financieel

Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2025	59.992
----------------------------	----------	--------

	31-12-2025	NNB
--	------------	-----

Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2025	165.246
-----------------------------	----------	---------

	31-12-2025	NNB
--	------------	-----

Resultaat over 2025 (x € 1.000)	2025	NNB
---------------------------------	------	-----

Risico's

Het risico, en daarmee de aansprakelijkheid, voor de aandeelhouders is beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap art 2.:81 BW.

NNB Waterbedrijf Vitens NV

Waterbedrijf Vitens NV te Zwolle

<i>Openbaar belang</i>		<i>Aandeel</i>
------------------------	--	----------------

Eigenaar zijn van een netwerkbedrijf, ter voorkoming van misbruik van de monopolypositie en zorgdragen voor een stabiele en veilige levering		0,449%
--	--	--------

Financieel

Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2025	714
----------------------------	----------	-----

	31-12-2025	809
--	------------	-----

Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2025	1.685
-----------------------------	----------	-------

	31-12-2025	1.846
Resultaat over 2025 (x € 1.000)	2025	90.6

Risico's

Het risico voor de gemeente zit in het afwaarderen van de boekwaarde van de aandelen. Wanneer zou blijken dat Vitens niet meer aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen. Op dit moment is dat risico met een solvabiliteit van circa 30% zeer gering.

Wadinko N.V.

Wadinko N.V. te Zwolle

<i>Openbaar belang</i>	<i>Aandeel</i>
------------------------	----------------

Bevorderen werkgelegenheid.	2,344%
-----------------------------	--------

Financieel

Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2025	85.007
----------------------------	----------	--------

	31-12-2025	NNB
--	------------	-----

Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2025	10.249
-----------------------------	----------	--------

	31-12-2025	NNB
--	------------	-----

Resultaat over 2025 (x € 1.000)	2025	NNB
---------------------------------	------	-----

Risico's

Inherent aan haar doelstellingen loopt Wadinko risico's. Door de interne maatregelen met betrekking tot risicobeheersing, zoals beschreven in de jaarrekening van Wadinko, zijn de risico's voor de aandeelhouders beperkt.

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank)

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank) te Den Haag

<i>Openbaar belang</i>	<i>Aandeel</i>
------------------------	----------------

Verkrijgen van toegang tot de kapitaalmarkt; d.m.v. gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG Bank bij aan het zo laag mogelijk houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen.	0,0009%
--	---------

Financieel

Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2025	4.777
----------------------------	----------	-------

	31-12-2025	4.863
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2025	123.164
	31-12-2025	110.701
Resultaat over 2025 (x € 1.000)	2025	172

Risico's

Maximaal risico t.a.v. de afwaardering van de boekwaarde van de aandelen en het niet ontvangen van dividend. Het risico op afwaardering zal beperkt zijn aangezien het een staatsbank betreft. Het risico op beperkte dividenduitkering heeft zich de laatste jaren voorgedaan door gewijzigde regelgeving en de lage rente. Hier wordt bij het opstellen van de begroting rekening mee gehouden

ROVA N.V.

Regionaal Orgaan Verwijdering Afvalstoffen (ROVA N.V.) te Zwolle

Openbaar belang

Aandeel

Door deelname in de aandelen van ROVA kunnen we gebruik maken van de aangeboden diensten. 0,184%

Financieel

Eigen vermogen (x € 1.000)	1-1-2025	44.169
	31-12-2025	NNB
Vreemd vermogen (x € 1.000)	1-1-2025	63.717
	31-12-2025	NNB
Resultaat over 2025 (x € 1.000)	2025	NNB

Risico's

Voor de gemeenten zal maximaal het ingelegde bedrag in aandelen moeten worden afgeboekt bij een eventueel faillissement van ROVA. Daarnaast zal met spoed een andere afvalinzamelaar gezocht moeten worden. Dit kan hogere kosten met zich meebrengen. Het risico dat dit zich voor zal doen, wordt zeer klein geacht, aangezien er regelmatig overleggen met ROVA plaatsvinden en de financiële organisatie geborgd is.

3. Participaties in stichtingen en verenigingen

Overige samenwerkingsverbanden.

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

De VNG ondersteunt gemeenten bij hun ontwikkeling en behartigt hun belangen. De activiteiten van de VNG bestaan uit het bieden van een platform, het behartigen van gemeenschappelijke belangen, het bieden van dienstverlening aan gemeenten (adviseren en informeren) en het ontwikkelen van producten en diensten. Jaarlijks wordt de contributie op basis van het aantal inwoners vastgesteld. De contributie voor 2025 bedroeg € 38.669,57 . Daarnaast is er nog een jaarlijkse bijdrage betaald aan het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering van € 91.493,72.

Talentenregio

Talentenregio is een samenwerkingsverband tussen 26 overheidsorganisaties. Samen vertegenwoordigen ze ruim 8.000 medewerkers in de meest uiteenlopende functies. Aangesloten zijn de gemeenten, de Omgevingsdienst IJsselland, Shared Service Centrum ONS, de Veiligheidsregio IJsselland, TIEM Zwolle en de provincie Overijssel. Talentenregio richt zich primair op de individuele medewerkers. Er worden faciliteiten geboden waarbinnen medewerkers zich kunnen ontplooien en ontwikkelen waardoor het bewustzijn van de medewerker dat zij een zinvolle bijdrage kan leveren aan het mede vormgeven van een goed functionerende overheid groeit. Medewerkers van Talentenregio-organisaties kunnen op een gemakkelijke en laagdrempelige manier bewegen en kennis en kunde uitwisselen. De contributiekosten voor 2025 bedroegen € 26.655,00.

Vereniging van Drentse gemeenten (VDG)

De Vereniging Drentse Gemeenten (VDG) is de provinciale afdeling van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). De VDG is van en voor de Drentse gemeenten en biedt een belangrijk platform aan haar leden om elkaar te ontmoeten, kennis te delen, gezamenlijke afspraken te maken om een gezamenlijk gezicht te zijn richting VNG, Rijk, Provincie en andere samenwerkingspartners van gemeenten. De VDG wordt ondersteund door een klein projectbureau. Dit projectbureau bestaat uit een bestuurlijk adviseur/ programmamanager en een programma-/ projectsecretaris. In 2019 is de strategische agenda van de VDG vastgesteld. Hiermee wil het bestuur invulling geven aan de wens om meer inhoudelijke focus en verdieping aan te brengen binnen de vereniging. De strategische agenda bestaat uit zes opgaven:

- Leefbaarheid en krimp
- Samen aan de slag voor het klimaat
- Goede en bereikbare zorg
- Problematische schulden
- Goed openbaar bestuur
- Omgevingswet

De bijdrage voor 2025 was € 17.185,38.

Regio Zwolle

Regio Zwolle is een bestuurlijke samenwerking tussen 21 gemeenten en 4 provincies rondom Zwolle. Regio Zwolle is volop in ontwikkeling. Er is een nieuwe Agenda opgesteld met een nieuwe structuur van vijf tafels namelijk tafel: economie, leefomgeving, bereikbaarheid, energie en Human Capital Agenda (HCA). De HCA is volop in beweging en moet leiden tot een toekomstgerichte arbeidsmarkt. Doel is om de krapte op de arbeidsmarkt aan te pakken door onderwijs en ondernemersorganisaties aan elkaar te verbinden. Daarnaast steunen ondernemersorganisaties initiatieven die bijdragen aan realisatie van en voor mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Een belangrijk onderdeel van Regio Zwolle is Kennispoort. Kennispoort is het innovatienetwerk van ondernemers, onderwijs, onderzoek en overheid. Kennispoort verzorgt één keer per jaar een bijeenkomst in de gemeente Westerveld. De Regio Deal Regio Zwolle is binnengehaald.

De contributie voor 2025 bedroeg € 7,89 per inwoner, en voor 2025 daarmee een totale bijdrage van € 157.666,87.

Stichting Het Oversticht Zwolle

Het Oversticht doet onderzoek en brengt advies uit op het gebied van ruimtelijke kwaliteit en ruimtelijk erfgoed. Het welstandstoezicht en de gemeentelijke monumentencommissie van de gemeente Westerveld zijn bij deze stichting ondergebracht. De gemeentelijke archeoloog wordt eveneens via Het Oversticht ingehuurd. Het Oversticht verzorgt eveneens de omschrijvingen voor nieuwe aanvullingen op de vrijwillige gemeentelijke monumentenlijst.

Samenwerkingsverband UNESCO nominatiedossier 'Koloniën van Weldadigheid'

Sinds 2010 wordt internationaal samengewerkt aan een succesvolle nominatie van de voormalige Rijkskoloniën van Weldadigheid tot UNESCO Werelderfgoed. De gemeente Westerveld is één van de voortrekkers geweest voor uitbreiding van het dossier en heeft een bestuurlijk charter ondertekend waarin we deze intentie (zowel op het gebied van personele inzet, als financieel) hebben bevestigd. Op lokaal niveau wordt ambtelijk en bestuurlijk nauw samengewerkt met de gemeenten Steenwijkerland en Weststellingwerf en vindt afstemming plaats met ondernemers uit de recreatie- en toeristische sector, Stichting Maatschappij van Weldadigheid en de agrarische sector. Het Werelderfgoedcomité heeft zich in 2018 positief uitgesproken over het dossier en in het bijzonder het Westerveldse aandeel. In 2021 heeft het Werelderfgoedcomité de UNESCO Werelderfgoedstatus toegekend.

RWB Zwolle

Het regionaal Werkbedrijf Regio (RWB) Zwolle timmert continu aan de weg om invulling te geven aan zijn belangrijkste doelstelling: het realiseren van een inclusieve arbeidsmarkt in de regio Zwolle. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar mensen met een (grotere) afstand tot de arbeidsmarkt.

Toekomstgericht en innovatief arbeidsmarktbeleid vraagt echter om een human capital agenda (HCA) met een integrale invalshoek die de driehoek economie, onderwijs en arbeidsmarkt verbindt. Een agenda met meer concrete doelen die ook de samenhang tussen de verschillende agenda's op het gebied van economische innovatie, het Sociaal Domein en onderwijs en kennis, inzichtelijk maakt. Inzicht in het 'regionaal DNA' zorgt ervoor dat vraag en aanbod dichter bij elkaar kunnen komen. Deze kansen verbinden we nadrukkelijk ook met mensen die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben.

P10-gemeenten

De P10 is een samenwerkingsverband van 22 grootste (oppervlakte) plattelandsgemeenten van Nederland. Deze gemeenten hebben veelal te maken met dezelfde ambities en uitdagingen. In P10-verband worden deze onder de aandacht gebracht van de landelijke en Europese politiek. Naast onderstaande onderwerpen wordt via de P10 een lobby gevoerd in relatie tot de herverdeling van het gemeentefonds die voor P10-gemeenten mogelijk niet gunstig uitpakt.

Onderwerpen: Demografische ontwikkelingen, Relatie plattelandsgemeente en gemeentefonds, Recreatie en toerisme, Functieveranderingen op het platteland, Nieuwe economische kansen in de buitengebieden, Veiligheid in het landelijke gebied (aanrijtijden), Leefbaarheid in de kernen (voorzieningen, zorg, onderwijs), Natuur- en waterbeheer, duurzaamheid. De bijdrage 2025 aan de P10 was € 15.480,00.

Paragraaf G Grondbeleid

Inleiding

De paragraaf grondbeleid beschrijft het gemeentelijke grondbeleid in het kader van de ruimtelijke ontwikkeling. Het gemeentebestuur formuleert hiervoor doelstellingen waarbij het grondbeleid een ondersteunende rol vervult. In deze paragraaf worden de visie, de uitvoering, de actuele financiële positie, de winstneming en de risico's en voorzieningen toegelicht.

Niet in exploitatie genomen bouwgronden worden, conform het BBV, verantwoord als materiële vaste activa.

Visie op grondbeleid

De gemeente Westerveld hanteert sinds de vaststelling van de *Nota Grondbeleid 2025* een situationeel grondbeleid. De markt krijgt daarbij ruimte om te ondernemen. Wanneer de gemeente het noodzakelijk acht om meer invloed uit te oefenen op grondontwikkeling, wordt actief grondbeleid toegepast. De financiële risico's moeten daarbij aanvaardbaar zijn. Bij maatschappelijk waardevolle initiatieven wordt het financiële risico afgewogen tegen het maatschappelijk belang.

Uitvoering grondbeleid

Kalterbroeken (Diever)

De wijk Kalterbroeken betreft een woningbouwproject van 93 woningen. Het bestemmingsplan voor microwonen is in 2022 herzien. In 2023 zijn 8 kavels uitgegeven en alle kavels zijn verkocht. Tot en met 2025 zijn 7 kavels geleverd. De verwachting is dat in 2026 de laatste kavel wordt geleverd en de exploitatie eind 2026 wordt afgesloten.

- Verwacht resultaat (NCW per 31-12-2025): + € 53.061
- Tussentijdse winstneming (PoC): € 22.469
- Boekwaarde per 31-12-2025: – € 152.076

Meenteweg–Oeveraseweg (Havelte)

Deze grondexploitatie betreft de afronding van een bedrijventerrein in Havelte. De laatste fase van 1,6 hectare is medio 2025 in 8 kavels uitgegeven. De levering vindt naar verwachting plaats in de eerste helft van 2026, na vergunningverlening. Afsluiting verwacht per 31-12-2026.

- Resultaat actualisatie (NCW per 31-12-2025): – € 151.140
→ Voor deze negatieve NCW is een voorziening opgenomen.
- Boekwaarde per 31-12-2025: € 1.337.549

Vledder Noord – fase 1b

Fase 1b van het project Vledder Noord biedt ruimte voor circa 45 woningen, waarvan 26 gerealiseerd zijn. De resterende ontwikkelruimte wordt ingebracht in fase 2.

- Resultaat per 31-12-2025 (NCW): + € 74.399
(In 2022 is een verlies van € 285.371,16 genomen.)
- Boekwaarde per 31-12-2025: € 0 (exploitatie wordt afgesloten)

Vledderveen

De grondexploitatie Vledderveen (vastgesteld in 2021) omvat maximaal 21 kavels, verdeeld over twee fasen.

Fase 1 (10 kavels) is eind 2021 uitgegeven en in 2022 volledig verkocht.

Fase 2 is in 2024 woonrijp gemaakt; uitgifte van maximaal 11 kavels vond plaats in 2024.

De bouw is gestart in het tweede kwartaal van 2025.

Van de 11 kavels zijn er in 2025 tien geleverd; de verwachting is dat de laatste kavel in kwartaal 2 van 2026 wordt geleverd. Afsluiting verwacht per 31-12-2026.

- Verwacht resultaat (NCW per 31-12-2025): + € 483.331
- Tussentijdse winstneming (PoC): € 260.196
- Boekwaarde per 31-12-2025: – € 439.655

Voormalige Storkschoollocatie, Bruges (Dwingeloo)

In 2024 is de grondexploitatie geopend voor de voormalige Storkschoollocatie aan de Bruges in Dwingeloo. De locatie (6.477 m²) is bestemd voor 13 woningen, waarvan 8 sociale huurwoningen. Op verzoek van de gemeenteraad wordt het woningprogramma herzien. Een herziening van de grondexploitatie wordt in het eerste kwartaal van 2026 voorgelegd.

- Boekwaarde per 31-12-2025: € 367.283
- NCW per 31-12-2025: + € 18.490

Voormalige Fonteinschoollocatie, Leggeloo 31b (Dwingeloo)

De grondexploitatie voor de voormalige Fonteinschoollocatie is in 2025 geopend. Op het perceel (4.592 m²) wordt één woonblok met maximaal 3 wooneenheden gerealiseerd. In het eerste kwartaal van 2026 wordt de inschrijving voor de kavel opengesteld.

- Boekwaarde per 31-12-2025: € 212.995
- NCW per 31-12-2025: – € 24.841
→ Voor deze negatieve NCW is een voorziening opgenomen.

Vledder Noord – fase 2

De grondexploitatie Vledder Noord fase 2 is geopend in 2025 en omvat 29 woningen, waarvan 12 sociale huurwoningen. De kavels voor de sociale huurwoningen zijn uitgegeven in het laatste kwartaal van 2025. De uitgifte van de overige kavels start naar verwachting in de tweede helft van 2026.

- Boekwaarde per 31-12-2025: € 623.846
- NCW per 31-12-2025: – € 158.993
→ Voor deze negatieve NCW is een voorziening opgenomen.

Actuele financiële positie

Bouwgrond in exploitatie

Bouwgronden in exploitatie (x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2024	Vermeerderingen	Verminderingen	Winst-neming	Voor-ziening	Boekwaarde 31-12-2025
Kalterbroeken Diever	-104	23	94	22	0	-152
Meenteweg - Oeveraseweg Havelte	764	607	33	0	-151	1.338
Vledder Noord fase 1b	44	31	150	74	0	0
Complex Vledderveen	-86	43	657	260	0	-440
Locatie Storkschool	309	58	0	0	0	367
Locatie Fonteinschool	0	213	0	0	-25	213

Vledder Noord fase 2	0	840	216	0	-159	624
Totaal bouwgronden in exploitatie	927	1.815	1.150	356	-335	1.950
<u>Voorzieningen t/m</u>						
Kalterbroeken Diever	-196	0	196	0	0	0
Meenteweg - Oeveraseweg Havelte	-195	0	44	0	0	-151
Vledder Noord fase 1b	-466	0	466	0	0	0
Locatie Fonteinschool	0	25	0	0	0	-25
Vledder Noord fase 2	0	159	0	0	0	-159
Totaal voorziening	-857	184	706	0	0	-335

Bouwgronden in exploitatie (x € 1.000) (min is voordeel)	Boekwaarde 31-12-2025	Prognose lasten	Prognose baten	Geraamd resultaat	Geraamd resultaat NCW
Kalterbroeken Diever	-152	135	15	58	53
Meenteweg - Oeveraseweg Havelte	1.338	183	1.490	-28	-151
Vledder Noord fase 1b	0	0	0	0	0
Complex Vledderveen	-440	331	115	497	483
Locatie Storkschool	367	477	840	-5	18
Locatie	213	201	420	7	-25

Fonteinschool					
Vledder Noord fase 2	624	880	1.300	-204	-159
Totaal bouwgronden in exploitatie	1.950	2.207	4.180	325	219
Voorzieningen t/m 2025	-335	-	-	-	-
Totaal bouwgronden in exploitatie	1.615	-	-	-	-

Voorzieningen

Voor Meenteweg / Oeveraseweg is per 31-12-2025 een voorziening opgenomen van € 151.000. Voor Locatie Fonteinschool is per 31-12-2025 een voorziening opgenomen van € 25.000. Voor Vledder Noord fase 2 is per 31-12-2025 een voorziening opgenomen van € 159.000. Deze bedragen zullen naar verwachting voldoende zijn (zie contante waarde).

Risico's

In het algemeen kan gesteld worden dat er weinig risico's zijn bij onze grondexploitaties. Voor de verliezen die we kunnen inschatten is een voorziening opgenomen. Op dit moment betreft dat Meenteweg / Oeveraseweg, Locatie Fonteinschool en Vledder Noord fase 2. Voor grondexploitaties die in uitvoering zijn, geldt dat er een algemeen risico is dat deze ontwikkeling uiteindelijk niet (volledig) voltooid worden. Er is geprobeerd om het risico hierop zo veel mogelijk te beperken door middel van diversiteit in woningtypologieën, behoefteonderzoek en het hanteren van marktconforme grondprijzen. Voor vrijwel alle grondexploitaties is een passend vigerend bestemmingsplan. Alleen voor een deel van het plan Vledder Noord fase 1b is een bestemmingsplanwijziging nodig. Dit levert een risico op; het is namelijk nog niet zeker of de beoogde ontwikkeling hier plaats kan vinden. Onzes inziens is dit een relatief klein risico en is dit al gedeeltelijk opgevangen door genoeg tijd voor deze ontwikkeling in de grondexploitatie op te nemen. Voor nadere inschatting van de risico's in breder verband wordt verwezen naar de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing.

Paragraaf H Openbaarheid

Inleiding

In deze verplichte paragraaf wordt informatie gegeven over hoe de gemeente omgaat met de Wet open overheid (Woo). Ook wordt een terugblik gegeven over het jaar 2025.

Terugblik 2025

In 2025 zijn 45 Woo-verzoeken binnengekomen. 22 keer heeft de gemeente een verzoek toegewezen en documenten openbaar gemaakt. Zeven keer is een verzoek op openbaarmaking afgewezen, waarvan een keer omdat de stukken al openbaar waren. In zeven gevallen zijn verzoeken na overleg weer ingetrokken of omgezet tot informatieverzoeken. De overige gevallen zijn zaken welke niet verder in behandeling zijn genomen.

Negen van de verzoeken zijn gedaan door organisaties. De rest van de verzoeken zijn door burgers ingediend. Vier van deze verzoeken zijn gedaan door dezelfde persoon.

Verder is de gemeente zeven keer verzocht om een zienswijze te geven over Woo-verzoeken over die bij andere bestuursorganen zijn ingediend. Er zijn in 2025 drie bezwaren gemaakt tegen een beslissingen op een Woo-verzoek. Waarbij ongegrond, ingetrokken en niet-ontvankelijk de uitkomsten waren.

Qua voortgang van de implementatie van de WOO is het volgende te melden:

Aanvullend op de eerder gerealiseerde verplichtingen uit het 1e Koninklijke besluit d.d. 1 november '24 heeft de gemeente Westerveld een publicatieplatform en het -proces tbv het actief openbaar maken gerealiseerd.

Deel B: Jaarrekening

B.1. Balans per 31 december

Balans per 31 december 2025 (bedragen x € 1.000)

Excel-tabel

Balans per 31 december 2025

Activa	31/12/2025	01/01/2025	31/12/2024	Passiva	31/12/2025	01/01/2025	31/12/2024
<u>Vaste activa</u>				<u>Vaste passiva</u>			
Immateriële vaste activa				Eigen vermogen			
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	688	105	105	Algemene reserve	9.469	5.321	5.321
kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	908	1.338	1.338	Bestemmingsreserve	18.472	17.782	17.782
Materiële vaste activa				Gerealiseerde resultaat	1.828	4.162	4.162
Investerings met een economisch nut	26.998	26.355	26.124	Subtotaal eigen vermogen	29.769	27.265	27.265
Investerings met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	860	976	1.207				
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	15.585	15.245	15.245	Voorzieningen			
Subtotaal immateriële en materiële vaste activa	45.039	44.019	44.019	Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	3.745	2174	2174
Financiële vaste activa				Egalisatievoorzieningen	9.506	7.537	7.537
				Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige	6.042	6.407	6.407

Balans per 31 december 2025

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	563	557	557	vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven			
Leningen aan deelnemingen	0	0	0	Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	3.263	2.826	7
Overige langlopende leningen	1	-2	-2	Subtotaal voorzieningen	22.556	18.944	16
Overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer	579	679	679	Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer			
Subtotaal financiële vaste activa	1.143	1.234	1.234	Onderhandse leningen van: binnenlandse banken en overige financiële instellingen	10.260	11.920	11
Totaal vaste activa	46.182	45.253	45.253	Subtotaal vaste schuld	10.260	11.920	11
<u>Uitlopende activa</u>				Totaal vaste passiva	62.585	58.129	58
Voorraden				<u>Uitlopende passiva</u>			
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	1.615	69	69	Netto-uitlopende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar			
Gereed product en handelsgoederen	5	1	1	Kasgeldleningen	0	0	
Subtotaal voorraden	1.620	70	70	Banksaldi	18	0	
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar				Overige schulden	3.231	2.336	2
Vorderingen op openbare lichamen	4.866	5.228	5.228	Subtotaal netto-uitlopende schuld	3.249	2.336	2
Rekening-courantverhouding met het Rijk	13.576	7.787	7.787	Overlopende passiva			
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	0	0	0	Verplichtingen opgebouwd in het begrotingsjaar	2.611	2.069	2
Overige vorderingen	1.382	645	645	Ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel	7.246	4.092	4
Subtotaal uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	19.824	13.660	13.660	Subtotaal overlopende passiva	9.857	6.161	6
Liquide middelen				Totaal uitlopende passiva	13.106	8.497	8
Kassaldi	5	12	12	Totaal vlottende passiva	13.106	8.497	8
Banksaldi	279	259	259				
Subtotaal liquide middelen	284	271	271				
Overlopende activa							
Overige nog te ontvangen bedragen	7.781	7.371	7.371				
Totaal vlottende activa	29.509	21.372	21.372				

Balans per 31 december 2025

Totaal activa	75.691	66.626	66.626	Totaal Passiva	75.691	66.626	66.626
				Gewaarborgde geldleningen	1.407	2.119	2.119
				Garantstellingen	56.103	49.299	49.299

B.2. Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2025

Rekening 2025

Onderstaande tabel presenteert de baten en lasten per programma.

Bedragen x €1.000

Programma	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Verschil JR 2025
Lasten					
0. Bestuur	3.171	2.462	2.771	3.676	906
1. Veiligheid	1.820	1.892	2.034	2.037	3
2. Verkeer en vervoer	4.895	5.587	5.272	5.311	39
3. Economie	2.181	2.052	2.523	2.035	-488
4. Onderwijs	1.672	1.629	2.003	1.730	-273
5. Sport, cultuur en recreatie	5.344	4.898	4.991	5.101	111
6. Sociaal domein	29.910	23.865	31.576	32.024	448
7. Volksgezondheid en milieu	6.633	6.328	6.954	7.149	195
8. VHROSV	3.476	4.114	6.688	3.709	-2.980
Totaal Lasten	59.100	52.827	64.811	62.773	-2.038
Baten					
0. Bestuur	650	397	966	1.167	201
1. Veiligheid	13	15	15	15	0
2. Verkeer en vervoer	193	12	139	152	12
3. Economie	3.023	2.228	2.937	2.844	-92
4. Onderwijs	268	226	266	276	10
5. Sport, cultuur en recreatie	848	377	530	523	-7
6. Sociaal domein	11.758	4.345	11.223	11.558	335
7. Volksgezondheid en milieu	6.126	5.277	5.775	5.990	215
8. VHROSV	1.461	1.490	4.502	3.234	-1.268
Totaal Baten	24.341	14.368	26.353	25.759	-595
Totaal saldo programma's	-34.759	-38.459	-38.458	-37.014	1.444

Overhead en VpB (onvoorzien onder alg. dekkingsmiddelen)

Onderstaande tabel betreft een overzicht baten en lasten overhead en vennootschapsbelasting. Dit zijn taakvelden 0.4 (overhead) en 0.9 (vennootschapsbelasting)
Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Vershil JR 2025
0.4 Overhead					
Lasten	14.255	13.768	15.617	15.616	-1
Baten	314	71	71	178	107
Totaal 0.4 Overhead	-13.941	-13.697	-15.546	-15.438	108
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)					
Lasten	-26	0	0	0	0
Totaal 0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	26	0	0	0	0
Totaal overhead, vpB en onvoorzien	-13.915	-13.697	-15.546	-15.438	108

Algemene dekkingsmiddelen (inclusief onvoorzien)

Onderstaande tabel presenteert de baten en lasten met betrekking tot algemene dekkingsmiddelen. Dit betreft taakvelden 0.5 t/m 0.8.

Bedragen x €1.000

Algemene dekkingsmiddelen	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Vershil JR 2025
Lasten	1.331	305	576	621	45
Baten	52.833	51.921	54.911	55.577	666
Totaal algemene dekkingsmiddelen	51.502	51.616	54.335	54.956	621

Saldo baten en lasten

Onderstaande tabel presenteert het saldo van baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Vershil JR 2025
Lasten	74.660	66.900	81.005	79.010	-1.994
Baten	77.488	66.360	81.335	81.514	178
Saldo baten en lasten	2.828	-541	331	2.503	2.173

Mutatie in de reserves

Onderstaande tabel geeft de mutatie in de reserves weer.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Vershil JR 2025
Stortingen	1.685	25	5.983	7.134	1.151
Onttrekkingen	3.020	580	6.166	6.458	292
Totaal mutatie in	1.335	555	184	-675	-859

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Vershil JR 2025
de reserves					

Resultaat boekjaar

Het resultaat betreft de storting in de algemene reserve.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Vershil JR 2025
Stortingen	4.358	3.996	4.496	1.828	-2.668
Onttrekkingen	196	3.982	3.982	0	-3.982
Resultaat boekjaar	-4.163	-14	-514	-1.828	-1.313

B.3. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

B.3.1. Inleiding grondslagen

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de continuïteitsveronderstelling. Gemeenten kunnen in geval van nood terugvallen op een garantie vanuit het Rijk. Daarnaast is rekening gehouden met de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (hierna: BBV) en de financiële verordening conform artikel 212 gemeentewet. In de financiële verordening zijn de uitgangspunten voor het financiële beleid, de regels voor het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie vastgelegd. De BBV-voorschriften en de financiële verordening vormen de basis voor de balans, het overzicht van baten en lasten en de toelichtingen.

B.3.2. Algemene grondslagen voor waardering

Waardering activa en passiva

De waardering van de activa en passiva vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. De jaarstukken zijn opgesteld uitgaande van de veronderstelde continuïteit van de gemeentelijke organisatie.

Vaste activa

Afschrijving

Immateriële en materiële vaste activa worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals vermeld in de bijlage afschrijvingsbeleid van de Financiële verordening gemeente Westerveld. De afschrijving van activa start bij de ingebruikname van het desbetreffende goed, waarbij als uitgangspunt 1 januari van het jaar na ingebruikname wordt genomen. De afschrijvingsmethodiek is lineair waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen:

Gronden en terreinen niet afgeschreven)	13 – 38 jaar (op grond zelf wordt
Woonruimten	18 – 50 jaar
Bedrijfsgebouwen	13 – 50 jaar
Grond- weg en waterbouwkundige werken	15 – 50 jaar
Overige materiële vaste activa	4 – 25 jaar

Rente

De rente wordt berekend over de boekwaarde per 1 januari.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs, verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en eventuele afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Kosten voor het afsluiten van nieuwe geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Materiële vaste activa

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen derden die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. De naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa zijn onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Vlottende activa

Voorraden

Binnen de post voorraden wordt onderscheid gemaakt in de volgende soorten voorraden: grond- en hulpstoffen, onderhanden werk (waaronder bouwgronden in exploitatie), gereed product en handelsgoederen en vooruitbetalingen. De voorziening voor verliesgevende grondexploitaties worden gewaardeerd tegen contante waarden.

Grond- en hulpstoffen

De grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen die zijn gebaseerd op de gemiddeld betaalde inkoopprijs. Verschillen tussen de standaard verrekenprijs en betaalde inkoopprijs worden als resultaat verantwoord.

Onderhanden werk

De als 'onderhanden werken' opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), alsmede een redelijk toegerekende rente.

Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Voor het bepalen daarvan geldt de verplicht voorgeschreven methode van percentage of completion (POC-methode). Zolang er geen sprake is van een tussentijdse winstneming worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gereed product en handelsgoederen

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Hieronder vallen onder andere de uitgeleende gelden en vorderingen met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar.

Vorderingen (debiteuren)

De vorderingen en schulden zijn statisch bepaald en gewaardeerd tegen nominale waarde. In de financiële verordening is bepaald dat voor de vorderingen een voorziening wegens oninbaarheid wordt gevormd op basis van een individuele beoordeling op inbaarheid (de zogenaamde individuele toets). Voor openstaande vorderingen betreffende onroerendezaakbelastingen, rioolheffing en afvalstoffenheffing wordt, met uitzondering van individuele vorderingen groter dan € 50.000, een voorziening wegens oninbaarheid gevormd ter grootte van het historische percentage van oninbaarheid.

Schatkistbankieren en drempelbedragen

In principe dienen alle overtollige middelen in de Rijks schatkist te worden aangehouden. Het zogenaamde drempelbedrag is hierop een uitzondering. Het drempelbedrag is een minimumbedrag (afhankelijk van het begrotingstotaal van de gemeente) dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Dit bedrag staat verantwoord op de rekeningcourantverhouding met het Rijk.

Liquide middelen

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen. De liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de gemeente.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves. Het gerealiseerde resultaat, volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening, is op de balans ook gepresenteerd onder het eigen vermogen. Bij de vaststelling van de jaarrekening wordt dit bedrag bestemd. Conform het advies van de commissie BBV vindt er geen rentetoe rekening plaats aan de reserves.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichtingen of, dan wel het voorzienbare verlies. Rentetoe rekening aan voorzieningen is wettelijk niet toegestaan tenzij de waardering tegen contante waarde is of voorzieningen als gevolg van bijdragen van derden dit verplicht stellen. Bij de gemeente Westerveld is daarvan sprake bij de voorziening aangaande de pensioenverplichtingen ten behoeve van de voormalig wethouders. Deze is tegen de contante waarde van de toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben van oorsprong een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans is nadere informatie opgenomen.

B.3.3. Algemene grondslagen voor resultaatbepaling

Grondslagen resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Onder baten worden verstaan de baten die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen en die in het jaar als gerealiseerd kunnen worden beschouwd. Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld. De lasten worden bepaald met inachtneming van de eerder vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

De jaarlijks terugkerende arbeidskosten van vergelijkbaar volume betreffen een uitzondering. Deze worden toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De mutaties in reserves worden, zowel bij de begroting als bij de rekening, afzonderlijk verantwoord. Zowel het totaal van het saldo van baten en lasten als het rekeningresultaat zijn hierdoor inzichtelijk.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het college over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat zij schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten. Eventuele schattingen en hiermee verbonden aannames zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd.

Resultaatbestemming

Het gerealiseerde resultaat, volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening, is op de balans gepresenteerd onder het eigen vermogen. Bij de vaststelling van het jaarverslag wordt dit bedrag bestemd.

B.3.4. Algemene grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording

Algemene grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid 2025. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
  - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 16 december 2025 door de gemeenteraad is vastgesteld;
  - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de gemeenteraad zijn gemeld;
- Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens)

opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording;

- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:

- Een verantwoordingsgrens van 2% van de totale lasten (exclusief dotaties aan de reserves) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;

- Een rapporteringstolerantie van 2% van de totale lasten (exclusief dotaties aan de reserves) is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

B.4. Toelichting op de balans per 31 december

B.4.1. Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa van de gemeente Westerveld bestaan uit bijdragen aan activa in eigendom van derden en de voorbereidingskosten voor nog in exploitatie te nemen grondexploitaties.

Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt opgebouwd:

Immateriële vaste activa (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 01-01-2025	Investing	Vrijval	Afschrijving	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2025
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	105	585	-	2	-	688
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	1.338	261	691	-	-	908
Totaal Immateriële activa	1.443	846	691	2	-	1.596

De bijdragen aan activa in eigendom van derden betreft de bijdrage buitensport Havelte. De bijdrage betreft 40% van de totale bijdrage die wij verrichten.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief betreffen de voorbereidingskosten voor projecten die in de toekomst tot een grondexploitatie zullen leiden. De investeringen betreffen alle voorbereidingskosten die in 2025 verricht zijn. De vrijval bestaat volledig uit overboekingen van de immateriële vaste activa naar andere activapostities. Deze bestaat uit een overboeking van Vledder fase 2 naar de grondexploitaties en een overboeking van de woningen in project Hesselte naar de materieel vaste activa.

Materiële vaste activa

Bij de materiële vaste activa is geen sprake van afwaardering wegens duurzame waardevermindering. Onder de bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. De afschrijvingslasten zijn niet toegelicht omdat dit jaarlijks terugkerende lasten betreft.

Investerings met economisch nut

De specificatie en het verloop van de investeringen met economisch nut is als volgt:

Investerings met economisch nut (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2024	Correctie	Boekwaarde 01-01-2025	Investering	Desinvestering	Afsch
Gronden- en terreinen	5.147	0	5.147	0	266	
Bedrijfsgebouwen	18.700	187	18.887	1.810	0	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	932	0	932	1.282	1.096	
Vervoersmiddelen	774	1	775	224	0	
Machines, apparaten en installaties	379	43	422	101	0	
Overige materiele vaste activa	192	0	192	14	0	
Totaal economisch nut	26.124	231	26.355	3.431	1.362	

In 2025 hebben wij een correctie op de beginbalans doorgevoerd. In het verleden zijn afschrijvingen die betrekking hebben op economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven in mindering gebracht op activa met een economisch nut als gevolg van de inrichting van de activamodule. In 2025 hebben wij dit handmatig gecorrigeerd en hebben wij de correctie ook doorgevoerd in de beginbalans. Als gevolg hiervan daalt de beginwaarde van de investeringen met economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven met € 231.000 en stijgt de beginwaarde van de investeringen met economisch nut met € 231.000.

Investerings met economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven

De specificatie en het verloop van de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven is als volgt:

Investerings met economisch nut, waarvoor heffing wordt geheven (bedragen x	Boekwaarde 31-12-2024	Correctie	Boekwaarde 01-01-2025	Investering	Desinvestering	Afsch
--	------------------------------	------------------	------------------------------	--------------------	-----------------------	--------------

€ 1.000)

Bedrijfsgebouwen	1.040	-188	852	0	0
Machines, apparaten en installaties	167	-43	124	0	0
Totaal economisch nut wv. heffing	1.207	-231	976	0	0

In 2025 hebben wij een correctie op de beginbalans doorgevoerd. In het verleden zijn afschrijvingen die betrekking hebben op economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven in mindering gebracht op activa met een economisch nut als gevolg van de inrichting van de activamodule. In 2025 hebben wij dit handmatig gecorrigeerd en hebben wij de correctie ook doorgevoerd in de beginbalans. Als gevolg hiervan daalt de beginwaarde van de investeringen met economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven met € 231.000 en stijgt de beginwaarde van de investeringen met economisch nut met € 231.000.

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

De specificatie en het verloop van de investeringen met economisch nut is als volgt:

Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 01-01-2025	Investering	Desinvestering	Afschrijving	Bijdrage derden	Boekw 31-12-
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	15.211	1.101	0	713	0	
Overige materiele vaste activa	34	0	0	49	0	
Totaal maatschappelijk nut	15.245	1.101	0	762	0	1

Aanvullend dient onderscheid gemaakt te worden in de activa in de openbare ruimte met maatschappelijke nut met een aanschafdatum van voor 1 januari 2017 en een aanschafdatum van na 1 januari 2017. Met onderstaand overzicht is aan deze voorwaarde voldaan.

Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk	Boekwaarde 01-01-2025	Investering	Desinvestering	Afschrijving	Bijdrage derden	Boekw 31-12-
--	----------------------------------	--------------------	-----------------------	---------------------	----------------------------	-------------------------

nut (bedragen x € 1.000)						
Aanschaf voor 1 januari 2017	2.671	0	0	175	0	
Aanschaf na 1 januari 2017	12.574	1.101	0	587	0	
Totaal maatschappelijk nut	15.245	1.101	0	762	0	1

Financiële vaste activa

De post financiële vaste activa is als volgt opgebouwd:

Financiële vaste activa (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 01-01-2025	Vermeerdering	Vermindering	Aflossing	Afwaardering	Boekw 31-12
Kap. verstrekking aan deelnemingen	557	6	-	-	-	
Overige langlopende leningen	-2	7	4	-	-	
Overige uitzettingen met een looptijd < 1 jaar	679	222	229	93	-	
Totaal financiële vaste activa	1.234	235	233	93	-	

Kapitaalverstrekkingsen aan deelnemingen

Het saldo bestaat voornamelijk uit de kapitaalverstrekkingsen (aandelen) aan de ROVA en de BNG bank. De volledige post kapitaalverstrekkingsen aan deelnemingen is als volgt:

Kapitaalverstrekkingsen (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 01-01-2025	Vermeerdering	Vermindering	Aflossing	Afwaardering
Aandelen Waterleidingmij Drenthe (WMD)	1	-	-	-	
Aandelen Rendo N.V.	36	-	-	-	

Aandelen Waterleidingmij. Vitens	4	-	-	-
Aandelen Enexis Holding B.V.	15	-	-	-
Aandelen ROVA	383	-	-	-
Aandelen BNG	118	-	-	-
Aandelen Wadinko	-	6	-	-
Totaal kapitaalverstrekkingen	557	-	-	-

In 2025 zijn de aandelen van Wadinko, die reeds jaren in bezit zijn, verantwoord onder de financieel vaste activa. Dit betreft de enige mutatie in 2025.

Overige langlopende leningen

De overige langlopende leningen bestaan uit de nog te verrekenen posten inzake de fietsregeling.

Overige langlopende leningen (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 01-01-2025	Vermeerdering	Vermindering	Aflossing	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2025
Fietsplan gemeente Westerveld	-2	7	4	-	-	-

Overige uitzettingen met een looptijd van één jaar of langer

De overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer betreffen de uitzettingen bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN). De uitzettingen bij de SVN zijn de zonne- en startersleningen. Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

Overige uitzettingen met een looptijd van één jaar of langer (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 01-01-2025	Vermeerdering	Vermindering	Aflossing	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2025
Starterslening (4281)	451	222	84	67	-	522
Zonnelening 2016 (4283)	32	-	26	3	-	3
Zonnelening 2016 (4284)	2	-	2	-	-	0
Zonnelening	87	-	58	12	-	17

2017 (4285)					
Zonnelening 2018 (4286)	23	-	13	2	-
Zonnelening 2019 (9632)	84	-	46	10	-
Totaal Overige uitzettingen	679	222	229	93	-

In 2025 heeft de raad besloten meer middelen beschikbaar te stellen voor startersleningen. In 2025 heeft dit geleid tot een extra verstrekking van startersleningen van € 222.000. Daarnaast hebben we dit jaar onderscheid gemaakt tussen de door SVN uitgegeven leningen en de middelen die in het rekening courant opgenomen zijn. Hierdoor hebben wij € 229.000 overgeboekt van de financieel vaste activa naar de overlopende activa. Tot slot hebben er gedurende het jaar aflossingen plaatsgevonden op de uitstaande leningen voor € 93.000.

B.4.2. Vlottende activa

Vorraden

De voorraden van de gemeente Westerveld bestaan uit bouwgronden in exploitatie en gereed product en handelsgoederen. Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

Vorraden (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 01-01-2025	Voorziening	Balanswaarde 01-01-2025	Vermeerdering	Vermindering
Bouwgronden in exploitatie	927	857	69	1.815	1.150
Gereed product en handelsgoederen	1	-	1	5	1
Totaal Vorraden	928	857	70	1.820	1.151

Zie voor de onderbouwing van de boekwaardes en verloop de paragraaf grondbeleid.

Gereed product en handelsgoederen

Dit betreft in zijn volledigheid de voorraad gezondheidsverklaringen (CBR).

Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar

Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 01-01-2025	Stand 31-12-2025	Voorziening oninbaarheid	Boekwaarde 31-12-2025
Vorderingen op openbare	5.228	4.866	-	4.866

lichamen				
Rekeningcourantverhouding met het Rijk	7.787	13.576	-	13.576
Overige vorderingen	645	1.987	605	1.382
Totaal Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar	13.660	20.429	605	19.824

Schatkistbankieren

Drempelbedrag

In principe dienen alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Er zijn echter een aantal uitzonderingen. Eén daarvan is het drempelbedrag. Dat is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag is gelijk aan 2% van het begrotingstotaal voor gemeenten met een begrotingstotaal tot € 500 miljoen. Indien het begrotingstotaal hoger is dan € 500 miljoen is de drempel gelijk aan € 10 miljoen plus 0,2% van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat. Het drempelbedrag is minimaal € 1.000.000. Voor gemeente Westerveld geldt voor 2025 een drempelbedrag van € 1.338.000.

Berekening benutting drempelbedrag

Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. In principe hoeven dus alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitgaan in de schatkist te worden aangehouden. In 2025 hebben geen overschrijdingen plaatsgevonden van het drempelbedrag. In onderstaande tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren gedurende de vier kwartalen 2025 is geweest:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)						
Verslagjaar						
(1)	Drempelbedrag	1.338	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	233	241	236	238	
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.105	1.097	1.102	1.100	
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-	

(1) Berekening drempelbedrag

Verslagjaar		
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	66.900
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	66.900
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	
	(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	
	Drempelbedrag	1.338

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen

		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	21.004	21.937	21.754	21.894

(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	233	241	236	238

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit de bank- en kassaldi. Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

Liquide middelen (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 01-01-2025	Boekwaarde 31-12-2025
Legeskas		1
Kas Oekraïne		11
Totaal Kassaldi	12	5
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)		63
BNG (participatie)		189
Rabobank Havelte		7
Totaal Banksaldi	259	279
Totaal Liquide middelen	271	284

Het saldo op de werkrekening van de BNG is per 31-12-2025 negatief en wordt daarom onder de netto vlottende schulden gepresenteerd.

De liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de gemeente.

Overlopende activa

Voor sommige projecten is een subsidiebeschikking ontvangen van overheidsorganen. Voor zover er al subsidiabele kosten zijn gemaakt, is een deel van de toegezegde subsidie als opbrengst verantwoord in 2025. Het deel van die opbrengst wat hoger is dan een eventueel voorschot wat daadwerkelijk is ontvangen, is opgenomen onder de nog te ontvangen bijdragen. De overige overlopende activa bestaan uit overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.

Overlopende activa (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 01-01-2025	Boekwaarde 31-12-2025
Overige overlopende activa	2.617	3.410
Overige nog te ontvangen bedragen	2.988	3.007
Nog te ontvangen van het Rijk	1.004	524
Nog te ontvangen van andere overheden	762	840
Totaal Overlopende activa	7.371	7.781

Hieronder hebben wij het verloop van de nog te ontvangen bedragen van het rijk en van de andere overheden opgenomen.

Nog te ontvangen bedragen (uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel)	Boekwaarde 1-1-2025	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Terugbetalingen	Nog te ontvangen
Van Europese Lichamen	-	-	-	-	
G13 - Onderwijsroute	10	10			
H04 - Regeling stimulering sport	10				
H27B - Domein overstijgend samenwerken	74	74			
B2 - Gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	12	12			18
M16 - Opvang ontheemden Oekraïne	898	898			181
J17 - Realisatiestimulans					126
Algemene uitkering					189
Van het Rijk	1.004				
Beschermd wonen	762	762			766

Regiodeal Toerisme		36
Regiodeal Economie		38
Van overige Nederlandse overheidslichamen	762	
Totaal nog te ontvangen	1.766	

B.4.3. Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten. De aard van de reserve en de individuele mutaties op iedere reserve is hieronder afzonderlijk toegelicht.

Algemene reserve

De algemene, ook wel vrije reserve genoemd, is de reserve waar door de gemeenteraad geen bestemming aan is gegeven. Gevolg hiervan is dat deze reserve in beginsel vrij besteedbaar is. Deze reserve ontstaat door overschotten en tekorten in de exploitatie, welke niet in de resultaatbestemming specifiek worden bestemd. Het doel van de algemene reserve is het afdekken van algemene risico's en onvoorzienbare, niet uitstelbare en onvermijdelijke uitgaven, voor zover daarvoor geen dekking kan worden gevonden binnen de exploitatie.

Algemene Reserve (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2024	Correctie beginbalans	Boekwaarde 01-01-2025	Toevoeging	Onttrekking	Verminderen i.v.m. afschr. op activa
Algemene Reserve	5.321	-	5.321	1.503	250	

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn reserves waaraan door de gemeenteraad een specifieke bestemming gegeven is. De gemeenteraad is bevoegd deze bestemming te wijzigen.

Bestemmingsreserves (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2024	Correctie beginbalans	Boekwaarde 01-01-2025	Toevoeging	Onttrekking
Overhevelingsreserve	1.154	-	1.154	1.170	1.454
Bouw gemeentehuis	5.544	-	5.544	-	-
MFA Havelte	559	-	559	-	-

Huishoudelijk afval	2.066	-2.066	-	-	-
Fonds dorpshuizen	348	-	348	-	348
Zonnelingen	438	-	438	-	438
Versterken fysieke aantrekkelijkheid	1.203	-	1.203	-	1.203
Fonds maatschappelijke initiatieven	200	-	200	-	200
Invoering omgevingswet	114	-	114	895	-
Stad en Esch	1.715	-	1.715	-	1.715
Parkeerterrein Fredriksoord	300	-	300	-	300
Regiodeal	105	-	105	-	79
Woonimpuls	28	-	28	-	28
Klimaatakkoord	197	-	197	-	5
Maatschappelijk welzijn breed	4.679	-	4.679	3.235	558
Woningbouwopgaven	1.198	-	1.198	747	-
Totaal bestemmingsreserves	19.848	- 2.066	17.782	6.047	6.328

Het resultaat is € 1.827.723 voordelig.

Toelichting aard en doel reserves

Algemene reserve

De Algemene reserve is bedoeld voor het afdekken van algemene financiële risico's en onvoorzienbare, niet uitstelbare en onvermijdelijke uitgaven, voor zover daarvoor geen dekking kan worden gevonden binnen de exploitatie. De algemene reserve heeft een wettelijk kader. In het BBV is dit vastgelegd in artikel 43; lid 1.a..

Bestemmingsreserves

Overhevelingsreserve

Het BBV gaat uit van het stelsel van baten en lasten. Dit houdt in dat ten laste van een boekjaar de baten en lasten die op het boekjaar betrekking hebben moeten worden verantwoord. Hierdoor komen de budgetten die nog niet (volledig) zijn uitgeput te vervallen. Er kunnen situaties zijn die het wenselijk maken dat enkele activiteiten in het volgende boekjaar worden voortgezet of alsnog worden opgestart. Deze reserve is bedoeld om voor deze activiteiten de resterende budgetten door te zetten naar het nieuwe begrotingsjaar.

Gemeentehuis

De reserve is bestemd voor de dekking van de kapitaallasten van de bouw van het gemeentehuis op basis van een planning gedurende de afschrijvingstermijn van het gemeentehuis. Er vindt geen jaarlijkse dotatie plaats (dotatie heeft aan het begin plaatsgevonden). De kapitaallasten worden jaarlijks aan de reserve onttrokken.

MFA Havelte

De reserve is bestemd voor de dekking van een deel van de kapitaallasten van vervanging van de openbare basisschool, het gymnastieklokaal en enkele andere ruimtes in Havelte. Er vindt geen jaarlijkse dotatie plaats (dotatie heeft aan het begin plaatsgevonden). De kapitaallasten worden jaarlijks aan de reserve onttrokken.

Fonds dorpshuizen

De reserve was bestemd voor de dekking van onderhoud aan dorpshuizen, waarvan de gemeente een derde deel kan financieren. Hierop kunnen de dorpshuizen eens per tien jaar een beroep doen. Tevens is de reserve bestemd voor onvoorziene uitgaven of niet op te brengen grote uitgaven door de dorpshuizen. Bij het vaststellen van de 1^e Bestuursrapportage 2025 heeft de raad besloten om de reserve op te heffen en het resterende saldo toe te kennen aan de bestemmingsreserve maatschappelijk welzijn breed.

Zonnelingen

De reserve was bestemd voor het beschikbaar stellen van leningen ter stimulering voor het opwekken van duurzame energie. Het betreft hier twee zonnelingen:

1. Voor maatschappelijke organisaties (verenigingen/dorpshuizen/kerken/sportaccommodaties); en
2. Voor particulieren.

Bij het vaststellen van de 2^e Bestuursrapportage 2025 heeft de raad besloten om de reserve op te heffen en het resterende saldo toe te kennen aan de bestemmingsreserve woningbouwopgaven..

Versterking fysieke aantrekkelijkheid

De reserve was bestemd ter versterking van de fysieke aantrekkelijkheid van de gemeente en de lokale economie. De reserve gold als dekking voor activiteiten die bijdragen aan kwaliteitsverbetering van de infrastructuur, bevordering van de cultuurhistorie en versterking van de lokale economie. Bij het vaststellen van de 1^e Bestuursrapportage 2025 heeft de raad besloten om de reserve op te heffen en het resterende saldo toe te kennen aan de algemene reserve.

Maatschappelijke voorzieningen

De reserve was bestemd als fonds voor maatschappelijke voorzieningen in de dorpen/kernen. Er kan beroep op het dit fonds worden gedaan indien een dorpshuis, zwembad of andere maatschappelijke voorziening dringend financiële steun nodig heeft om de accommodatie veilig, schoon en functioneel te houden. Bij het vaststellen van de 1^e Bestuursrapportage heeft de raad besloten om de reserve op te heffen en het resterende saldo toe te kennen aan de bestemmingsreserve maatschappelijk welzijn breed.

Invoering omgevingswet

De reserve is bestemd voor de uitgaven die te maken hebben met de invoering van de omgevingswet. De omgevingswet bundelt de wetgeving en de regels voor ruimte, wonen, infra, milieu, natuur en water naar een basis voor een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving. In het project zal het Deelproject Beleid & Regels, met ondersteuning van een extern adviesbureau, uitvoering geven aan de implementatie. Een Omgevingsvisie en Omgevingsplan zullen ontwikkeld worden. De onttrekkingen mogen op basis van de werkelijke kosten plaatsvinden.

Stad & Esch

De reserve was bestemd voor de dekking van de kapitaallasten van sportaccommodatie en ontmoetingsruimte Stad en Esch Diever. Bij het vaststellen van de 1^e Bestuursrapportage 2025 heeft de raad besloten om de reserve op te heffen en het resterende saldo toe te kennen aan de bestemmingsreserve maatschappelijk welzijn breed.

Parkeerterrein Frederiksoord

De reserve was bestemd voor de dekking van de kapitaallasten van parkeerterrein Frederiksoord. Bij het vaststellen van de 1^e Bestuursrapportage 2025 heeft de raad besloten om de reserve op te heffen en het resterende saldo toe te kennen aan de algemene reserve.

Regiodeal

De reserve is bestemd voor de projecten richten zich er vooral op om de brede welvaart in de Regio te versterken. Het gaat om vijf opgaven op het gebied van:

1. circulair ondernemen door het MKB;
2. een toekomstbestendige arbeidsmarkt;
3. evenwichtige groei in Zwolle én op het platteland;
4. klimaatadaptie; en
5. duurzame governance.

Binnen de Regio Deal wordt hier op een samenhangende wijze aan gewerkt. De mutatie in deze reserve wordt bepaald met als gedachte dat de uitkomst dat de Regiodeal budgetneutraal door de exploitatie loopt.

Woonimpuls

De reserve is bestemd voor de uitgaven die bijdragen aan de woningbouwimpuls. Met een addendum op de Woonvisie en een meerjarig uitvoeringsprogramma worden de plannen voor de komende jaren concreet gemaakt. Verschillende typen onderzoek zullen gedaan worden, stedenbouwkundige verkenningen en mogelijke experimenten. Omdat op dat moment nog geen grondexploitatie is gestart (en zelfs niet duidelijk is of dat ooit zal gebeuren), is er een apart budget nodig waar de onderzoekskosten en extra personeelskosten uit gefinancierd dienen te worden. Daar is deze reserve voor ingesteld. De daadwerkelijke kosten binnen dit project mogen uit deze reserve gedekt worden.

Uitvoering klimaatakkoord

Binnen team Duurzaamheid zal capaciteit worden ingezet voor de uitvoering van het Nationale Klimaatakkoord en andere wettelijke taken, zoals het opstellen van beleid voor duurzaamheid en het inregelen van regionale ontwikkelingen in de eigen organisatie (onder andere Regionale Energie Strategie, Transitie Visie Warmte, Fluvius Platform Water). Deze reserve is ingesteld om de kosten die daarmee samenhangen te dekken. Onttrekking uit deze reserve mag plaatsvinden op basis van daadwerkelijk gemaakte kosten.

Maatschappelijke welzijn breed

Deze reserve is bestemd voor de dekking van uitgaven/kosten voor voorzieningen in de breedste zin van het maatschappelijk domein. Resultaten binnen het maatschappelijk domein mogen toegevoegd worden dan wel onttrokken worden aan deze reserve.

Woningbouwopgaven

Deze reserve is bestemd voor het opvangen van toekomstige fluctuaties en risico's in de grondexploitaties en woningbouwprojecten niet zijnde personele lasten. De kosten/nadelen die hiermee verband houden mogen op realisatie basis onttrokken worden aan deze reserve.

Voorzieningen

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor alle overeengekomen verplichtingen, en voor verplichtingen die in rechte afdwingbaar zijn. Een voorziening heeft dus een verplichtend karakter. Een voorziening wordt gevormd omdat de activiteit of het doel dat gerelateerd is aan de verplichting, voor de balansdatum extra middelen nodig heeft. Een voorwaarde is dat de omvang van de extra middelen redelijkerwijs goed in te schatten is.

Voorzieningen worden gevormd in de volgende gevallen (artikel 44 BBV):

1. Voor verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar redelijkerwijs wél is in te schatten;
2. Voor bestaande risico's van verplichtingen en verliezen, die voor de balansdatum extra middelen nodig hebben en waarvan de omvang redelijkerwijs in te schatten is;

3. Voor kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt. Voorwaarde hiervoor is dat de oorsprong voor het maken van die kosten ligt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand jaar. Bovendien moet de voorziening leiden tot een gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
4. Voor de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, lid 1, onder b BBV; en
5. Voor middelen die van derden zijn verkregen en die aan een specifiek doel besteed moeten worden. Te denken valt hierbij aan leges die met een specifiek doel geheven zijn.

Voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2024	Correctie beginbalans	Boekwaarde 1-1-2025	Toevoeging	Aanwending	V b
Voorziening ten behoeve van toekomstige verplichtingen en/of verliezen						
Voormalige bestuurders en personeel	1.699	-	1.699	1.356	236	
Voorziening Verlofrechten	366	-	366	354	-	
Voorziening Verlofrechten (alleen WSW)	109	-	109	12	-	
Voorziening RVU	-	-	-	85	-	
Subtotaal	2.174	-	2.174	1.807	236	
Voorziening ter egalisatie van kosten						
Meerjaren onderhoud gebouwen	2.020	-	2.020	311	278	
Meerjaren onderhoud kunstwerken	533	-	533	10	13	
Meerjaren grootonderhoud wegen	4.984	-	4.984	2.040	100	
Subtotaal	7.537	-	7.537	2.361	391	
Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing						
Vervangingsinvestering riolering	6.407	-	6.407	700	1.065	
Subtotaal	6.407	-	6.407	700	1.065	
Voorziening ten behoeve van gelden van derden met een gebonden bestemming						

Egalisatievoorziening riolering	760	-	760	-	101
Egalisatievoorziening huishoudelijk afval		2.066	2.066	538	-
Subtotaal	760	2.066	2.826	538	101
Totaal Voorzieningen	16.878	2.066	18.944	5.406	1.793

Toelichting aard en doel voorzieningen

Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen

Voorziening APPA

De voorziening APPA is bestemd voor het kunnen voldoen aan de pensioenverplichtingen ten behoeve van de (ex) wethouders. De voorziening wordt gebaseerd op basis van een actuariële berekening. De uitgangspunten zijn hierbij gebaseerd op de circulaire APPA zoals die door het ministerie beschikbaar gesteld is. Daarnaast is de voorziening gebaseerd op de dekkingsgraad van het ABP zoals deze in december van het boekjaar bekend is gemaakt door het ABP. Onttrekkingen vinden plaats op basis van het daadwerkelijk uitkeren aan de ex wethouders voor zover zij reeds aanspraak maken op pensioen. Daarnaast kunnen dotaties en onttrekkingen (vrijval) zich voordoen indien de rekenrente of de dekkingsgraad van het ABP wijzigt. Voor het bepalen van de voorziening hebben wij gebruik gemaakt van een rekenrente van 2,954% in lijn met de circulaire APPA. Qua dekkingsgraad is aangesloten op de dekkingsgraad van het ABP van december 2025, zijnde 123,5%

Voorziening verlofrechten

Binnen de CAO van de gemeente bestaan verschillende mogelijkheden om uren te sparen voor verschillende vormen van verlof. Voor deze verlofrechten geldt dat ze in enig jaar opgebouwd worden en in toekomstige jaren uitbetaald dan wel benut kunnen worden. De gemeente heeft er voor gekozen om een voorziening te vormen voor deze rechten, voor zover ze niet jaarlijks van vergelijkbare omvang zijn. In dit kader is de voorziening op te delen naar een deel voor de ouderschapsverlofrechten, het spaarverlof en het overige verlof (met uitzondering van het wettelijke verlof).

Voorziening verlofrechten (alleen WSW)

De gemeente heeft in het verleden de medewerkers van Larcom overgenomen en ook voor deze medewerkers geldt dat zij verlofrechten hebben die in de toekomst zorgen voor een uitstroom van middelen of het opnemen van deze rechten met doorbetaling van salaris. Om die reden hebben wij hier ook een voorziening voor gevormd.

Voorziening RVU

Als onderdeel van de CAO 2023 is de RVU (regeling Vervroegde Uittreding) geïntroduceerd. Medewerkers kunnen gebruik maken van de RVU wanneer zij aan bepaalde voorwaarden voldoen. In 2025 hebben een tweetal medewerkers aangegeven hier gebruik van te gaan maken. Om die reden heeft de gemeente een voorziening getroffen voor € 85.000 om de uitstroom van middelen te bekostigen.

Voorzieningen ter egalisatie van kosten

Voorziening meerjarenonderhoud gebouwen

Het doel van deze voorziening is het financieren en dekken van planmatig onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen. De voorziening is gebaseerd op het meerjarenonderhoudsplan. Hierin is de jaarlijkse dotatie bepaald. De onttrekking vindt plaats op basis van de werkelijke gemaakte kosten. De onttrekking vanuit de voorziening verloopt niet rechtstreeks, maar via een dekkingsrekening op het betreffende product. Aan het einde van ieder boekjaar wordt de toereikendheid van de voorziening beoordeeld.

Voorziening onderhoud kunstwerken

Het doel van deze voorziening is het financieren en dekken van planmatig onderhoud aan de kunstwerken (bruggen, vlonders, beschoeiingen en dergelijke). De voorziening is gebaseerd op het meerjarenonderhoudsplan. Hierin is de jaarlijkse dotatie bepaald. De onttrekking vindt plaats op basis van de werkelijke gemaakte kosten. De onttrekking vanuit de voorziening verloopt niet rechtstreeks, maar via een dekkingsrekening op het betreffende product. Aan het einde van ieder boekjaar wordt de toereikendheid van de voorziening beoordeeld.

Voorziening groot onderhoud wegen

Het doel van deze voorziening is het financieren en dekken van planmatig onderhoud aan de wegen. De voorziening is gebaseerd op het meerjarenonderhoudsplan. Hierin is de jaarlijkse dotatie bepaald. De onttrekking vindt plaats op basis van de werkelijke gemaakte kosten. De onttrekking vanuit de voorziening verloopt niet rechtstreeks, maar via een dekkingsrekening op het betreffende product. Aan het einde van ieder boekjaar wordt de toereikendheid van de voorziening beoordeeld.

Voorzieningen ten behoeve van bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen

Vervangingsinvestering riolering

De voorziening is gevormd ter uitvoering van de toekomstige vervangingsinvesteringen. De voorziening is gebaseerd op een meerjaren investeringsplan. Op basis van dit investeringsplan is de jaarlijkse dotatie bepaald, welke vanuit het product riolering jaarlijks in de voorziening gestort wordt. De onttrekkingen vinden plaats op het moment dat de vervangingsinvestering plaatsvindt. Op het moment dat er namelijk sprake is van een vervanging van riolering (die onderdeel zijn van het onderliggende investeringsplan), dient op grond van het BBV deze direct door deze voorziening gedekt te worden, waardoor er sprake is van zogenaamde netto activering.

Voorzieningen in verband met van derden verkregen middelen

Voorziening riolering

Het doel van deze voorziening is om middelen die specifiek voor riolering zijn bestemd beschikbaar te houden voor toekomstige kosten van riolering. Het saldo in de voorziening wordt gebruikt voor een gelijkmatige verdeling van de kosten van riolering over een aantal begrotingsjaren. Hiermee wordt een (forse) schommeling van de rioolheffing binnen de verschillende begrotingsjaren van het meerjarenperspectief voorkomen.

Voorziening huishoudelijk afval

Het doel van deze voorziening is om middelen die specifiek voor de afvalstoffenheffing zijn bestemd beschikbaar te houden voor toekomstige kosten van afvalverwerking. Het saldo in de voorziening wordt gebruikt voor een gelijkmatige verdeling van de kosten van afvalverwerking over een aantal begrotingsjaren. Met uiteindelijk als doel het beperken van jaarlijkse fluctuaties in het tarief voor de afvalstoffenheffing.

Vaste schulden met een looptijd langer dan een jaar

De vaste schulden van de gemeente Westerveld bestaan ultimo 2025 enkel uit onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen.

Onderhandse leningen

De onderhandse leningen bestaan volledig uit onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen. De totale vaste schulden bedragen circa € 10,3 miljoen. Het verloop van de vaste schulden is hieronder opgenomen.

Lening (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 01-01-2025	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2025
BNG 98177	800	200	600
BNG 112544	2.400	120	2.280
BNG 113821	800	800	0
BNG 115758	5.520	240	5.280
BNG 116153	2.400	300	2.100
Totaal leningen	11.920	1.660	10.260

De rentelast voor de langlopende leningen voor 2025 betreft: € 241.269. Een nadere toelichting op de opgenomen geldleningen is opgenomen in de paragraaf D: financiering.

B.4.4. Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een looptijd korter dan een jaar

De netto-vlottende schulden bestaan uit negatieve banksaldi en overige schulden.

Vlottende schulden (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 01-01-2025	Mutaties 2025	Boekwaarde 31-12-2025	
Banksaldi BNG		-	18	18
Overige schulden	2.336	895		3.231
Totaal Vlottende schulden	2.336	913		3.249

Banksaldi

Betreft de rekeningcourantverhouding bij de BNG voor afgerond € 18.000.

Overige schulden

De overige vlottende schulden bestaan uit de crediteurenpositie van de gemeente. De positie bestaat uit de daadwerkelijk ontvangen facturen die betrekking hebben op boekjaar 2025, verminderd met de vooruit ontvangen facturen voor boekjaar 2026. De crediteuren zijn in 2025 gestegen met € 913.000 tot een saldo van € 3.249.000

Overlopende passiva

De overlopende passiva bestaan vooral uit de verplichtingen die zijn opgebouwd in het begrotingsjaar maar pas in latere boekjaren tot een betaling zullen leiden en vooruit ontvangen middelen die voor een specifiek doel ingezet gaan worden, waarvan de kosten in een later jaar gemaakt worden.

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 01-01-2025	Boekwaarde 31-12-2025
--	--------------------------	--------------------------

Verplichtingen opgebouwd in het begrotingsjaar	2.069	2.610
Ontvangen voorschot met specifiek doel	4.092	7.246
Totaal Overlopende passiva	6.161	9.856

De uitsplitsing van de ontvangen voorschotten met een specifiek doel is hieronder opgenomen.

Specificatie ontvangen voorschotten met specifiek doel (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2025	Ontvangen bedragen	Vrijgevalen bedragen	Terugbetalingen	Boekwaarde 31-12-2025
Ontvangen voorschotten van Europese Lichamen	-	-	-	-	-
Sisa J94 Spuk LAI	2490	1.137	3		3.624
Sisa E44b klimaatadaptatie	170		22	148	0
Cdoke	514	838	374		978
Subsidie energiearmoede	372		22258		349
Subsidie Regiodeal Toerisme	3.074		3074		0
Subsidie Regiodeal Economie	90		90		0
Sisa D23	148				148
Sisa DRE13C		828			828
Regiodeal gedeeld geluk VRO J4B		444	2		442
M16		277			277
H4 Spuk Sport		54			54
G10 en G13		149			149

G04		6		67
Dumava		101		101
St Welzijn Mensenwerk		16		16
Ontvangen voorschotten van het Rijk	3.788			6.972
Vereningsbijdrage Vitale Vakantieparken	133			133
Exploitatiebijdragen	123	86	123	86
Schoolpleinrevolutie	40		40	0
Klimaatadaptatie	10	8	3	15
Cdoke		40		40
Ontvangen voorschotten van overige Nederlandse overheidslichamen	306			274
Totaal ontvangen voorschot met specifiek doel	4.092			7.246

B.4.5. Waarborgsommen en garanties

Waarborgsommen en garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke en rechtspersonen kan als volgt naar aard van de geldlening gespecificeerd worden:

Gewaarborgde leningen (bedragen x € 1.000)	Hoofdsom	Boekwaarde 01-01-2025	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2025	Dekking
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen					
Stichting Actium BNG 84764	3.392	466	229	237	76%

Stichting Actium BNG 86225	12.132	2.387	749	1.638	59%
Stichting sporthal Vledder BNG 89572	210	49	11	38	100%
Stichting sporthal Vledder BNG 90704	208	41	13	28	100%
Stichting Biblionet Drenthe BNG 85810	228	47	15	32	100%
Stichting De Menning E1234750	1.134	142	28	114	100%
St. Nat. Restauratiefonds 804544026/804544034	242	33	25	8	100%
Voetbalvereniging Dwingeloo 10029939	110	79	6	73	50%
Subtotaal	17.727	3.244	1.076	2.168	

Af: 24% Stichting Actium BNG 84764	-814	-112	-55	-57	
Af: 41% Stichting Actium BNG 86225	-4.948	-974	-306	-668	
Af: 50% Voetbalvereniging Dwingeloo 10029939	-55	-39	-3	-36	
Subtotaal	-5.818	-1.125	-364	-761	

Totaal gwaarborgde leningen	11.838	2.119	712	1.407	
--	---------------	--------------	------------	--------------	--

Garantiestellingen (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 01-01-2025	Toevoeging	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2025
WSW achtervang	49.299	10.468	3.664	56.103
Totaal	49.299	10.468	3.664	56.103

garantstellingen

De gewaarborgde leningen WSW betreffen de garantstellingen voor de woningbouwverenigingen die sociale woningen verhuren in onze gemeente. Wanneer een woningbouwvereniging niet aan de aflossingsverplichting van de afgesloten leningen kan voldoen, zal in eerste instantie de niet nagekomen verplichting worden gedekt uit het WSW-fonds. Als hier onvoldoende financiële middelen in zijn, zal de gemeente hiervoor worden aangesproken.

B.4.6. Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijvende financiële verplichtingen. Hierna volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen.

Wij hebben voor de uitvoering van de Wmo met diverse zorgaanbieders langdurige contracten afgesloten. De contracten hebben onder meer betrekking op huishoudelijke verzorging, hulpmiddelen en collectief vraagafhankelijk vervoer. Daarnaast hebben wij overeenkomsten die meerdere jaren lopen voor softwarelicenties en onderhoudscontracten.

B.4.7. EMU-saldo

EMU saldo 2025

Het EMU-saldo is het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven van de collectieve sector (Rijk, mede-overheden en sociale fondsen). Het EMU-saldo wijkt af van het begrip exploitatiesaldo waarmee gemeenten en provincies werken. Het verschil zit onder meer in een andere behandeling van investeringen, afschrijvingen en voorzieningen. Voor de berekening van het EMU-saldo wordt mede gebruik gemaakt van de balans. Over de hoogte van het EMU-tekort zijn binnen Europa afspraken gemaakt. De Wet Houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) is de Nederlandse uitwerking van de Europese afspraken ten aanzien van de overheidsfinanciën. Deze wet moet de begrotingsdiscipline op nationaal en decentraal niveau waarborgen.

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven van de overheid op transactiebasis in een bepaalde periode (boekjaar). Eenvoudig gezegd geeft het EMU-saldo aan of er in een bepaald jaar meer geld is uitgegeven dan er in dat jaar is binnengekomen, of dat er netto geld is overgehouden.

Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de gemeenten.

Referentiewaarde EMU-saldo

Europa let op de schuld van gemeenten, dat gebeurt via het EMU-tekort. Dit is de begrenzing van het bedrag waarmee de totale netto schuld van alle gemeenten in een jaar mag groeien. De bedoeling is dat het gezamenlijke tekort van de gemeenten onder het plafond voor het EMU-tekort blijft. Iedere gemeente heeft een individuele EMU-referentiewaarde, die is afgeleid van dat plafond. Voor Westerveld bedroeg deze voor het jaar 2025 € 3.480.000 zoals te lezen was in de septembercirculaire 2024.

Berekening EMU-saldo

Het EMU-saldo van de gemeente Westerveld komt voor het boekjaar 2025 uit op positief € 7.917.000. Dit betekent dat in EMU-termen de inkomsten hoger zijn dan de uitgaven. Het EMU-saldo van de gemeente Westerveld is dus tekort verlagend aan het EMU-saldo van Nederland. De eerder genoemde referentiewaarde wordt niet overschreden. Hieronder volgt een overzicht van de berekening van het EMU saldo.

Berekening EMU-saldo (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2024	Realisatie 2025
A. Geraamd resultaat voor mutatie reserves	2.826	2.503
B. Mutatie immateriële vaste activa	980	153
C. Mutaties voorzieningen	1.971	3.612
D. Mutatie voorraden	1.022	1.546
E. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop immateriële vaste activa	0	0
F. Berekend EMU-saldo	6.799	7.818
G. EMU-saldo referentiewaarde	3.161	3.480
H. Verschil saldo en referentiewaarde	3.638	4.338

B.5. Toelichting op overzicht van baten en lasten

B.5.1. Toelichting op overzicht van baten en lasten

Toelichting

Het overzicht van baten en lasten geeft in een oogopslag inzicht in het saldo van de programma's, het saldo van de dekkingsmiddelen en het saldo van de mutatie bestemmingsreserves. De programma's geven de baten en lasten zonder de mutatie reserves. Programma gebonden inkomsten, zoals rioolheffing en heffing van reinigingsrechten, worden wel meegenomen in de baten van het respectievelijke programma.

Toelichting op de programma's

Voor een toelichting op de programma's wordt verwezen naar het Programmaplan.

Overhead

Voor een toelichting op de overhead wordt verwezen naar de overige programma onderdelen en naar de paragraaf E: Bedrijfsvoering.

Vennootschapsbelasting

Gemeenten zijn sinds 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.

Hierbij gaat het uitsluitend om winstgevende activiteiten waarbij in algemene zin sprake is van een onderneming. Voor de gemeente Westerveld gaat het alleen om de grondexploitaties. Tot en met 2022 is de VpB-aangifte gedaan en afgerekend.

Voor zover we dat op basis van de nu bekende regelgeving in kunnen schatten, is er sprake van fiscale winsten op de grondexploitaties in de jaren 2021 t/m 2025, met uitzondering van 2024 waarin een verlies wordt verwacht. Voor deze verliezen is een voorziening opgenomen op de balans waardoor er geen resultaat-effect is. Fiscale winsten en verliezen zijn verrekenbaar (carry forward en backward) waardoor de VpB-last in de toekomst gering zal zijn. De winsten worden conform het voorzichtigheidsprincipe gepresenteerd als ze werkelijk gerealiseerd zijn. Daarom kiezen wij ervoor om in het boekjaar 2024 en verder geen last voor de vennootschapsbelasting te verantwoorden.

Onvoorzien

In de begroting 2025 is een post voor onvoorzien van € 20.000 (€ 1 per inwoner) opgenomen. Dit bedrag is bestemd om eventuele tegenvallers op te vangen en nog niet te kwantificeren uitgaven die zich in de loop van het verslagjaar voor doen. De besteding daarvan is voorbehouden aan het college. In 2025 zijn er geen uitgaven op dit budget gedaan.

B.5.2. Overzicht mutaties reserves

Toevoegingen en onttrekkingen reserves

De gemeente Westerveld heeft bestemmingsreserves gevormd in het verleden voor een specifiek doel. Jaarlijks vinden stortingen en onttrekkingen plaats. Ten behoeve van het inzicht is onderstaand overzicht opgenomen van de mutaties reserves per programma. Per mutaties is de begrote mutatie gepresenteerd. In de toelichting op de geprognosticeerde balans is een overzicht opgenomen van het toekomstige verloop van de reserves.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Verschil JR 2025
Stortingen	1.685	25	5.983	7.134	1.151
Onttrekkingen	3.020	580	6.166	6.458	292
Totaal mutatie reserves	1.335	555	184	-675	-859

Toelichting op reserves

Voor een nadere toelichting op de reserves wordt verwezen naar paragraaf B.4.3. Vaste passiva

B.5.3. Incidentele baten en lasten

Achtergrond

Excel-tabel

Incidentele baten en lasten	Begroting voor wijziging	Mutatie 1e Burap	Mutatie 2e Burap	Begroting na wijziging	Realisatie 2025
<u>Incidentele baten</u>					
<u>Programma 0</u>					
Verkoop Veldwikke opbrengst			525.000	525.000	525.000
<u>Programma 3</u>					
The Passion			379.000	379.000	0
<u>Programma 6</u>					
Budget taalschool	55.000			55.000	55.000
<u>Algemene dekkingsmiddelen</u>					
Decentralisatie uitkering Bibliotheken		100.000		100.000	100.000
Verkiezingen			60.000	60.000	60.000
LBV LBV plus			100.000	100.000	100.000
<u>Reserve mutaties</u>					
Bestemmingsreserve RegioDeal		105.000		105.000	79.320

Incidentele baten en lasten	Begroting voor wijziging	Mutatie 1e Burap	Mutatie 2e Burap	Begroting na wijziging	Realisatie 2025
Bestemmingsreserve Uitvoering klimaatakkoord		93.000	-42.000	51.000	5.715
Bestemmingsreserve Fonds dorpshuizen		348.000		348.000	347.750
Bestemmingsreserve Versterking Fysieke Aantrekkelijkheid		1.203.000		1.203.000	1.203.000
Bestemmingsreserve Maatschappelijke voorzieningen		200.000		200.000	200.000
Bestemmingsreserve Stad & Esch		1.715.000		1.715.000	1.715.263
Bestemmingsreserve Parkeerterrein Frederiksoord		300.000		300.000	300.000
Bestemmingsreserve Maatschappelijk Welzijn Breed		434.000	590.000	1.024.000	557.958
Algemene reserve			250.000	250.000	250.000
Subtotaal incidentele baten (A)	55.000	4.498.000	1.862.000	6.415.000	5.499.006
<i>Incidentele lasten</i>					
<u>Programma 0</u>					
Verkiezingen		15.000	60.000	75.000	75.000
APPA voorziening			677.000	677.000	677.000
Verkoop Veldwikke boekwaarde			207.000	207.000	207.000
<u>Programma 1</u>					
Brandweerkazernes Havelte en Vledder	125.000	25.000		150.000	150.000
<u>Programma 2</u>					
Fietsnota	882.000			882.000	802.000
<u>Programma 3</u>					
Opstellen visie vrijetijdseconomie	100.000	43.000		143.000	125.000
The Passion			629.000	629.000	12.837
<u>Programma 4</u>					
Eenmalige bijdrage renovatie IHP		334.000		334.000	-
Inrichting tijdelijke units basisschool de Bron		12.000		12.000	12.000
Opstellen Integraal Huisvestingsplan		48.000		48.000	48.000
<u>Programma 5</u>					
Bomenplan	175.000			175.000	175.000
Bijdrage aan sportverenigingen		36.000		36.000	52.188
Decentralisatie uitkering Bibliotheken		100.000		100.000	100.000
Aanplanten bomen		56.000		56.000	56.000
<u>Programma 6</u>					
Taalschool	55.000			55.000	55.000
Zwemlessen statushouders	28.000			28.000	28.000
Bijdrage schuldhulpverlening		60.000		60.000	60.000
<u>Programma 7</u>					
Juridische advieskosten handhavingsverzoeken gewasbeschermingsmiddelen		100.000		100.000	55.000
LBV LBV plus			100.000	100.000	40.000

Incidentele baten en lasten	Begroting voor wijziging	Mutatie 1e Burap	Mutatie 2e Burap	Begroting na wijziging	Realisatie 2025
<u>Programma 8</u>					
Uitvoeringskosten omgevingswet			139.000	139.000	139.000
<u>Programma OVH</u>					
Transformatie PPLG	83.000			83.000	83.000
Opstellen visie Dienstverlening		43.000		43.000	6500
Diverse ICT projecten		50.000		50.000	50.000
BAG medewerker		51.000		51.000	51.000
<u>Reserve mutaties</u>					
Bestemmingsreserve Maatschappelijk Welzijn Breed		2.263.000	700.000	2.963.000	3.234.849
Bestemmingsreserve omgevingswet			489.000		
Algemene reserve		1.503.000		1.503.000	1.503.000
Bestemmingsreserve woningbouwopgaven			318.000	318.000	309.419
Subtotaal incidentele lasten (B)	1.448.000	4.739.000	3.319.000	9.506.000	8.106.793
Saldo incidentele baten en lasten (B-A)	1.393.000	241.000	1.457.000	3.091.000	2.607.787

Criteria

De incidentele baten en lasten zijn opgesteld met in achtneming van de door de commissie BBV daarvoor opgestelde richtlijnen in haar notitie 'structurele en incidentele lasten en baten'. Baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar of minder voordoen, kunnen beoordeeld worden als 'incidenteel', waarbij rekening wordt gehouden met de soort of de eigenschap van de begrotingspost.

Ter invulling is in de inventarisatie van incidentele baten en lasten hierna uitgegaan van de volgende criteria:

- lasten/baten die alleen in het jaar 2025, 2026, 2027 of 2028 voorkomen;
- lasten/baten die zich maximaal gedurende drie jaar voordoen (2025-2027);
- lasten/baten waarvan de eindigheid vast ligt op basis van raadsbesluit en/of toekenningsbesluit, ook als de looptijd langer is dan drie jaar;
- onttrekkingen en toevoegingen aan reserves met een looptijd korter dan drie jaar.

Toelichting

Het saldo incidentele baten en lasten in 2025 is € 2.607.787 negatief. Het aandeel lasten is groter dan het aandeel baten. Het evenwicht tussen structurele baten en lasten neemt daardoor toe. Het rekeningresultaat 2025 gecorrigeerd voor dit negatieve saldo blijft structureel positief. Reden waarom het kengetal in de paragraaf B weerstandsvermogen positief wordt weergegeven. Een overzicht (het saldo) van de afwijkingen op incidentele baten en lasten wordt gegeven onder paragraaf B.5.1 .

B.5.4. Verantwoording Wet Normering Topinkomens (WNT)

WNT

Het BBV schrijft voor dat de salarissen van de griffier en gemeentesecretaris inzichtelijk behoren te zijn in verband met de Wet Normering Topinkomens. Onderstaande tabel geeft de gegevens van de leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functie vervulling, inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

De WNT is van toepassing op Gemeente Westerveld. Het voor Gemeente Westerveld toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000 (Betreft het Algemeen Bezoldigingsmaximum)

Gegevens 2025	D.B. Bruijn	R. Weernekens
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	116.973	94.787
Beloningen betaalbaar op termijn	18.604	15.101
Subtotaal	135.577	109.888
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	246.000	246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	135.577	109.888
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2024		
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	110.912	90.421
Beloningen betaalbaar op termijn	17.989	15.465
Subtotaal	128.901	105.886

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000	233.000
Totale bezoldiging	128.901	105.886

B.5.5. Analyse begrotingsrechtmatigheid

Analyse begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidsverantwoording vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's. Uitgangspunt is het niveau waarop de raad de budgetten in de begroting en bij investeringen geautoriseerd heeft, binnen de gemeente betreffen dit de programma's en de losse investeringskredieten. Afwijkingen van de begroting moeten geautoriseerd worden door de raad. Hiermee wordt toestemming gevraagd voor

het te realiseren beleid en voor de besteding van het benodigde bedrag. Hierin dient onderscheid gemaakt te worden tussen de twee verschillende vormen van onrechtmatigheden:

1. Bij overschrijding van de lasten en/of overschrijding van het investeringskrediet is er ten alle tijde sprake van een onrechtmatigheid. Deze onrechtmatigheden kunnen echter wel acceptabel zijn, indien de afwijkingen passen binnen de afspraken zoals die in de financiële verordeningen vastgelegd zijn.
2. Onderschrijding van lasten en investeringskredieten en over- en onderschrijding van baten zijn onrechtmatig indien deze niet tijdig gemeld zijn. Hierbij is binnen de financiële verordening afgestemd tussen het college en de raad dat onder tijdig melden verstaan wordt dat er melding gemaakt wordt in één van de P&C documenten (waaronder de jaarrekening).

Concreet betekent dit voor de gemeente dat door een juiste en volledige toelichting in de documenten, waaronder ook in de jaarrekening, er enkel onrechtmatigheden zijn bij overschrijding van de lasten. Alle andere afwijkingen zullen niet tot een onrechtmatigheid leiden. Onderstaand hebben wij derhalve een analyse opgenomen van de afwijkingen op de lasten en voor zover het een overschrijding is, hebben wij een toelichting opgenomen in hoeverre er sprake is van een acceptabele of niet acceptabele overschrijding.

Lasten (in € x 1.000)				
Programma	Begroting na wijziging	Realisatie	Verschil	Over/onder
0. Bestuur	2.771	3.677	-906	Overschrijding
1. Veiligheid	2.033	2.038	-5	Overschrijding
2. Verkeer en Vervoer	5.272	5.311	-39	Overschrijding
3. Economie	2.523	2.036	487	Onderschrijding
4. Onderwijs	2.003	1.729	274	Onderschrijding
5. Sport, cultuur en recreatie	4.990	5.101	-111	Overschrijding

6. Sociaal Domein	31.576	32.024	-448	Overschrijding
7. Volksgezondheid en Milieu	6.954	7.149	-195	Overschrijding
8. Volkshuisvesting, RO en SV	6.728	3.709	3.019	Onderschrijding
Overige programma onderdelen	16.193	16.238	-45	Overschrijding

Lasten overschrijdingen

0. Bestuur --> Het voornaamste verschil betreft de overschrijding als gevolg van het actualiseren van de APPA voorziening aan de hand van de uitspraak van de commissie BBV aan de hand van de uitgangspunten van het ABP. Hiermee is een extra dotatie van 675K benodigd geweest. Voor het overige deel staan tegenover de hogere lasten direct daar aan te relateren baten. De overschrijding is daarmee conform artikel 12 van de financiële verordening acceptabel.

1. Veiligheid --> betreft een afrekening aan de Veiligheidsregio (ontvangen in december 2025). Na BURAP bekend geworden en past binnen bestaand beleid, acceptabel.

2. Verkeer en vervoer --> De overschrijding zit in het feit dat het wegbeheer duurder is. Aangezien de hogere kosten < 50K zijn, is dit niet nader toegelicht conform de afspraken met de raad. De kosten passen binnen het bestaande beleid (niveau van beheer van de wegen is vastgesteld door de raad), derhalve acceptabel.

5. Sport, cultuur en recreatie --> Hogere kosten op het gebied van uitvoering sportbeleid en onderhoud aan de plantsoenen. Dit is onderdeel van het beleid, acceptabel

6. Sociaal domein --> Voor programma 6 is sprake van zogenaamde open einde regelingen (verstrekkingen uitkeringen, Jeugdzorg en Wmo kunnen niet opeens stopgezet worden). Daarbij is gedeeltelijk ook sprake van direct te relateren hogere baten. Derhalve acceptabel

7. Volksgezondheid en milieu --> De overschrijding van de lasten komt met name door de storting in de voorziening als gevolg van de hogere opbrengsten (kostendekkendheid). Tegen de overschrijding staan dus ook extra opbrengsten. Acceptabel.

Overige programma onderdelen --> Met name extra kosten voor de uitvoering van de belastinginning. Acceptabel, want dit is bestaand beleid.

Conclusie

Op grond van de bovenstaande analyse dienen wij te rapporteren over de begrotingsrechtmatigheid.

Wij komen tot de volgende conclusie:

Totaal onrechtmatig: 1.749.000

Hiervan is acceptabel: 1.749.000

Hiervan is niet acceptabel: 0

B.6. Rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 16 december 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2,0% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 1.580.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 2.860.323 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 1.580.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 1.805.739 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

1. Begrotingsonrechtmatigheid lastenoverschrijding programma's € 1.749.000;
2. Begrotingsonrechtmatigheid overschrijding investeringskredieten € 56.739;
3. Onrechtmatigheden vanuit voorwaardencriterium € 1.054.584;

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

B.7. Overzicht taakvelden

Realisatie 2025 naar taakvelden

In het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) is voorgeschreven dat er een indeling gemaakt moet worden van de lasten en baten per taakveld. Het doel van deze indeling is de onderlinge vergelijkbaarheid van gemeenten te vergroten. De provincie, het Rijk en het Centraal Bureau voor de Statistiek maken gebruik van de gegevens volgens deze indeling.

Taakveldenoverzicht programma's

De volgende tabel biedt een taakveldenoverzicht op basis van de iv3 indeling.

Bedragen x €1.000

Balans	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Vershil JR 2025
Activa					
0.1 Bestuur	2.315	1.713	1.817	2.601	784
0.2 Burgerzaken	720	625	625	746	121
0.3 Beheer overige	135	124	329	330	1

Balans	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Vershil JR 2025
gebouwen en gronden					
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.605	1.704	1.716	1.733	16
1.2 Openbare orde en veiligheid	214	187	317	305	-13
2.1 Verkeer en vervoer	4.895	5.587	5.272	5.311	39
3.1 Economische ontwikkeling	164	186	264	262	-2
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	537	11	256	237	-19
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	97	82	82	106	24
3.4 Economische promotie	1.383	1.774	1.921	1.431	-490
4.1 Openbaar basisonderwijs	21	21	21	21	0
4.2 Onderwijshuisvesting	737	701	1.048	731	-317
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	914	906	934	977	43
5.1 Sportbeleid en activering	378	341	49	50	1
5.2 Sportaccommodaties	932	1.061	984	1.014	30
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	284	288	350	352	2
5.4 Musea	95	98	98	100	2
5.5 Cultureel erfgoed	137	189	189	186	-3
5.6 Media	668	489	738	759	20
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.851	2.432	2.582	2.640	59
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	6.912	3.298	8.493	7.608	-885
6.2 Wijkteams	2.119	1.800	1.788	1.751	-37
6.3 Inkomensregelingen	6.436	4.941	6.446	7.198	752
6.4 WSW en beschut werk	3.853	3.910	3.859	4.006	147
6.5 Arbeidsparticipatie	1.323	974	774	795	20
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	805	814	814	886	73
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	2.208	2.260	2.324	2.341	17
6.712 Begeleiding (WMO)	1.172	1.102	958	1.257	299
6.713 Dagbesteding (WMO)	544	690	690	562	-128
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	0
6.72A Jeugdhulp begeleiding	1.502	1.467	0	0	0
6.72B Jeugdhulp behandeling	553	217	0	0	0
6.72C Jeugdhulp dagbesteding	102	87	0	0	0

Balans	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Vershil JR 2025
6.73A Pleegzorg	203	242	0	0	0
6.73B Gezinsgericht	605	369	0	0	0
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	15	3	0	0	0
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	1.147	742	0	0	0
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	127	513	0	0	0
6.751 Jeugdhulp ambulantly lokaal	0	0	212	230	18
6.752 Jeugdhulp ambulantly regionaal	0	0	3.367	3.659	292
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	0	162	176	14
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	0	821	892	71
6.791 PGB WMO	0	0	180	182	2
6.792 PGB Jeugd	0	0	220	163	-57
6.81A Beschermd wonen (WMO)	22	0	31	31	0
6.82A Jeugdbescherming	212	384	384	242	-142
6.82B Jeugdreclassering	49	53	53	45	-9
7.1 Volksgezondheid	823	886	923	893	-30
7.2 Riolering	2.576	2.414	2.418	2.484	67
7.3 Afval	2.041	2.350	2.350	2.624	274
7.4 Milieubeheer	731	204	796	663	-133
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	461	475	467	485	18
8.1 Ruimte en leefomgeving	987	846	732	910	178
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	284	940	3.496	536	-2.960
8.3 Wonen en bouwen	2.205	2.329	2.460	2.263	-197
Totaal Activa	59.100	52.827	64.811	62.773	-2.038
Passiva					
0.1 Bestuur	50	0	0	0	0
0.2 Burgerzaken	430	301	301	438	137
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	170	96	665	729	64
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	3	4	4	2	-2
1.2 Openbare orde en veiligheid	10	11	11	13	2
2.1 Verkeer en vervoer	193	12	139	152	12
3.1 Economische ontwikkeling	37	0	128	157	29
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	179	0	149	207	59
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	11	14	14	12	-2
3.4 Economische promotie	2.796	2.214	2.646	2.467	-178

Balans	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Vershil JR 2025
4.2 Onderwijshuisvesting	59	64	64	61	-4
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	209	162	202	215	13
5.1 Sportbeleid en activering	441	189	189	205	16
5.2 Sportaccommodaties	138	150	130	93	-37
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	50	0	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	26	0	23	24	1
5.6 Media	125	19	129	128	-1
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	68	19	59	72	13
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	5.408	270	4.853	5.065	212
6.3 Inkomensregelingen	5.459	3.606	5.401	5.533	132
6.5 Arbeidsparticipatie	41	0	0	0	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	120	219	219	136	-83
6.81A Beschermd wonen (WMO)	730	250	750	824	74
7.2 Riolering	2.199	2.152	2.152	2.142	-10
7.3 Afval	3.233	2.750	2.763	3.164	401
7.4 Milieubeheer	439	0	485	402	-83
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	256	375	375	283	-93
8.1 Ruimte en leefomgeving	61	21	21	302	281
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	133	940	3.496	1.416	-2.081
8.3 Wonen en bouwen	1.267	530	985	1.516	532
Totaal Passiva	24.341	14.368	26.353	25.759	-595

Taakveldenoverzicht overige programma onderdelen: Overhead

Bedragen x €1.000

Balans	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Vershil JR 2025
Activa					
0.4 Overhead	14.255	13.768	15.617	15.616	-1
Totaal Activa	14.255	13.768	15.617	15.616	-1
Passiva					
0.4 Overhead	314	71	71	178	107
Totaal Passiva	314	71	71	178	107

Taakveldenoverzicht overige programma onderdelen: Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x €1.000

Balans	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Vershil JR 2025
Activa					
0.5 Treasury	12	86	192	185	-7
0.61 OZB woningen	303	194	224	260	36
0.62 OZB niet-woningen	5	5	5	5	0
0.64 Belastingen overig	139	129	129	183	54
0.8 Overige baten en lasten	871	-109	26	-11	-37
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-26	0	0	0	0
Totaal Activa	1.305	305	576	621	45
Passiva					
0.5 Treasury	975	984	984	1.007	23
0.61 OZB woningen	3.380	3.539	3.744	3.697	-47
0.62 OZB niet-woningen	1.287	1.304	1.304	1.352	48
0.64 Belastingen overig	24	31	31	41	10
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	46.172	46.063	49.098	49.305	207
0.8 Overige baten en lasten	995	0	-250	176	426
Totaal Passiva	52.833	51.921	54.911	55.577	666

Taakveldenoverzicht: Mutatie in reserves

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Vershil JR 2025
Stortingen	1.685	25	5.983	7.134	1.151
Onttrekkingen	3.020	580	6.166	6.458	292
Totaal mutatie reserves	1.335	555	184	-675	-859

Taakveldenoverzicht: Resultaat boekjaar

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Vershil JR 2025
Stortingen	4.358	3.996	4.496	1.828	-2.668
Onttrekkingen	196	3.982	3.982	0	-3.982
Saldo na mutatie reserves	-4.163	-14	-514	-1.828	-1.313

B.8. Verantwoording SiSa

Deel C: Overige gegevens - Controleverklaring van de accountant

Deel D: Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht investeringen 2025

Introductie

In dit hoofdstuk worden de kredieten 2025 gepresenteerd inclusief mutaties uit de beide bestuursrapportages. Ook wordt een actie voorgesteld wat bij de jaarstukken met het krediet te doen. Een aantal kunnen afgesloten worden, voor het overige is het voorstel de kredieten over te hevelen naar 2026.

Investeringen 2025 exclusief riolering

Excel-tabel

Nummer	Investeringen	Begroting 2025	Wijzigingen	Begroting 2025 na wijzigingen	Werkelijkheid	Restant	Actie
7031068	Laptops en tablets incl. voor raadsleden (2022) (K)	-	12	12	-	12	Afsluiten
7031069	PC's, laptops en monitoren (2024) (K)	-	55	55	52	3	Overhevelen
7040016	Suzuki Vitara (BOA) X-538-RF (2024)(K)	-	43	43	38	5	Afsluiten
7040019	Vloerisolatie Gemeentewerken Dieverbrug (K)	-	-	-	-	-	Afsluiten
7040020	Gevelisolatie Gemeentewerken Dieverbrug (K)	-	-	-	-	-	Afsluiten
7040021	Zonnepanelen Gemeentewerken Dieverbrug (K)	59	-59	-	-	-	Afsluiten
7040029	Brandweerkazerne Havelte (2024)(K)	-	1.479	1.479	690	789	Overhevelen
7040030	Brandweerkazerne Vledder (2025)(K)	1.500	-	1.500	-	1.500	Overhevelen
7040031	Verbouwing kantine gemeentehuis(K)	-	167	167	52	115	Overhevelen
7040032	Verbouwing raadzaal gemeentehuis(K)	-	233	233	241	-8	Afsluiten
7040033	Zit/sta bureau's(K)	-	150	150	-	150	Overhevelen
7045630	Flexwoningen camping Hesselte Havelte(K)	-	219	219	-26	245	Overhevelen
7045631	Vakantiewoningen park Hesselte(K)	-	407	407	156	251	Overhevelen
7045632	Aanpassing infrastructuur Hesselte - Deelgebied 2(K)	-	590	590	628	-38	Open houden
7045633	Voorbereidingskrediet Hesselte(K)	-	490	490	75	415	Overhevelen
7049233	VW Caddy V-80-KRB (2025)(K)	-	42	42	36	6	Afsluiten
7049372	Zoutstrooier Sirius 2	71	-	71	50	21	Afsluiten

Nummer	Investeringen	Begroting 2025	Wijzigingen	Begroting 2025 na wijzigingen	Werkelijkheid	Restant	Actie
	(2025)(K)						
7049375	Hogedrukspuit Rioned (2025)(K)	25	10	35	-	35	Overhevelen
7049382	Hoogwerker Dinolift (490363) (2025) (K)	75	-	75	-	75	Overhevelen
7049391	Vervanging Shovel (2025)(K)	150	-	150	150	-	Afsluiten
7210330	Ruimtelijk actieplan Havelte(K)	-	300	300	153	147	Overhevelen
7210336	Reconstructie wegen (2024) (K)	-	286	286	286	-	Afsluiten
7210338	Fietspaden (2025) (K)	-	205	205	-	205	Overhevelen
7210344	GVVP Markering fietspaden (2021) (K)	-	21	21	-	21	Overhevelen
7210345	GVVP Markering fietspaden (2022)(K)	-	45	45	-	45	Overhevelen
7210346	GVVP Opwaarderen fietspad Steenwijkerweg (2025) (K)	315	-	315	9	306	Overhevelen
7210349	GVVP Parkeervoorzieningen creëren (2023) (K)	-	12	12	5	7	Overhevelen
7210351	Fietspad Startbaan (2022) (K) - lasten	-	-	-	-	-	Overhevelen
7210351	Fietspad Startbaan (2022) (K) - baten	-	-37	-37	-	-37	Overhevelen
7210355	Vervanging 3 bruggen (2024)(K)	-	106	106	107	-1	Afsluiten
7210356	Vervanging Veldhuizenweg (Zorgvlied) (2024)(K)	-	43	43	-	43	Afsluiten
7210357	Vervanging houten bruggen (2025)(K)	-	52	52	-	52	Overhevelen
7210358	Vervanging betonnen bruggen (2025)(K)	-	131	131	-	131	Overhevelen
7210414	Vervangen amaturen en verouderde lichtmasten(2021)(K)	-	6	6	6	-	Afsluiten
7210415	Vervangen verouderde lichtmasten (2022) (K)	-	11	11	5	6	Overhevelen
7210416	Vervanging en reconstructie wegen (2025)(K)	989	-177	812	465	347	Overhevelen
7210419	Uitvoering motie Verlichting trambaan(K)	-	89	89	-	89	Overhevelen
7210429	Herinrichting Fietsstraat Dwingelderdijk (2025)(K)	-	575	575	10	565	Overhevelen
7210513	Uitvoering beleid- en beheersplan Brinken (2024) (K)	-	10	10	10	-	Afsluiten
7210514	Uitvoering beleid- en beheersplan Brinken (2025) (K)	15	-	15	3	12	Overhevelen
7330014	56 aandelen Wadinko (nom. â, → 100 ps)(K)	-	-	-	6	-6	Afsluiten
7423209	Units basisschool de Bron Nijensleek(K)	-	156	156	155	1	Afsluiten
7423210	Units basisschool de Bron Nijensleek (2e)(K)	-	300	300	-	300	Overhevelen
7423211	Units (t.b.v. AMV-ers) Stad & Esch Diever(K)	-	300	300	105	195	Overhevelen

Nummer	Investeringen	Begroting 2025	Wijzigingen	Begroting 2025 na wijzigingen	Werkelijkheid	Restant	Actie
7530122	Sportvelden (2024) (K)	-	73	73	53	20	Overhevelen
7530123	Sportvelden (2025) (K)	34	-	34	-	34	Overhevelen
7530129	Robotmaaier sportpark Diever (2025)(K)	-	34	34	-	34	Overhevelen
7530134	Buitensport Havelte (2024)(K)	-	2.381	2.381	1.464	917	Overhevelen
7530138	Robotmaaier 1 sportpark Vledder (2025)(K)	-	34	34	-	34	Overhevelen
7530139	Robotmaaier 2 sportpark Vledder (2025)(K)	-	15	15	-	15	Overhevelen
7530302	Vervanging plantvakken (2024)(K)	50	50	100	-	100	Overhevelen
7560011	Buitensport Havelte parkeerterr (2024)(K)	-	198	198	-	198	Overhevelen
7610001	Verbouwing dorps huis Over Entinghe Dwingeloo(K)	-	574	574	34	540	Overhevelen
7724024	Verwijderen gedenkstenen begraafplaatsen (2021) (K)	-	41	41	14	27	Overhevelen
	Totaal investeringen exclusief riolering	3.283	9.672	12.955	5.032	7.923	

Toelichting op afwijkingen groter dan € 50.000

Toelichting op afwijkingen groter dan € 50.000

7040029 - Brandweerkazerne Havelte (2024)

De bouw van de brandweerkazerne in Havelte is in 2025 nog niet afgerond. Daarom wordt voorgesteld om het krediet over te hevelen naar 2025.

7040030 - Brandweerkazerne Vledder (2025)

De bouw van de brandweerkazerne in Vledder is in 2025 nog niet begonnen. Daarom wordt voorgesteld om het krediet over te hevelen naar 2025.

7040031 - Verbouwing kantine gemeentehuis

De verbouw van de kantine is in 2025 nog niet afgerond. Daarom wordt voorgesteld om het krediet over te hevelen naar 2026.

7040033 - Zit/sta bureau's

In 2025 is begonnen met de voorbereiding voor zit/sta bureau's, echter worden deze pas in 2026 geleverd. Het voorstel is om het krediet over te hevelen naar 2026.

7045630 - Flexwoningen camping Hesselte Havelte

Dit is een krediet met een langere doorlooptijd. Daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2026.

7045631 - Vakantiewoningen park Hesselte

Dit is een krediet met een langere doorlooptijd. Daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2026.

7045632 - Aanpassing infrastructuur Hesselte - deelgebied 2

Omdat het project nog niet helemaal is afgerond, maar de kredietgelden wel zijn gebruikt is er niks om over te hevelen. Om het project in 2026 af te kunnen ronden is het wel nodig om dit krediet open te houden, zodat in 2026 het krediet opgehoogd kan worden om het project af te ronden.

7045633 - Voorbereidingskrediet Hesselte

Dit is een krediet met een langere doorlooptijd. Daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2026.

7049385 - Hoogwerker Dinolift (490363)

De vervanging van de hoogwerker is verplaatst van 2025 naar 2026, daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2026.

7210330 - Ruimtelijk actieplan Havelte

Dit is een krediet met een langere doorlooptijd. Daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2026.

7210338 - Fietspaden (2025)

Dit is een krediet met een langere doorlooptijd. Daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2026.

7210346 - GVVP Opwaarderen fietspad Steenwijkerweg

Dit is een krediet met een langere doorlooptijd. Daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2026.

7210357 - Vervanging houten bruggen

Dit is een krediet met een langere doorlooptijd. Daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2026.

7210358 - Vervanging betonnen bruggen

Dit is een krediet met een langere doorlooptijd. Daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2026.

7210416 - Vervanging en reconstructie wegen

Dit is een krediet met een langere doorlooptijd. Daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2026.

7210429 - Herinrichting Fietsstraat Dwingelderdijk

Er zijn in 2025 voorbereidingen getroffen ten aanzien van de herinrichting . Daarom wordt voorgesteld het over te hevelen naar 2026.

7423210 - Units basisschool de Bron Nijensleek (2e)

In 2026 is begonnen met dit project, het voorstel is om dit krediet over te hevelen naar 2026.

7423211 - Units (t.b.v. AMV-ers) Stad & Esch Diever

Dit project is nog niet afgerond in 2025, het voorstel is om dit krediet over te hevelen naar 2026.

7530134 - Buitensport Havelte (2024)

In 2025 is een start gemaakt met het project buitensport Havelte. Echter is dit project nog niet afgerond en wordt voorgesteld om het krediet over te hevelen naar 2026.

7530302 - Vervanging plantvakken (2024)

De uitvoering van dit project is voorzien in 2026. Daarom wordt voorgesteld om dit krediet over te hevelen naar 2026.

7560011 - Buitensport Havelte parkeerterr (2024)

In 2025 is een start gemaakt met het project buitensport Havelte. Echter is dit project nog niet afgerond en wordt voorgesteld om het krediet over te hevelen naar 2026.

7610001 - Verbouwing dorps huis Over Entinghe Dwingeloo

Er is in 2025 begonnen met de uitvoering voor het verbouwen van dorps huis Over Entinghe in Dwingeloo. Echter is dit project nog niet afgerond in 2025 en wordt voorgesteld om dit krediet over te hevelen naar 2026.

Investerings 2025 riolering

Excel-tabel

Nummer	Investerings	Begroting 2025	Wijzigingen	Begroting 2025 na wijzigingen	Werkelijkheid (niet zijnde voorziening)	Restant	Bijdrage vanuit voorziening	Actie
7722125	Riolering vrijverval (2021)(K) - baten	-	-	-	-	-	-103	Afsluiten
7722127	Riolering vrijverval (2023)(K) - baten	-	-	-	-	-	-70	Afsluiten
7722128	Riolering vrijverval (2024) (K) - lasten		138	138	25	113		Overhevelen
7722128	Riolering vrijverval (2024) (K) - baten	-	-54	-54	-	-54	-74	Overhevelen

Nummer	Investerings	Begroting 2025	Wijzigingen	Begroting 2025 na wijzigingen	Werkelijkheid (niet zijnde voorziening)	Restant	Bijdrage vanuit voorziening	Actie
7722129	Riolering vrijverval (2025) (K) - lasten	204	41	245	38	207		Overhevelen
7722129	Riolering vrijverval (2025) (K) - baten	-	-	-	-	-	-38	Overhevelen
7722203	Riolering gemalen mech/elektr (2023)(K) - lasten	-	24	24	24	-		Afsluiten
7722203	Riolering gemalen mech/elektr (2023)(K) - baten	-	-	-	-	-	-91	Afsluiten
7722205	Riolering gemalen bouwkundig (2024)(K)	-	17	17	-	17		Overhevelen
7722206	Riolering gemalen mechanisch (2024) (K) - lasten	-	7	7	7	-		Afsluiten
7722206	Riolering gemalen mechanisch (2024) (K) - baten	-	-	-	-	-	-7	Afsluiten
7722207	Riolering gemalen mech/elektr (2025) (K) - lasten	19	4	23	17	6		Overhevelen
7722207	Riolering gemalen mech/elektr (2025) (K) - baten	-	-	-	-	-	-17	Overhevelen
7722208	Riolering gemalen bouwkundig (2025) (K)	20	4	24	-	24		Overhevelen
7722528	Riolering drukriolering mech/elektr (2021)(K)	-	-3	-3	-	-3	-36	Afsluiten
7722529	Riolering drukriolering mech/elektr (2022)(K) - lasten	-	378	378	25	353		Overhevelen
7722529	Riolering drukriolering mech/elektr (2022)(K) - baten	-	-	-	-	-	-59	Overhevelen
7722530	Riolering drukriolering mech/elektr (2023)(K) - lasten	-	21	21	21	-		Afsluiten
7722530	Riolering drukriolering mech/elektr (2023)(K) - baten	-	-	-	-	-	-31	Afsluiten
7722531	Riolering drukriolering mech/elektr (2025) (K)	25	5	30	-	30		Overhevelen
7722533	Riolering drukriolering bouwkundig (2024)(K) - lasten	-	11	11	-	11		Overhevelen
7722533	Riolering drukriolering bouwkundig (2024)(K) - baten	-	-	-	-	-	-1	Overhevelen

Nummer	Investeringen	Begroting 2025	Wijzigingen	Begroting 2025 na wijzigingen	Werkelijkheid (niet zijnde voorziening)	Restant	Bijdrage vanuit voorziening	Actie
7722534	Riolering drukriolering mech/elektr (2024)(K) - lasten	-	15	15	15	-		Afsluiten
7722534	Riolering drukriolering mech/elektr (2024)(K) - baten	-	-	-	-	-	-19	Afsluiten
7722603	Riolering gemalen bouwkundig (2022)(K) - lasten	-	14	14	10	4		Overhevelen
7722603	Riolering gemalen bouwkundig (2022)(K) - baten	-	-	-	-	-	-10	Overhevelen
7722604	Riolering drukriolering bouwkundig (2025) (K) - lasten	15	3	18	-8	26		Overhevelen
7722604	Riolering drukriolering bouwkundig (2025) (K) - baten	-	-	-	-	-	8	Overhevelen
7722819	Riolering milieumaatregelen (2022)(K) - lasten	-	129	129	129	-		Afsluiten
7722819	Riolering milieumaatregelen (2022)(K) - baten	-	-	-	-11	11	-25	Afsluiten
7722820	Riolering Milieumaatregelen (2023)(K) - lasten	-	8	8	2	6		Afsluiten
7722820	Riolering Milieumaatregelen (2023)(K) - baten	-	-5	-5	-	-5	-150	Afsluiten
7722821	Riolering milieumaatregelen (2024) (K) - lasten	-	150	150	150	-		Afsluiten
7722821	Riolering milieumaatregelen (2024) (K) - baten	-	-	-	-	-	-150	Afsluiten
7722822	Riolering milieumaatregelen (2025) (K) - lasten	150	30	180	168	12		Overhevelen
7722822	Riolering milieumaatregelen (2025) (K) - baten	-	-	-	-20	20	-148	Afsluiten
7722917	Riolering onderhoud stedelijk watersysteem (2023)(K) - lasten	-	10	10	10	-		Afsluiten
7722917	Riolering onderhoud stedelijk watersysteem (2023)(K) - baten	-	-	-	-	-	-27	Afsluiten
7722918	Riolering stedelijk watersysteem (2024) (K) - lasten	-	13	13	10	3		Overhevelen
7722918	Riolering stedelijk watersysteem (2024) (K) - baten	-	-	-	-	-	-16	Overhevelen

Nummer	Investerings	Begroting 2025	Wijzigingen	Begroting 2025 na wijzigingen	Werkelijkheid (niet zijnde voorziening)	Restant	Bijdrage vanuit voorziening	Actie
7722919	Riolering stedelijk watersysteem (2025) (K)	44	9	53	-	53		Overhevelen
	Totaal investeringen riolering	477	969	1.446	612	834	-1.064	

Toelichting op investeringen riolering

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) hebben we een aanpassing gedaan in de financiële verwerking van de investeringen van riolering. Dit heeft te maken met onttrekkingen uit de voorziening vervangingsinvesteringen riolering. Ten aanzien van deze voorziening geldt dat deze is gevormd ter dekking van de investeringen in de riolering. Tot en met 2024 was de systematiek hierbij dat wat wij in jaar T investeren, in jaar T+1 wordt geactiveerd en volledig wordt afgeschreven. Deze afschrijving gaat ten laste van de voorziening. Deze systematiek is echter niet conform de notitie Materiële Vaste Activa (MVA) van de commissie BBV. Volgens deze notitie geldt dat wanneer er een vervangingsinvestering in Jaar T plaatsvindt, er ook in jaar T aan de voorziening onttrokken dient te worden, waardoor er feitelijk sprake is van een zogenaamde netto investering. Aangezien wij t/m 2024 de voormalige systematiek hanteerden, heeft er in 2025 een dubbele onttrekking plaatsgevonden aan de voorziening. Om aan te sluiten op de notitie MVA van de commissie BBV dienen we in 2025 niet alleen de investering van 2025 te dekken uit de voorziening, maar ook die van 2024. Dit is terug te zien in bovenstaand overzicht, en om die reden hebben we de investeringen in riolering separaat weergegeven. De kredieten waarvan wordt voorgesteld om deze over te hevelen zijn investeringen met een langere doorlooptijd. Daarom wordt voorgesteld om een deel van bovenstaande kredieten over te hevelen naar 2026.

Bijlage 2: Interbestuurlijk toezicht

Interbestuurlijk toezicht

De provincie heeft een toezichthoudende rol op de gemeenten op een aantal terreinen. Deze terreinen zijn:

- Ruimtelijke ordening
- Omgevingsrecht
- Huisvesting statushouders
- Archiefzorg
- Financieel toezicht
- Ruimtelijk erfgoed

Het toezicht op financiën wordt afzonderlijk georganiseerd. De andere vijf onderwerpen vallen onder de Wet Interbestuurlijk Toezicht. Hiervoor zijn toezichtcriteria ontwikkeld op basis waarvan zelfbeoordeling plaats kan vinden. Deze zelfbeoordeling heeft een plek in de P&C-cyclus en daarmee in de jaarrekening, waardoor de gemeenteraad haar taak adequaat kan uitoefenen. De zelfbeoordeling is hieronder weergegeven. Een groene kleur betekent dat aan alle eisen is voldaan, oranje betekent dat aandacht nodig is omdat aan een aantal eisen niet is voldaan, rood betekent dat onvoldoende is voldaan aan de eisen,

Verantwoording interbestuurlijk toezicht (IBT)

Ruimtelijke ordening	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
----------------------	-------------------	-------------

Gemeente beschikt voor het gehele grondgebied over bestuurlijk vastgestelde omgevingsvisie conform de wettelijke vereisten, het overgangsrecht in acht nemende	Groen	De gemeente heeft op 1-2-2022 een omgevingsvisie vastgesteld voor het hele grondgebied. De omgevingsvisie is gepubliceerd in IMRO. Hiermee voldoet de gemeente aan de wettelijke vereiste om voor 1-1-2027 een vastgestelde omgevingsvisie te hebben. De gemeente is bekend met het advies van de VNG om de omgevingsvisie op termijn om te zetten in STOP/TPOD.
Gemeente beschikt voor het gehele grondgebied over bestuurlijk vastgesteld omgevingsplan conform de wettelijke vereisten, het overgangsrecht in acht nemende	Groen	De gemeente beschikt over een omgevingsplan voor het hele grondgebied. Dit omgevingsplan bestaat uit een tijdelijk deel bestaande uit alle bestuurlijke vastgestelde bestemmingsplannen. Hierop is het overgangsrecht van toepassing.
Het nieuwe omgevingsplan voldoet aan de inhoudseisen en terminologie conform de wettelijke vereisten en aan de digitale standaarden	Oranje	De gemeente heeft het nieuwe deel van het omgevingsplan, de Bruidsschat, technisch in beheer genomen. Dit onderdeel is nog niet gewijzigd. Het nieuwe deel van het omgevingsplan wordt via een projectmatige aanpak gefaseerd ingevuld, met als doel dat het hele omgevingsplan op 1-1-2032 voldoet aan de inhoudseisen en terminologie conform de wettelijke vereisten en digitale standaard. Hiervoor worden in 2026 periodieke mijlpalen geformuleerd.
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		Er is geen reden voor extra aandacht.

Omgevingsrecht	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Gemeente heeft een actuele strategie op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH), inclusief veiligheid, bouwplantoetsing, bodembeleid en een	Oranje	De huidige strategie is gedateerd (11-9-2021). Er wordt nu een nieuw beleid geschreven dat medio 2026 zal worden vastgesteld. Hiervoor zijn middelen beschikbaar gesteld.

probleem- en risicoanalyse		
Gemeente heeft een consistent en duidelijk, bestuurlijk vastgesteld Jaarprogramma op het gebied van VTH, met voldoende operationele doelen	Rood	Het jaarprogramma is nog niet geschreven en de beleidsmatige ondergrond is niet actueel. Er zijn wel uitbreidingen in de formatie geweest om de toegenomen werklast aan te kunnen.
Gemeente heeft een bestuurlijk vastgesteld Jaarverslag op het gebied van VTH	Rood	Het VTH beleid is in concept opgeleverd en wordt na het zomerreces 2026 vastgesteld door de raad.
Uit het Jaarverslag blijkt dat doelen en normen op het gebied van VTH zijn behaald volgens de wettelijke vereisten	Rood	
Gemeente heeft een bestuurlijk vastgestelde actuele kwaliteitsverordening op het gebied van VTH	Oranje	De vastgestelde verordening is niet actueel. In de afgelopen jaren was een robuuste organisatie niet haalbaar vanwege de invoering van de Omgevingswet en een krappe personeelsmarkt. Daarom is de kwaliteitsverordening ook niet bijgewerkt.
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		Er is veel reden voor extra aandacht. De gemeente heeft diverse instrumenten hiervoor ingezet zoals een externe partij die het VTH beleid ontwikkelt, inhuur van een interim teamleider voor het VTH team en inhuur op diverse functies die door de krappe arbeidsmarkt niet konden worden ingevuld.

Ruimtelijk erfgoed	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Gemeente heeft bij de vaststelling van het omgevingsplan of bij vrijstelling op het bestaande plan, aangegeven op welke wijze wordt omgegaan	Groen	In de vastgestelde Omgevingsvisie zijn specifiek voor dit doel de Archeologische beleidskaart en de cultuurhistorische waardenkaart in geactualiseerde vorm opgenomen. In het kader van 'Erfgoed en Overheid' is een

met in geding zijnde cultuurhistorische en archeologische waarden; dit omgevingsplan is bestuurlijk vastgesteld		doelgroepenuitkering toegekend waarmee de cultuurhistorische- en archeologische beleidskaarten dit jaar of begin '27 wederom geactualiseerd gaan worden.
Gemeente heeft een Commissie Ruimtelijke Kwaliteit ingesteld die adviseert over omgevingsvergunningen voor het aanpassen van een beschermd monument en vraagt deskundig advies bij vergunningverlening waarbij cultuurhistorische en/of archeologische waarden aan de orde zijn	Groen	Met ingang van de Omgevingswet speken we over de Gemeentelijke Advies Commissie (GAC) Omgevingskwaliteit. Voor de instelling van de GAC is door de raad een specifieke verordening vastgesteld.
Binnen de gemeente vindt adequaat toezicht en handhaving plaats op het gebied van monumenten en archeologie; dit is tevens vastgelegd in documenten	Oranje	Het VTH beleid voor monumenten en archeologie wordt op dit moment geactualiseerd, de eerste werksessies worden ingepland. Uitgangspunt voor Westerveld is de z.g. 'nul' lijn. Op dit moment speelt één actuele handhavingzaak bij een rijksmonument met dwangsom.
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		Nee, met de voorgestelde actualisatie zijn we voor handhaving en toezicht weer helemaal bij de tijd.

Huisvesting statushouders	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Gemeente voldoet aan de halfjaarlijkse taakstelling (eerste helft van het jaar) op het gebied van tijdige huisvesting van statushouders en heeft geen verwijtbare achterstand of loopt hierop in	Rood	De taakstelling van de eerste helft van 2025 inclusief de achterstand van 2024 is niet volledig behaald.
Gemeente voldoet aan de halfjaarlijkse taakstelling (tweede	Groen	Gedurende de tweede helft van 2025 is zowel de achterstand van 2024, de achterstand van de eerste helft 2025

helft van het jaar) op het gebied van tijdige huisvesting van statushouders en heeft geen verwijtbare achterstand of loopt hierop in		als de taakstelling van de tweede helft van 2025 behaald. Daarnaast zijn er 4 extra statushouders gehuisvest.
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		Gemeente Westerveld heeft in 2025 de taakstelling huisvesting statushouders behaald. Er zijn tevens 4 extra statushouders gehuisvest in 2025.

Archief	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Zijn de belangrijkste risicovolle thema's geïdentificeerd?	Groen	Er is een portfolio opgesteld waarin zowel de planning als de voortgang van de verbetermaatregelen zijn vastgelegd.
Zijn er voor deze thema's al verbetermaatregelen getroffen?	Groen	Jaarlijks wordt er een verbeterplan voor het informatiebeheer opgesteld en besproken met de provinciaal toezichthouder. In overleg worden er specifieke aandachtsgebieden aangewezen die dat jaar behandeld en uitgewerkt worden.
Zijn er resultaten geboekt?	Oranje	De cursussen MDTO zijn in 2025 afgerond, in het derde kwartaal van 2026 starten we met het aansluittraject richting het e-depot van het Drents Archief. Het beleid emailarchivering is afgerond en dient nu als implementatiedocument voor de functionele inrichting bij alle SSC ONS (Shared Service Center). Het opstellen van het kwaliteitssysteem is bijna klaar en kan daarna geïmplementeerd worden.
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		Wij hebben een duidelijk beeld van de benodigde acties en de reeds uitgevoerde werkzaamheden. Binnen de beschikbare capaciteit en middelen zetten wij ons in om deze taken zorgvuldig uit te voeren en tijdig af te ronden.

Gemeente Westerveld scoort niet op alle punten 'groen'. Er is vooral op het gebied van Omgevingsrecht veel te doen. Daarvoor zijn wel verbetermaatregelen in gang gezet zoals het opleveren van het VTH beleid en het jaarverslag 2025 in medio 2026. Op het gebied van Ruimtelijke Ordening heeft het opstellen van het Omgevingsplan de grootste urgentie. We zijn hiervoor gestart met een projectmatige aanpak. Bij Ruimtelijk Erfgoed scoren we op de meeste punten groen, maar het nieuwe VTH beleid voor monumenten en archeologie moet nog worden vastgesteld in 2026. Op het gebied van huisvesting statushouders hebben we in 2025 de doelstelling bereikt, doordat we veel statushouders hebben kunnen plaatsen op Park Hesselte. Tot slot zien we bij Archief dat we aan de meeste vereisten voldoen, maar dat er nog opvolging moet worden gegeven aan een aantal aanbevelingen.